

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب هشتاد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۴۰۲/۴/۶

رأی صادره در هشتاد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۲/۴/۶ در مورد

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

- ۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی با اکثریت آراء به تصویب رسید.
- ۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر مریم بختیاری

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،
بهداشت و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر غلامرضا حسن زاده

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر ابوالفضل باقری فرد

معاون آموزشی و

دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

رأی صادره در هشتاد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۲/۴/۶ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر بهرام عین اللهی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

رشته: مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

دوره: کارشناسی پیوسته

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در هشتاد و هفتمین جلسه مورخ ۱۴۰۲/۴/۶ بر اساس طرح دوره کارشناسی پیوسته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در پنج فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه) شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی از تاریخ ابلاغ برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ابلاغ این برنامه کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه دوره کارشناسی پیوسته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در عاده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی پیوسته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی در پنج فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

اسامی اعضای کمیته بازنگری برنامه آموزشی رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی در مقطع کارشناسی پیوسته

نام و نام خانوادگی	دانشگاه
دکتر صابر اعظمی آغداش	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
دکتر علی اکبری ساری	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دکتر ابوالقاسم امینی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
دکتر فرامرز پوراصغر	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
دکتر مریم تاجور	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دکتر رحیم خدایاری زرنق	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
دکتر حسین درگاهی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دکتر لیلا دشمنگیر	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
دکتر جعفر صادق تبریزی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
دکتر سیامک عظیمند	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ارومیه
دکتر کمال قلی پور	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
دکتر ابوالفتح لامعی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ارومیه
دکتر محمدرضا ملکی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

همکاران دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

آقای نوراله اکبری دستک	معاون دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
خانم راحله دانش نیا	کارشناس مسئول دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
خانم زهره قربانیان	کارشناس دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

لیست اعضا و مدعوین حاضر در دویست و شصت و هشتمین

جلسه شورای معین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۰

حاضرین:

- خانم دکتر مریم بختیاری
- خانم دکتر میترا ذوالفقاری
- خانم دکتر زینب کدخدا
- خانم دکتر عهدیه چینه کش (نماینده معاونت تحقیقات)
- خانم دکتر سیده سارا میرفضلی (عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران)
- آقای دکتر ابوالفضل باقری فرد
- آقای دکتر غلامرضا حسن زاده
- آقای دکتر امیرپاشا طبائیان
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر سلیمان احمدی
- آقای دکتر مهدی تهرانی دوست
- آقای دکتر سیدمهدی رضایت
- آقای دکتر افشین حراجی
- آقای دکتر رضا یزدانی
- آقای دکتر بابک ثابت
- آقای دکتر سعید چنگیزی آشتیانی
- آقای دکتر کاظم قهرمان زاده
- آقای دکتر محمدمهدی نوروز شمسی
- آقای دکتر آرش خجسته
- آقای دکتر علیرضا رستمی (نماینده سازمان غذا و دارو)
- آقای دکتر حامد فتاحی (نماینده معاونت بهداشت)

مدعوین:

- آقای دکتر علی اکبری ساری
- آقای دکتر محمد عرب
- خانم دکتر تاج ور
- آقای نوراله اکبری دستک

لیست حاضرین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در زمان تصویب
برنامه آموزشی رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی در مقطع کارشناسی پیوسته

حاضرین :

- آقای دکتر بهرام عین اللهی
- آقای دکتر ابوالفضل باقری فرد
- آقای دکتر یونس پناهی
- آقای دکتر سعید کریمی
- آقای دکتر سیدحیدر محمدی
- آقای دکتر حسین فرشیدی
- آقای دکتر عباس عبادی
- آقای دکتر غلامرضا حسن زاده
- آقای دکتر محسن نفر
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر نادر ممتازمنش
- آقای دکتر فرشاد علامه
- آقای دکتر سلیمان احمدی
- آقای دکتر مهدی تهرانی دوست
- آقای دکتر سید مهدی رضایت
- آقای دکتر جلیل کوهپایه زاده
- آقای دکتر بهرام دارائی
- آقای دکتر کاظم قهرمان زاده
- آقای دکتر بابک ثابت
- آقای دکتر رضا یزدانی
- آقای دکتر سعید چنگیزی آشتیانی
- آقای دکتر محمد مهدی نوروز شمس
- آقای دکتر بهنام ثبوتی
- آقای دکتر آرش خجسته
- آقای دکتر محسن عباسی
- خانم دکتر الهه ملکان راد
- خانم دکتر مریم بختیاری
- خانم دکتر حوریه محمدی

فصل اول

برنامه آموزشی رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

مقدمه:

یکی از مهم‌ترین وظایف نظام‌های سلامت تامین نیروی انسانی باکیفیت، توانمند و با انگیزه در تمام رشته‌های مختلف نظام سلامت تحصیلی مورد نیاز است به نحوی که امکان توزیع مناسب و عادلانه آن‌ها در بخش‌ها و سطوح مختلف نظام سلامت فراهم شود. مدیریت خدمات بهداشتی درمانی شاخه‌ای از علوم انسانی و یک دانش بین رشته‌ای با کاربرد در حیطه علوم پزشکی است که در طول چند دهه گذشته همواره به عنوان یک رشته مهم و تاثیرگذار مورد توجه سیاستگذاران نظام سلامت بوده است. مبانی نظری این رشته را علوم مختلفی همچون سلامت، مدیریت، سیاستگذاری عمومی، اقتصاد سلامت، روانشناسی، جامعه‌شناسی، انسان‌شناسی، حسابداری و سایر علوم تشکیل می‌دهند.

رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی شامل مباحث متنوعی مانند حکمرانی، رهبری، برنامه‌ریزی، طراحی، سازماندهی، نظارت، پایش، ارزشیابی، ایمنی، کیفیت، اعتباربخشی، مدیریت مالی، بودجه، مدیریت تغییر، مدیریت ارتباطات، زنجیره تامین و توزیع، مدیریت تسهیلات و تجهیزات، مدیریت فناوری اطلاعات، مدیریت نیروی انسانی، بیمه، استانداردهای بیمارستانی و مراکز بهداشتی، روابط درون بخشی و برون بخشی سازمان‌های سلامت، سازمان و مدیریت بهداشت و درمان، پایش و ارزشیابی مراقبت‌های بهداشتی و درمانی و برنامه‌ریزی و مدیریت راهبردی و عملیاتی می‌باشد که از چند دهه قبل به عنوان یک رشته نسبتاً مستقل در سه مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشدنایپوسته و دکتری تخصصی (Ph.D.) در ایران و بسیاری از کشورهای دنیا آموزش داده می‌شود و دانش‌آموختگان آن در جایگاه‌های مختلف شغلی بکار گرفته می‌شوند. هدف اصلی از تأسیس رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، تربیت افراد متخصص و متعهد در زمینه اداره امور سازمان‌های بهداشتی و درمانی از جمله شبکه‌های بهداشت، بیمارستان‌ها و سایر بخش‌های نظام سلامت و تامین نیروی انسانی مورد نیاز آن‌ها به منظور ارائه اثربخش مراقبت‌های بهداشتی و درمانی و خدمات فنی، اداری و اجرایی در این سازمان‌ها می‌باشد.

این رشته دارای سه مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشدنایپوسته و دکتری تخصصی (Ph.D.) می‌باشد و محتوای هر مقطع به گونه‌ای طراحی شده است که دانش و مهارت دانش‌آموختگان از دوره کارشناسی به دوره کارشناسی ارشد و دکترا ارتقا یابد و دانش آموختگان هر مقطع نسبت به مقطع قبل از توانمندی بالاتر و کامل تری برخوردار شوند. مقطع کارشناسی این رشته یکی از رشته‌های پایه و مقدماتی است که برای پاسخگویی به نیازهای پایه مدیریت نظام سلامت ایجاد شده است. دوره کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی یک دوره حرفه‌ای است که در آن عمده‌تاهم مهارت‌های مورد نیاز برای مدیریت بخش‌های مختلف نظام سلامت آموزش داده می‌شود و دانش‌آموختگان آن می‌توانند با استفاده از مهارت‌هایی که کسب می‌کنند در جایگاه‌های شغلی مختلف در مراکز بهداشتی و درمانی شاغل شوند یا با ادامه تحصیل و کسب مدارج علمی بالاتر پاسخگوی نیازهای مهم‌تر نظام سلامت باشند. بنابراین تداوم این رشته در مقطع کارشناسی به دلایل زیر حایز اهمیت است:

تامین نیروی کارشناسی مورد نیاز جهت اداره هر چه بهتر و کمک به رشد و تعالی نظام ارایه خدمات سلامت

بسترسازی جهت ایجاد مقاطع تحصیلی بالاتر به منظور پرکردن خلا موجود در نظام آموزشی و نظام ارایه خدمات

ضرورت تقویت مدیریت نظام ارایه خدمات سلامت با بکارگیری دانش آموختگان این رشته

در طی چند دهه گذشته در علم مدیریت پیشرفت‌ها و تغییرات قابل توجهی به وجود آمده است، همزمان در راهبردها و روش‌های آموزشی نیز تحولاتی به وقوع پیوسته است و نحوه نگرش به این رشته و جایگاه آن نیز ارتقا یافته است. همه این موارد بازنگری برنامه آموزشی این رشته را ضروری می‌نماید. بررسی‌های انجام شده از دانشجویان و اساتید

این رشته نیز ضرورت بازنگری را تایید می‌کند. نتایج مطالعات مختلف انجام شده در سال‌های اخیر در کشور نشان داده‌است دانش‌آموختگان در حوزه‌های مختلف مدیریت از جمله مدیریت مالی، مدیریت اطلاعات، مدیریت ارتباطات و غیره نیاز به ارتقا دارند؛ لذا بازنگری در کوریکولوم آموزشی این رشته براساس موارد فوق و با استفاده از روش‌های نوین تدریس در کنار برگزاری دوره‌های آموزشی تکمیلی در این زمینه‌ها می‌تواند به بهبود توانمندی‌های دانش‌آموختگان کمک کند. با توجه به نتایج مطالعات اخیر، گسترش مهارت‌های سواد اطلاعاتی و مدیریت دانش به ویژه در افرادی که با بخش سلامت در ارتباط هستند (از جمله مدیران، دانش‌آموختگان و دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی) بیش از پیش احساس می‌شود. همچنین اصلاح سرفصل دروس و اهداف برنامه‌های آموزشی براساس شکاف‌های مشخص شده و اجرای طرح درس جدید در دروس کارآموزی در عرصه و بررسی اثربخشی آنها پیشنهاد شده بود.

از اینرو، به نظر میرسد امروز بیش از هر زمان دیگر رشته‌ی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی نیازمند بازنگری در کوریکولوم آموزشی و سرفصل‌های دروس آن می‌باشد. همچنین نحوه اجرای برنامه‌های آموزشی عملی همچون کارآموزی نیازمند تغییر استراتژی‌های اجرایی برای استفاده از روش‌های به روزتر و اثربخش‌تر می‌باشد. بررسی مجدد جایگاه این رشته در نظام سلامت و ارتباط آن با صنعت و به تبع آن پرورش مهارت‌ها در راستای جایگاه‌های مشخص شده و زمینه‌های ارتباطی با صنعت می‌تواند منجر به افزایش توانمندی‌های دانش‌آموختگان این رشته در نظام سلامت کشور گردد.

برای بازنگری برنامه آموزشی جدید در مقطع کارشناسی از یک الگوی استاندارد (الگوی Dennis) به عنوان زبان مشترک استفاده شده است. این الگو شامل ضرورت ایجاد یا ادامه دوره (Rationale)، پیامدها، محتوا، راهبردها/روش‌های آموزشی، ارزیابی یادگیری و ارزشیابی برنامه می‌باشد. روندی که در این بازنگری لحاظ گردیده شامل مراحل زیر است:

انجام مطالعه "ارزیابی و نظر سنجی دروس کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی از دیدگاه اساتید و دانشجویان این رشته در سطح کشور"

انجام مطالعه "مقایسه ای با هدف شناخت و بررسی کوریکولوم دوره‌های هم نام/ مشابه مدیریت خدمات بهداشتی درمانی در دانشگاه‌های معتبر دنیا"

برگزاری جلسات کارشناسی بازنگری برنامه آموزشی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی در گروه آموزشی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی تبریز و در ادامه جهت نهایی سازی بازنگری و تدوین برنامه آموزشی جدید در هیئت محترم معتنه رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

تبادل نظر مکرر با صاحب نظران دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور

عنوان رشته به فارسی و انگلیسی:

مدیریت خدمات بهداشتی درمانی Health Services Management

مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته (B.Sc)

تعریف رشته:

رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، یک رشته در مقطع کارشناسی در دانشگاه های علوم پزشکی می باشد که هدف آن تربیت دانش آموختگانی برای قرار گرفتن در رده کارشناسی امورات مدیریتی و اداری واحدهای مختلف فعال در نظام سلامت مانند بیمارستان ها، شبکه های بهداشت شهرستان ها، دانشکده ها و معاونت های مختلف دانشگاه های علوم پزشکی و همچنین سازمان های بیمه ای، هلال احمر، اورژانس پیش بیمارستانی و سایر مراکز فعال در حوزه سلامت می باشد. این موارد شامل مدیریت واحد های مختلف، انجام امور اجرایی و اداری واحدها مانند وظایف مدیریت منابع انسانی، کارگزینی، امور مالی، برنامه ریزی، اجرا و ارتقا و بهبود فرایند ها همچون بهبود کیفیت، اعتباربخشی و ارزیابی بیمارستانی، نظارت بر امور بهداشت و درمان مراکز و اجرای آن در واحدهای محیطی و سایر وظایف مرتبط اجرایی و اداری می شود.

هدف اصلی این رشته، تربیت نیروهای کارآمد در سیستم بهداشتی و درمانی، افزایش کارائی و اثربخشی سیستم و ارتقاء سطح کمی و کیفی خدمات و استفاده بهینه از منابع از طریق برنامه ریزی، سازماندهی، هدایت و نظارت برای دستیابی به اهداف، براساس نظام ارزشی مورد قبول جامعه، می باشد. این رشته ویژگی های خاصی دارد که آن را تا حدودی از سایر علوم مدیریتی تفکیک میکند. ویژگی بهداشتی درمانی این رشته انتظارات ویژه ای را از دانشجویان و فارغ التحصیلان آن می طلبد که با جان انسانها سروکار دارد. مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دربرگیرنده مجموعه فعالیت ها و وظایف اساسی مدیریت شامل: ۱- برنامه ریزی، ۲- سازماندهی، ۳- هماهنگی، ۴- رهبری و ۵- کنترل در عرصه بهداشت و درمان است. مدیر خدمات بهداشتی درمانی باید قادر باشد نیازهای داخلی و خارجی سازمان را شناسایی کرده و به آنها پاسخ دهد و به عنوان یک هماهنگ کننده و رهبر در سیستم بهداشتی و درمانی در فراهم آوردن سلامت و رفاه اجتماعی افراد جامعه تلاش کند. یک مدیر خدمات بهداشتی درمانی بایستی با اصول و ضوابط مراکز بهداشتی و درمانی و بیمارستانها آشنا باشد و در جهت استفاده بهینه از منابع موجود گام بردارد. در حقیقت مدیر خدمات بهداشتی و درمانی باید به عنوان یک استراتژیست دارای دیدگاه بلندمدت و جامع باشد.

شرایط و نحوه پذیرش در دوره:

پذیرش دانشجو از طریق آزمون سراسری (کنکور) به صورت متمرکز انجام می شود.

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران:

برای اولین بار رشته مدیریت بیمارستان در سال ۱۹۳۴ در دانشگاه شیکاگو آمریکا در مقطع کارشناسی ارشد ایجاد شد. این دوره بدو یک دوره یک ساله بود که بعدها به یک دوره دو ساله تبدیل شد. این دوره بتدریج در سایر دانشگاههای آمریکا و نیز کشورهای مختلف اروپا نیز توسعه پیدا کرد. در سال ۱۹۸۳ حدود ۵۱ برنامه آموزشی در مقطع کارشناسی ارشد به تصویب وزارت بهداشتی آمریکا رسید که منجر به آموزش تعداد زیادی دانش آموخته شد. امروزه این رشته تحصیلی در کشورهای متعدد دنیا تحت عناوینی چون: Hospital Management, Health care management, Health services management, Health Management و به صورت آکادمیک یا آموزشهای ضمن خدمت برگزار می شود.

در ایران اولین بار دانشکده پزشکی دانشگاه تهران اقدام به ایجاد و تاسیس دوره کوتاه مدت آموزشی اداره امور بیمارستانها نمود. در سال ۱۳۳۵ ایجاد دوره در مقطع کارشناسی ارشد تحت عنوان اداره امور بیمارستانها برای نخستین بار طی موافقتنامه‌ای بین دانشگاه تهران و وزارت بهداشتی وقت مبادله گردید و بالاخره در ششصدمین جلسه شورای دانشگاه تهران به تاریخ ۱۳۴۰/۴/۲۱ طرح تاسیس موسسه علوم بیمارستانی به تصویب رسید و در این زمینه موافقتنامه‌ای بین دانشگاه تهران و وزارت بهداشتی وقت به امضاء رسید. از سال ۱۳۴۱ رشته مدیریت بیمارستانی به طور رسمی جزو رشته‌های تحصیلی دانشگاه قرار گرفت تا اینکه در سال ۱۳۴۵ تربیت مدیران تحصیل کرده در زمینه امور بیمارستانی به دانشکده بهداشت دانشگاه تهران واگذار گردید.

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه مورخه ۱۳۶۳/۴/۳ تربیت دانشجو در رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی در مقطع کارشناسی را به عنوان یکی از رشته‌های گروه پزشکی مصوب کرد. در سال تحصیلی ۶۵-۱۳۶۴ دانشگاه علوم پزشکی ایران اقدام به پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی این رشته نمود. در ابتدا تعداد کل واحدهای درسی این دوره ۱۸۰ واحد درسی در نظر گرفته شده بود که پس از بازنگری‌های مکرر تعداد آن‌ها تقلیل یافت. شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی در بیست و هشتمین جلسه مورخ ۸۴/۴/۲۵ مجدداً برنامه آموزشی این رشته در دوره کارشناسی را مورد بازنگری قرار داد و تعداد ۱۳۰ واحد درسی جهت اخذ مدرک کارشناسی این رشته را مورد تصویب قرار داد. در حال حاضر مقاطع کارشناسی ارشد و دکترای این رشته نیز در بسیاری از دانشگاه‌های کشور راه اندازی شده است.

جایگاه شغلی دانش‌آموختگان:

در حال حاضر فارغ التحصیلان این رشته در اکثر سازمان‌ها و مراکز وابسته به وزارت بهداشت و اغلب در بیمارستان‌ها فعالیت می‌کنند. همچنین دانش‌آموختگان این رشته می‌توانند در واحدها و بخش‌های مختلف شبکه‌های بهداشتی درمانی و معاونت بهداشت و درمان دانشگاه‌های علوم پزشکی نیز ایفای نقش نمایند. ارتباط رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی با صنعت نیز به عنوان یک ضرورت، راهگشای بهبود و افزایش کیفیت در صنعت و از طرفی کارآفرینی و توسعه فناوری در این رشته خواهد بود.

فلسفه (ارزش‌ها و باورها):

فلسفه این رشته، بر آموزش و پژوهش علمی و ارائه خدمات در قلمرو دانش و حرفه مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی تأکید می‌ورزد. رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی آموزش خود را بر طبق اهداف و راهبردهای دانشگاه علوم پزشکی و سرانجام نظام آموزش عالی کشور و موازین آموزش آکادمیک (علمی) به اجرا در می‌آورد.

در این برنامه بر ارزش‌های زیر تأکید می‌شود:

- اولویت پیشگیری و حفظ و ارتقای سلامت بجای درمان محوری
- روابط مبتنی بر احترام متقابل در محیط آموزشی و اجرایی
- خود ارزیابی مستمر
- یادگیری مستمر
- مهارت محوری
- کار تیمی

- فرآیند محوری
- آموزش مبتنی بر شواهد
- آموزش مبتنی بر برنامه
- آموزش جامعه محور
- بهبود مستمر کیفیت آموزش

دورنما (چشم‌انداز):

چشم‌انداز رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی تربیت دانش‌آموختگانی است که در یک چشم‌انداز ۱۰ ساله بتوانند با حضور مؤثر در مدیریت نظام سلامت و ایفای نقش فعال در فرآیندهای تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی، به ارتقای کیفی مدیریت سازمانهای سلامت و شاخصهای حکمرانی خوب در نظام سلامت و در نهایت به ارتقای چشم‌گیر در شاخصهای سلامت جامعه کمک نمایند. همچنین دیگر چشم‌انداز این رشته اینست که در همین بازه زمانی ده ساله بتواند از نظر استانداردهای آموزشی، تولیدات پژوهشی و مدیریت ارائه خدمات سلامت به مردم، در سطح منطقه در ردیف کشورهای برتر و مطرح شناخته شود.

رسالت (مأموریت):

رسالت این رشته تربیت و پرورش دانش‌آموختگانی کارآمد و سرآمد می‌باشد که با رویکرد پاسخگویی اجتماعی در عرصه‌های مختلف ارائه خدمات بهداشتی و درمانی، جوابگوی نیازهای نظام سلامت، ارتقای سطوح خدمات بهداشتی و درمانی و بهبود کیفیت خدمات در سطح کارشناسی باشند.

هدف کلی:

هدف اصلی این رشته، تربیت نیروهای کارآمد و استراتژیک در سیستم بهداشتی و درمانی، افزایش کارایی و اثربخشی نظام سلامت، ارتقاء سطح کمی و کیفی خدمات، استفاده بهینه از منابع، مدیریت هزینه‌ها، توسعه خدمات جدید و مهارت‌های کارآفرینی و خلق ثروت در نظام سلامت می‌باشد.

نقش‌های دانش‌آموختگان در جامعه:

دانش‌آموختگان این رشته نقش‌های ذیل را ایفا خواهند نمود:

- کارشناسی
- مدیریتی و اجرایی
- مشاوره‌ای
- آموزشی
- پژوهشی
- کارآفرینی و خلق ثروت

توانمندیها و مهارت‌های مورد انتظار برای دانش آموختگان (Expected Competencies)

توانمندی های پایه مورد انتظار (Core Competencies)

توانمندیهای عمومی مورد انتظار برای دانش آموختگان این مقطع عبارتند از:

- توانمندی اجرایی و مدیریتی مبتنی بر شواهد
- حرفه ای گرایی (Professionalism)
- مهارتهای ارتباطی-تعاملی
- آموزش
- پژوهش و نگارش مقالات علمی
- تفکر نقادانه و مهارت‌های حل مسئله
- توانمندی تصمیم گیری قاطع

الف: جدول تطبیقی وظایف حرفه‌ای و توانمندی‌های اختصاصی مورد انتظار دانش آموختگان و کدهای درسی مرتبط با آنها:

توانمندی های اختصاصی	شرح وظایف حرفه ای	کدهای درسی مرتبط
مدیریتی و اجرایی / مشاوره ای	مشارکت در برنامه ریزی، اجرا، پایش و ارزشیابی برنامه‌های نظام ارائه خدمات سلامت مشارکت در ارزیابی و ارتقای عملکرد نظام ارائه خدمات سلامت شرکت در کمیته‌ها/ شوراهای راهبری، اجرایی یا مشورتی مرتبط با ارزیابی و ارتقای عملکرد رهبری و یا تسهیل تیم های ارزیابی و ارتقای عملکرد همکاری با افراد حرفه ای، کارکنان، مدیران نظام ارائه خدمات مشارکت در برنامه ریزی مربوط به افزایش انگیزه و رشد و شکوفایی کارکنان ارائه مشاوره به مدیران اجرایی نظام ارائه خدمات و سازمان‌های ذی ربط ارائه مهارت‌های ارتباطی لازم (مثل مذاکره، تیم سازی و کار تیمی، مشاوره و مربیگری) استفاده از تفکر نقادانه، مهارت حل مساله، مهارت حل تعارض برای بررسی، کاربرد، تحلیل، ترکیب و ارزشیابی تصمیم گیری‌ها و حل مشکلات انجام پاسخگویی اجتماعی، مسئولیت پذیری و توانمندی رهبری در کارها اعتباربخشی واحدهای مختلف بهداشتی و درمانی	۱۴، ۱۲، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۶، ۲۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۸، ۵۸
آموزشی	مشارکت در آموزش نیروی انسانی در زمینه‌های مرتبط تعهد و علاقه به یادگیری و یاددهی مستمر	۳۰، ۳۸، ۵۰، ۵۲، ۵۸
پژوهشی	مشارکت در پژوهش‌های سازمانی/مدیریتی نظام ارائه خدمات و سازمان‌های ذیربط جمع‌آوری، ارائه و مبادله داده‌های مربوط به عملکرد نظام ارائه خدمات جمع آوری، ذخیره سازی و تحلیل داده‌ها با روش‌های مناسب استفاده از اینترنت و رایانه در برقراری ارتباط، جستجو، دریافت و ذخیره سازی و مدیریت اطلاعات و داده ها	۱۹، ۲۰، ۲۱، ۳۲، ۴۷، ۵۵

		- استفاده از شواهد عینی برای اتخاذ تصمیمات
		- مدیریت پروژه
۵۷ و ۵۵	کارآفرینی و خلق ثروت	- ارائه مدل های نوین و رویکرد کارآفرینانه برای بهبود کیفیت، مدیریت هزینه ها، توسعه خدمات جدید
		- گسترش توریسم سلامت

جدول ب: مهارت‌های عملی مورد انتظار (Expected Procedural Skills)

حداقل تعداد موارد انجام مهارت برای یادگیری				مهارت
مشاهده	کمک در انجام	انجام مستقل	کل دفعات	
۳	۵	۴	۱۲	مهارت طراحی برنامه راهبردی
۳	۵	۴	۱۲	مهارت انجام برآورد هزینه
۳	۴	۴	۱۱	مهارت برآورد نیروی انسانی
۲	۳	۴	۹	مهارت نامه نگاری
۲	۳	۴	۹	مهارت طراحی فرآیندهای بیمارستانی

راهبردهای آموزشی (Educational Strategies)

این برنامه بر راهبردهای زیر استوار است:

- آموزش مبتنی بر وظایف حرفه‌ای (Task Based Education)
- آموزش مبتنی بر مشکل (Problem Based Education)
- آموزش جامعه‌نگر (Community Oriented Education)
- آموزش مبتنی بر موضوع (Subject Based Education)
- آموزش در عرصه (Field Based)
- آموزش مبتنی بر شواهد (Evidence Based Education)
- آموزش توأم دانشجو و استاد محور (Student and Teacher- Oriented Education)

روش‌ها و فنون آموزشی:

در اجرای این دوره از همه روش‌های ممکن استفاده خواهد شد و هیچ محدودیتی وجود ندارد با این توضیح که اولاً در جلسه آموزشی از ترکیبی از روش‌ها استفاده خواهد شد. ثانیاً از روش‌هایی که یادگیری فعال دانشجو را ترغیب می‌کنند استفاده خواهد شد. برخی از روش‌های مورد استفاده عبارتند از:

- سخنرانی
- بحث‌گروهی یا کار در گروه‌های کوچک
- ایفای نقش
- آرایه الگوی رفتاری
- آموزش کارگاهی
- آموزش مبتنی بر مورد
- آموزش از راه دوره (با استفاده از رایانه)

- آموزش با استفاده از فیلم ویدیویی
- آموزش با استفاده از انجام پروژه
- آموزش مبتنی بر مباحثه DBL

انتظارات اخلاقی از فراگیران

- منشور حقوقی بیماران (پیوست ۱) را دقیقاً رعایت نمایند.
- قوانین و مقررات آموزشی و نیز مرام نامه های پژوهشی و اخلاقی دانشگاه را رعایت کنند.
- در طول دوره های کارآموزی و کارورزی اصل محرمانگی اطلاعات را رعایت نمایند.
- مقررات مرتبط با پوشش رسمی (Dress Code) (پیوست ۲) را رعایت نمایند.
- به استادان، کارکنان، هم دوره ها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و در ایجاد جو صمیمی و احترام آمیز در محیط کار مشارکت نمایند.
- قبل از شروع هر ترم تحصیلی لاگ بوک دوره را از مدیر گروه آموزشی تحویل گرفته و متعهد به تکمیل آن بر اساس اصل صداقت و درستکاری باشند.
- رعایت حریم سازمان ها و نهادهای مرتبط با نظام سلامت و قوانین مرتبط با آن
- همچنین انتظار می رود اصول حرفه ای گرای (Professionalism) را رعایت نمایند:
- از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایط با آن کار می کنند، محافظت نمایند.
- در نقد برنامه ها، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفه ای را رعایت کنند.
- در انجام پژوهشهای مربوط به رشته، نکات اخلاق پژوهش را رعایت نمایند.

ارزیابی فراگیر (Student Assessment)

الف- روش ارزیابی:

آزمون ها یا روش های ارزیابی عمدتاً برای سنجش توانمندی یا شایستگی (Competency) (یعنی دانش، نگرش و مهارت) و عملکرد (Performance) فراگیران طراحی می شوند. توانمندی ها در حقیقت همان دستاوردهای (Outcome) مرحله ۱ هستند در طول دوره یا در پایان دروس و مراحل یادگیری ارزیابی می شوند. بنابراین آزمون هایی را که در طول دوره و در جریان یادگیری به منظور شناسایی پیشرفت تحصیلی اجرا می شوند، آزمون های تکوینی (Formative) و آزمون های پایان دوره را آزمون های مقطعی یا پایانی (Summative) می نامند. آزمون های عملکردی برای سنجش دستاوردهای مرحله دوم یا عملکرد دانش آموختگان در محیط کار و فعالیت حرفه ای بکار می روند. این آزمون ها را اگر فرصت ایفای نقش یا انجام وظیفه در محیط یا عرصه یادگیری واقعی باشد، در طول دوره یا مراحل کارآموزی و کارورزی نیز می توان انجام داد ولی عمدتاً در دوره های دستیاری یا کار در محیط واقعی آن هم با استفاده از روش های اختصاصی و غیر مستقیم می توان انجام داد. بنابراین روش ارزیابی فراگیران شامل آزمون کتبی، شفاهی، آزمون تعاملی رایانه ای و آزمون ۳۶۰ درجه می باشد.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمون های درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد. آزمون های کشوری طبق مقررات کشوری

فصل دوم
حداقل نیازهای برنامه آموزشی
رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

حداقل هیات علمی مورد نیاز:

الف - گروه آموزشی مجری از اعضای هیات علمی با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:
اعضای هیئت علمی ثابت و تمام وقت براساس مصوبه شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی

ب- گروه های آموزشی مورد نیاز:

- اپیدمیولوژی
- آمار زیستی
- سیاستگذاری سلامت
- اقتصاد
- اقتصاد سلامت
- پزشکی اجتماعی
- انفورماتیک پزشکی
- سلامت در بلایا
- بهداشت عمومی
- حسابداری
- جامعه شناسی

کارکنان آموزش دیده مورد نیاز برای اجرای برنامه:

دو نفر کارشناس ارشد رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز:

■ کلاسهای درس	■ اتاق کارآموزان / کارورزان	■ بایگانی آموزش (یک سیستم بایگانی علمی)
■ اتاق استادان	■ اتاق مسئول دفتر / منشی گروه	■ وب سایت آموزشی اختصاصی گروه آموزشی
■ اتاق کارشناسان و مربیان	■ اتاق رایانه	■ اینترنت با سرعت کافی
■ اتاق دانشجویان	■ کتابخانه / سالن مطالعه	■ سالن کنفرانس
■ دسترسی به Learning Management System (LMS)	■ پلتفرم های آموزش مجازی	
- دانشگاه

فضاها و عرصه های اختصاصی مورد نیاز:

- دو کلاس درس اختصاصی با حداقل فضای آموزشی ۲۰ متر مربع
- یک اتاق برای نگهداری کتاب ها و مجلات تخصصی (کتابخانه)
- بیمارستان های آموزشی و سایر سازمان های ستادی و خدماتی جهت طی دوره کارورزی
- خانه بهداشت، پایگاه سلامت، مرکز خدمات جامع سلامت (روستایی/شهری)، مرکز بهداشت شهرستان، شبکه بهداشت و درمان شهرستان، ستاد دانشگاه و معاونت های تابعه

جمعیت‌ها یا نمونه‌های مورد نیاز:

- مدیران شاغل در رده‌های مختلف سازمانهای مختلف نظام سلامت
- جمعیت تحت پوشش خانه‌های بهداشت و پایگاه‌های سلامت
- کارکنان مراکز بهداشتی و درمانی
- مراجعین مراکز بهداشتی و درمانی

تجهیزات اختصاصی عمده (سرمایه‌ای) مورد نیاز:

- لابراتوار زبان انگلیسی
- انواع پلتفرم‌های مورد نیاز برای آموزش مجازی
- ویدیو کنفرانس
- کامپیوتر و لپ‌تاپ
- قفسه‌های نگهداری کتاب
- کدهای نگهداری وسایل شخصی

فصل سوم
مشخصات دوره و دروس برنامه آموزشی
رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

مشخصات دوره:

نام دوره: مدیریت خدمات بهداشتی درمانی (BSc) Health Services Management

مقطع: کارشناسی پیوسته

طول دوره و ساختار آن:

براساس آئین نامه آموزشی دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشد.

تعداد کل واحد های درسی در این دوره ۱۳۰ واحد به شرح زیر می باشد:

نوع واحد درسی	تعداد واحد درسی
دروس عمومی	۲۲
دروس پایه	۴۸
دروس تخصصی اجباری (Core)	۴۰
دروس تخصصی اختیاری (Non Core)	۴
کارآموزی در عرصه	۱۶
جمع کل	۱۳۰

جدول الف - دروس عمومی برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز یا همزمان
			نظری	عملی	جمع	
۱	دو درس از دروس میانی نظری اسلام*	۴	۶۸	-	۶۸	-
۲	یک درس از دروس اخلاق اسلامی*	۲	۲۴	-	۲۴	-
۳	یک درس از دروس انقلاب اسلامی*	۲	۲۴	-	۲۴	-
۴	یک درس از دروس تاریخ و تمدن اسلامی*	۲	۲۴	-	۲۴	-
۵	یک درس از دروس آشنایی با منابع اسلامی*	۲	۲۴	-	۲۴	-
۶	ادبیات فارسی	۳	۵۱	-	۵۱	-
۷	زبان انگلیسی عمومی	۳	۵۱	-	۵۱	-
۸	تربیت بدنی (۱)	۱	-	۲۴	۲۴	-
۹	تربیت بدنی (۲)	۱	-	۲۴	۲۴	تربیت بدنی ۱
۱۰	دانش خانواده و جمعیت	۲	۲۴	-	۲۴	-
۱۱	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران**	۲	۲۴	-	۲۴	-
جمع					۲۴	

* گذراندن این دروس مطابق عناوین دروس عمومی معارف اسلامی مصوب جلسه ۵۴۲ مورخ ۸۳/۴/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی (جدول زیر) است.

** کلیه دانشجویان ملزم به گذراندن این درس اضافه بر سقف واحدهای دوره می باشند.

گرایش	نام درس	تعداد واحد	ساعت		
			نظری	عملی	جمع
میانی نظری اسلام	اندیشه اسلامی ۱ (مبدا و معاد)	۲	۲۴	-	۲۴
	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۲۴	-	۲۴
	انسان در اسلام	۲	۲۴	-	۲۴
	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۲۴	-	۲۴
اخلاق اسلامی	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	۲۴	-	۲۴
	اخلاق اسلامی (میانی و مفاهیم)	۲	۲۴	-	۲۴
	آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۲	۲۴	-	۲۴
	عرفان عملی اسلام	۲	۲۴	-	۲۴
انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی ایران	۲	۲۴	-	۲۴
	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۲۴	-	۲۴
	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۲	۲۴	-	۲۴
تاریخ و تمدن اسلامی	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۲۴	-	۲۴
	تاریخ امامت	۲	۲۴	-	۲۴
آشنایی با منابع اسلامی	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۲۴	-	۲۴
	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	۲۴	-	۲۴

جدول ب- دروس پایه برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع	
۱۲	روانشناسی مدیریت	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۱۳	جامعه شناسی سلامت	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۱۴	اقتصاد خرد	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۱۵	اقتصاد کلان	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	۱۴
۱۶	اصول و مبانی حسابداری	۳	۳	-	۵۱	-	۵۱	-
۱۷	حسابداری سلامت	۲	۱	۱	۱۷	۲۴	۵۱	۱۶
۱۸	کاربرد ریاضی در مدیریت	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۱۹	نظام اطلاعات مدیریت	۲	۱	۱	۱۷	۲۴	۵۱	-
۲۰	آمار حیاتی	۳	۲	۱	۳۴	۲۴	۶۸	۱۸ و ۱۹
۲۱	روش تحقیق در نظام سلامت	۳	۲	۱	۳۴	۲۴	۳۸	۲۰
۲۲	اصول و مبانی مدیریت	۳	۳	-	۵۱	-	۵۱	-
۲۳	مدیریت منابع انسانی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	۲۲
۲۴	رفتار سازمانی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	۲۲ و ۱۲
۲۵	اخلاق در مدیریت نظام سلامت	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۲۶	مدیریت امور مالی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	۱۷
۲۷	مدیریت بودجه	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	۱۷ و ۲۶
۲۸	مبانی کیفیت در نظام ارائه خدمات سلامت	۳	۳	-	۵۱	-	۵۱	۲۲
۲۹	تکلیات خدمات بهداشتی	۳	۳	-	۵۱	-	۵۱	-
۳۰	مبانی آموزش و مشاوره در مدیریت	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	۲۳
۳۱	آشنایی با خدمات پرستاری	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۳۲	مبانی اپیدمیولوژی و شاخص‌های سلامت	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	۲۰
جمع		۴۸						

جدول ج- دروس تخصصی اجباری (Core) برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع	
۳۳	زبان تخصصی (۱)	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	۰۷
۳۴	زبان تخصصی (۲)	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	۳۳
۳۵	کلیات پزشکی	۳	۳	-	۵۱	-	۵۱	۳۳
۳۶	فناوری و تجهیزات پزشکی	۲	۱	۱	۱۷	۲۴	۵۱	-
۳۷	ایمنی و بهداشت محیط در بیمارستان	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	-
۳۸	فناوری اطلاعات سلامت	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	-
۳۹	برنامه ریزی در نظام سلامت	۳	۳	-	۵۱	-	۵۱	۲۲
۴۰	ساختار و مدیریت بیمارستان	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	۲۲
۴۱	مستندسازی و ارتقای فرایند در نظام سلامت	۲	۱	۱	۱۷	۲۴	۵۱	۲۸
۴۲	بیمه در نظام سلامت	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	-
۴۳	مدیریت دارو و داروخانه	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	۳۵
۴۴	آشنایی با اصول طراحی، تجهیز و توسعه بیمارستان	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	۴۰
۴۵	اقتصاد سلامت	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	۱۵ و ۱۴
۴۶	نظام‌های ارائه خدمات سلامت	۳	۳	-	۵۱	-	۵۱	۴۰ و ۲۹
۴۷	پروژه تحقیقاتی	۳	-	۳	-	۱۰۲	۱۰۲	۲۱ و ۲۰
۴۸	آشنایی با نظام‌های تأمین و رفاه اجتماعی	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	-
۴۹	اصول کلی تغذیه	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	-
۵۰	ارتباطات در نظام سلامت	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	۲۴
جمع		۴۰						

جدول د- دروس تخصصی اختیاری (Non Core) برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع	
۵۱	مبانی و کاربرد حقوق در نظام سلامت	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	-
۵۲	اصول و مفاهیم تصمیم گیری و سیاستگذاری در نظام سلامت	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	-
۵۳	مدیریت خطر حوادث و بلایا	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	-
۵۴	اصول انبارداری و تدارکات	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	-
۵۵	بازاریابی سلامت	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	۴۵-۴۶ ۵۰
۵۶	مبانی ارزیابی فناوری سلامت	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	۴۵ و ۱۲، ۱۵
۵۷	کارآفرینی در نظام سلامت	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴	-
جمع		۱۴						

*دانشجو ملزم به گذراندن ۴ واحد از ۱۴ واحد فوق می باشد.

جدول ه- دروس کارآموزی در عرصه برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد کارآموزی در عرصه	ساعت		پیش نیاز یا همزمان
			نظری	عملی	
۵۸	کارآموزی در عرصه ۱- مراقبت های بهداشتی و درمانی اولیه	۴	-	۲۰۴	۲۰۴
۵۹	کارآموزی در عرصه ۲- بخش های پشتیبانی، تشخیصی و درمانی بیمارستان	۴	-	۲۰۴	۲۰۴
۶۰	کارآموزی در عرصه ۳- امور اداری، امور مالی و کارگزینی	۴	-	۲۰۴	۲۰۴
۶۱	کارآموزی در عرصه ۴- ارتقای فرآیند و اعتباربخشی موسسات بهداشتی و درمانی	۴	-	۲۰۴	۲۰۴
جمع		۱۶			

عناوین کارگاه‌های آموزشی پیشنهادی مورد نیاز دوره:

عنوان کارگاه	مدت زمان	اختیاری / اجباری بودن
ایمنی زیستی (Biosafety)	۲ ساعت	اختیاری
بهینه سازی عملکرد سیستم ها	۳ ساعت	اختیاری
پاسخگویی اجتماعی	۳ ساعت	اختیاری
پدافند غیرعامل	۳ ساعت	اجباری
نرم افزارهای کاربردی مورد نیاز	۴ ساعت	اجباری
اقتصاد دانش بنیان و موسسات دانش بنیان در حوزه سلامت	۴ ساعت	اجباری
اخلاق در پژوهش و مصادیق تخلفات پژوهشی	۴ ساعت	اجباری
کارآفرینی، تجاری سازی و خلق ثروت	۴ ساعت	اجباری
استارت‌آپ های هوش مصنوعی در حوزه مدیریت سلامت	۴ ساعت	اجباری
توسعه فناوری های نوین در مدیریت سلامت	۲ ساعت	اجباری

دروس عملی و کارآموزی در عرصه به صورت حضوری ارائه می‌گردد.
دروس نظری به تشخیص استاد مربوطه به صورت حضوری و مجازی مطابق آئین‌نامه آموزش ترکیبی ارایه می‌گردد.

نام درس: روانشناسی مدیریت

کد درس: ۱۲

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با مبانی روانشناسی عمومی، روانشناسی سازمانی و روانشناسی کار تعارضات و آسیب شناسی روانی، فردی و گروهی در محیط کار و فراگیری حل مشکلات روحی و روانی، فردی و گروهی در محیط کار آشنا خواهند گردید. این امر دانش و درک دانشجویان را درباره ابعاد مختلف رشد، مدیریت، حل تعارضات، ایمنی محیط کار، تولید و سلامت و رفاه در کار افزایش خواهد داد.

شرح درس:

این درس به آموزش دانشجویان برای کشف و تحلیل متون جدید روانشناسی مدیریت، رهبری و تقویت توانایی‌های آنان در این زمینه‌ها و همچنین شناخت اساس زیستی، روانی، اجتماعی رفتار خود و دیگران کمک خواهد کرد. در پایان این درس انتظار می‌رود دانشجویان مهارت‌های تفکر خلاق، مهارت‌های حل مسئله، شناخت محیط کار و عوامل روانی و اجتماعی موثر بر آن، شناخت استرس و کنترل کردن آن، کنترل خشم، خود فرمانی و خود اندیشی را کسب کنند و در نتیجه از نظر توانایی‌های شخصیتی، اجتماعی و شناختی مهارت لازم را بدست آورند.

سرفصل‌ها: (۲۴ ساعت نظری)

- ماهیت سلامت روان
- مدیریت انسان
- مبانی شناخت شخصیت
- تفاوت‌های فردی و شخصیتی در کار
- انگیزش و پیشرفت شغلی
- ارتباط موثر
- ارتباط کلامی و غیر کلامی
- مدیریت استرس
- آسیب شناسی روانی
- مبانی توسعه فردی
- مبانی توسعه تیمی
- مبانی توسعه سازمانی
- مدیریت محیط کار
- توسعه خلاقیت
- مراحل رشد روانی انسان
- خود آگاهی
- هیجان و عاطفه

روشهای یادگیری:

سخنرانی، استفاده از نمایش فیلم در قالب (PBL (Problem Based Learning، پرسش و پاسخ، کار گروهی، بحث جمعی، ایفای نقش، سناریو

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روشهای تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- سید امین الله علوی. روانشناسی مدیریت و سازمان/رفتار سازمانی (علوی/مدیریت دولتی، ناشر: مرکز آموزش مدیریت دولتی
- ۲- ریتال، ت. زمینه روانشناسی هیلگارد. تهران،
- ۳- ساعتچی، م. روانشناسی کاربردی برای مدیران، تهران،

سایر منابع: (آخرین چاپ)

- ۱- پاریخ، ج. روانشناسی مدیر موفق، تهران
- ۲- شولتز، د. روانشناسی کمال: الگوهای شخصیت سالم، تهران،
- ۳- کاوی، ا. هفت عادت مردمان موثر، تهران،
- ۴- دریز، د. حل مسئله به روش خلاق، تهران

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ در پایان هر جلسه، آزمون چند گزینه‌ای در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

نام درس: جامعه‌شناسی سلامت کد درس: ۱۳

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با مفاهیم اجتماعی و فرهنگی بیماری از آغاز ابتدا تا سرانجام آن که از نوشتارهای علوم رفتاری که مرتبط با موضوع «سلامت» است آشنا خواهند گردید. مباحث این درس بر رابطه متقابل مسائل و پدیده‌های اجتماعی با بیماری‌ها، سلامتی و مرگ انسان‌ها و تأثیرات محیط‌های اجتماعی و فرهنگی بر سطح سلامت جامعه و ماهیت دسترسی و دستیابی به خدمات مراقبت بهداشتی تمرکز دارد.

شرح درس:

در این درس شیوه‌های علمی برخورد با پدیده‌های اجتماعی - پزشکی ارایه می‌گردد و زمینه فکری لازم به منظور شناخت و تجزیه و تحلیل مسائل اجتماعی - پزشکی در جامعه ایرانی در دانشجویان ایجاد می‌گردد و در پایان درس دانشجو قادر به ارتباط دادن ساخت و سازمان جامعه با مسائل بهداشتی و درمانی خواهد بود.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- کلیات جامعه‌شناسی سلامت
- سلامت و بیماری، نگرشی به مفاهیم سلامت، بیماری و درمان
- فرهنگ، نهادهای اجتماعی و بیماری
- الگوی اجتماعی بیماری‌ها
- آسیب‌شناسی اجتماعی و بهداشت
- رفتارشناسی بیماری و نقش‌های اجتماعی
- رابطه پزشک و بیمار
- کاربرد جامعه‌شناسی سلامت
- سرمایه اجتماعی، مسئولیت اجتماعی
- حقوق شهروندی و تکریم مشتری
- تعیین‌کننده‌های اجتماعی موثر بر سلامت (SDH)
- بیماری و جنبه‌های سیاسی آن مانند ایدز
- جامعه‌شناسی جمعیت و رشد آن
- تحلیل سیاست‌های کنترل جمعیت
- سلامت مبتنی بر جامعه
- مشارکت مردمی و روش‌های جلب آن
- همکاری بین بخشی و روش‌های جلب آن

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، بحث در گروه کوچک، آموزش مبتنی بر مشکل (PBL)، کار گروهی درباره دو مهارت توصیف و تحلیل یک تجربه یا رفتار یا تعامل، یادگیری مبتنی بر مباحثه (DBL)، پرسش و پاسخ، بحث جمعی

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- محسنی، م. جامعه شناسی پزشکی. تهران،
- ۲- یارمحمدتوسکی، م. جامعه شناسی برای گروه‌های علوم پزشکی.
- ۳- پور رضا، ا. جامعه شناسی سلامت، ثروت و عدالت، ریچارد ویلکینسون و کیت پیکت،
- 4- Conard P. Leiter V. Health and health care as social problems

سایر منابع:

- ۱- کاکرهم، و. جامعه شناسی پزشکی. مشهد، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد.
- ۲- فرزین‌پور، ف. ارزشیابی سلامت همگانی و جامعه. تهران، انجمن علمی کیفیت ایران.
- 3-Conard p. The medicalization of society: Johns Hopkins university press

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ در پایان هر جلسه، ارزیابی تکلیف کلاسی با موضوع توصیف و تحلیل رفتارهای اجتماعی در سلامت / توصیف و تحلیل یک تجربه و کار گروهی در قالب ارائه نتایج بصورت سمینار گروهی، آزمون کتبی چندگزینه‌ای در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

کد درس: ۱۴

نام درس: اقتصاد خرد

پیش نیاز یا همزمان ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با مفاهیم و ضرورت علم اقتصاد خرد و رفتارهای اقتصادی افراد، خانوارها و بنگاه‌ها آشنا می‌شوند.

شرح درس:

در این درس موضوعات مربوط به پدیده کمیایی منابع در مقابل نیازهای نامحدود بشری و در نتیجه ضرورت اختصاص بهینه عوامل تولید و منابع ارایه می‌شود. آنگاه دانشجویان با آگاهی از قوانین حاکم بر رفتار یک مصرف‌کننده و یا یک بنگاه تولیدی می‌تواند به علل پدیده‌هایی چون تغییر قیمت در بازارهای انفرادی، وجود مازاد تقاضا و یا مازاد عرضه، تفاوت در ساختار هزینه بنگاه‌ها، رفتارهای متفاوت مصرفی از سوی افراد و... پی برده و از این قوانین در راهکارهای مدیریتی یک واحد تولیدی و یا یک واحد ارائه خدمت (مانند بیمارستان یا مرکز بهداشتی درمانی) به گونه‌ای استفاده کند که از منابع محدود، بهترین استفاده ممکن را فراهم سازد.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- مفاهیم اقتصاد خرد
- تقاضا و عوامل موثر بر آن
- عرضه و عوامل موثر بر آن
- کشش قیمتی تقاضا و ارتباط آن با دریافت‌ها
- کشش‌های تقاضا و عرضه
- تئوری رفتار مصرف‌کننده
- تعادل بازار و انواع آن
- تئوری رفتار تولیدکننده
- هزینه‌ها و انواع آن
- بازار رقابت کامل
- بازار انحصار کامل
- تولید، تولید نهایی، تولید کل، قانون بازده نزولی
- محاسبه سود و طریقه به حداکثر رساندن سود
- محاسبه ضرر و طریقه به حداقل رساندن ضرر
- چگونگی تعیین قیمت و میزان تولید

روش‌های یادگیری:

آموزش مبتنی بر مورد، سناریو، مشارکت دادن دانشجویان با استفاده از روش‌های کارگروهی، پرسش و پاسخ، تمرین و کار کلاسی

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌شود از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- ایونوری ع. اقتصاد خرد جلد ۱ و ۲. تهران: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی.
- ۲- سالواتوره، د. تئوری و مسایل اقتصاد خرد. تهران،
- ۳- نظری، م. مبانی علم اقتصاد. تهران،
- ۴- اوئن فیلیپس. تحلیل اقتصادی: نظریه و کاربرد اقتصاد خرد. ترجمه اکبر کمیجانی. تهران: دانشگاه تهران.
- ۵- فرگوسن، س. ا. نظریه اقتصاد خرد. تهران،

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: آزمون کتبی چندگزینه‌ای کوتاه، پرسش و پاسخ
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

نام درس: اقتصاد کلان کد درس: ۱۵

پیش نیاز یا همزمان: اقتصاد خرد کد ۱۴

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

در این درس دانشجو با مفاهیم، موضوعات و تحلیل‌های اقتصاد کلان آشنا می‌گردد.

شرح درس:

در این درس موضوعات مربوط به چگونگی حرکت، تحولات و نوسانات بلند مدت و کوتاه مدت اقتصاد ارایه خواهد گردید.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- انواع تقسیم بندی‌های موجود در علم اقتصاد و تفاوت مطالب مطرح شده در شاخه‌های مختلف این علم
- ارایه تعریف مشخص از علم اقتصاد کلان (جایگاه اقتصاد کلان و موضوعات آن)
- جریان مدور اقتصادی (چرخه تولید و درآمد ملی)
- حسابداری ملی و شاخص قیمت‌ها
- رشد اقتصادی و سیکل‌های تجاری
- روند بلندمدت سطح قیمت‌ها
- منحنی عرضه کل و اجزای آن
- منحنی تقاضای کل اقتصاد و اجزای آن
- شاخص قیمت‌ها و روش‌های محاسبه آن
- تورم و انواع آن و دلایل ایجاد تورم
- تولید ناخالص ملی، تولید خالص ملی، در آمد ملی
- بازار نیروی کار (عرضه و تقاضای نیروی کار)
- استخراج منحنی عرضه کل
- نظریه های تورم و بیکاری
- بازار پول و منحنی LM
- نرخ بهره، تقاضای کل و منحنی IS
- استخراج منحنی AD

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، PBL، بحث در گروه‌های کوچک، سمینار دانشجویی

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌شود از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. گریگوری منکیو، ترجمه حمیدرضا ارباب. اقتصاد کلان.
۲. رحمانی، تیمور. اقتصاد کلان نوین. تهران، انتشارات برادران.
۳. رودریگر و رتبوش و استنانلی فیشر. ترجمه محمد حسین تیزهوش تابان. تهران.
۴. تفضلی فریدون. اقتصاد کلان، نظریه‌ها و سیاست‌های اقتصادی. تهران:

سایر منابع:

۱. رحمانی، تیمور. اقتصاد کلان جلد اول. تهران
۲. رحمانی، تیمور. اقتصاد کلان جلد دوم. تهران
۳. نظری، محسن. اقتصاد کلان رشته مدیریت کلیه گرایش‌ها

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

ارزیابی تکوینی: تکالیف طراحی شده بر مبنای PBL، آزمون چند گزینه‌ای
آزمون نهایی پایان ترم به صورت چندگزینه‌ای / تشریحی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

اهداف کلی:

دانشجویان با مفاهیم حسابداری، مراحل حسابداری و نقش حسابداری در تهیه اطلاعات مفید جهت استفاده کنندگان صورت‌های مالی آشنا می‌شوند.

شرح درس:

در این درس اصول و موازین حسابداری و قوانین و اصطلاحات صورت‌های مالی روش‌های کنترل حساب‌های مالی از جمله وجه نقد، حساب‌های بانکی، موجودی کالا و حقوق دستمزد ارائه خواهد شد.

سرفصل‌ها: (۵۱ ساعت نظری)

- کلیات (حسابداری نقدی و تعهدی)
- صورت‌های مالی
- تاثیر فعالیت‌های مالی بر صورت‌های مالی
- ثبت فعالیت‌های مالی
- دفاتر قانونی
- تراز آزمایش
- حسابداری خرید و فروش کالا و موجودی کالا
- اصلاح اشتباهات طی دوره مالی
- اصلاحات پایان دوره مالی
- کاربرگ
- بستن حساب‌های موقت و دائمی
- کنترل وجه نقد، تنخواه گردان، حساب بانک
- کنترل موجودی کالا
- کنترل حقوق و دستمزد
- آشنایی با شرکت‌های سهامی و غیر سهامی
- ذخائر، بدهی‌های احتمالی و دارایی‌های احتمالی
- رویدادهای بعد از تاریخ تراز نامه
- نحوه تهیه گزارش عملکرد مالی
- نحوه ارائه دارایی‌های جاری و بدهی‌های جاری
- حسابداری پیمان‌های بلند مدت
- گزارشگری مالی میان دوره ای
- حسابداری اجاره‌ها

- حسابداری مشارکت‌های خاص
- حسابداری مخارج تامین مالی
- دارایی‌های نامشهود
- حسابداری سرمایه‌گذاری‌ها

روش‌های یادگیری:

سخنرانی (انتقال مفاهیم)، کار گروهی و حل مسئله

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌شود از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- ابوالحلاج، م. مبانی تغییر در نظام مالی دولتی گام اول تغییر روش حسابداری از نقدی به تعهدی. تهران.
- ۲- فیلیپس، ف. نیس، و. اصول حسابداری (۱) تهران.
- ۳- خلیلی، ع. اصول حسابداری ۱ و ۲.
- ۴- بختیاری پ، حسابداری و مدیریت مالی برای مدیران. تهران.
- ۵- کمیته تدوین استانداردها. استانداردهای حسابداری، نشریه ۱۶۰ سازمان حسابداری.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون میان ترم (آزمون کتبی چند گزینه‌ای و تحلیل داده‌های فرضی) و پایان ترم (آزمون کتبی و اصلاح اشتباهات در یک صورت مالی فرضی)

نام درس: حسابداری سلامت کد درس: ۱۷

پیش نیاز یا همزمان: اصول و مبانی حسابداری کد ۱۶
تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی:

دانشجویان با کاربرد مفاهیم حسابداری، ثبت اطلاعات مالی، روش‌های حسابداری نقدی و تعهدی، تهیه صورت‌های مالی و نقش حسابداری در تهیه اطلاعات مفید برای تصمیم‌گیران آشنا خواهند شد.

شرح درس:

در این درس کلیات و اصول حسابداری شامل روش‌های حسابداری، مراحل ثبت، اصلاح و تهیه گزارش‌های مالی و نیز تعرفه و ارزش نسبی خدمات ارائه خواهد شد.

سرفصل‌ها: (۱۷ ساعت نظری - ۲۴ ساعت عملی)

- حسابداری و نقش آن در جمع‌آوری اطلاعات، ثبت و تلخیص فعالیت‌های مالی
- روش‌های ثبت مالی در دفاتر قانونی
- روش ثبت صورت‌های مالی در مراکز بهداشتی درمانی
- اصلاحات پایان دوره مالی
- بستن حساب‌های موقت
- تعرفه خدمات و روش محاسبه آن‌ها
- چرخه درآمد خزانه
- خروجی سیستم HIS برای محاسبات مالی
- نظام نوین مالی (تغییر از نقدی به تعهدی)
- ترازهای نقدی و تعهدی و تفاوت آن‌ها
- کتابچه ارزش نسبی خدمات
- تحول مالی در نظام سلامت
- حسابداری بیمه و کسورات
- حساب‌های ملی سلامت
- حسابداری مدیریت
- مباحث جاری در حسابداری سلامت
- حسابداری زیست محیطی
- آئین نامه مالی و معاملاتی وزارت بهداشت
- استانداردهای حسابداری سلامت
- حسابداری بهای تمام شده
- حسابداری مالیاتی
- سیستم‌های اطلاعات در حسابداری سلامت

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، کار گروهی، حل مساله، کار با نرم افزار حسابداری تعهدی

راهنمای کلی مدرس:

برای آرایه این درس باید از فعالیت‌های مختلف یادگیری از جمله آرایه نمونه‌های عینی، بازدید از حسابداری بیمارستان، پرسش و پاسخ با مسئولین حسابداری بیمارستان، حل مسئله استفاده شود. هر نوع سخنرانی باید با فعالیت در گروه‌های کوچک همراه باشد.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

1. Steven A. Finkler ,David M. Ward ,Accounting Fundamentals For Health Care Management. ISBN-13: 978-0763726751 .
2. Fundamentals of Health Care Financial Management
- ۳- ابوالحلاج، م. مبنای تغییر در نظام مالی دولتی گام اول تغییر روش حسابداری از نقدی به تعهدی. تهران،

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون میان ترم (آزمون کتبی و تحلیل داده‌های فرضی) و پایان ترم (آزمون کتبی چند گزینه ای، حل مسئله و اصلاح اشتباهات در یک صورت مالی فرضی)

نام درس: کاربرد ریاضی در مدیریت کد درس: ۱۸

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی: دانشجو با دسته بندی و تحلیل مسائل ریاضی در مدیریت آشنا می شود.

شرح درس: در این درس موضوعات مهم ریاضی و کاربرد آن در مدیریت آرایه خواهد شد.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- دستگاه معادلات خطی - برنامه ریزی خطی
- ماتریس و دترمینان
- حل دستگاه معادلات خطی با استفاده از ماتریس
- مقدمه ای بر برنامه ریزی خطی
- صف بندی
- مشتق و دیفرانسیل
- انتگرال
- بهینه یابی مقید و غیر مقید

روش‌های یادگیری:

سخنرانی (انتقال مفاهیم)، کار در گروه کوچک، مثال‌های عملی مربوط به رشته مدیریت و یادگیری مبتنی بر حل مسئله

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح دروس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- پورکاظمی، م. ح. ریاضیات عمومی کاربرد آن جلد یک. تهران،
- ۲- پورکاظمی، م. ح. ریاضیات برای اقتصاد مدیریت. تهران،

سایر منابع:

- ۱- فرخو، ل. ریاضیات پایه و مقدمات آمار. تهران، دانشگاه پیام نور.
- ۲- نیکوکار، م. راهنمای حل ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۱ و ۲). تهران، انتشارات گسترش علوم پایه.
- ۳- باسمنج، م. ف. ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت. تهران،

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون میان ترم (آزمون کتبی و تحلیل داده‌های فرضی) و پایان ترم (آزمون کتبی)

کد درس: ۱۹

نام درس: نظام اطلاعات مدیریت

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی:

دانشجو با نظام اطلاعات مدیریت و نقش مدیریت در توسعه این نظام و همچنین آشنایی با کاربرد موثر آن در زمینه‌های مختلف سازمان‌های دخیل در نظام سلامت جامعه آشنا خواهد گردید.

شرح درس:

در این درس انواع گوناگون سیستم‌های اطلاعاتی نظیر پردازش و داد و ستد، سیستم اطلاعات حسابداری، سیستم اطلاعات بازاریابی، سیستم اطلاعاتی برنامه ریزی مواد، سیستم اطلاعاتی نیروی انسانی، سیستم اطلاعات مدیریت، سیستم پشتیبانی تصمیم‌گیری، سیستم پشتیبانی مدیر عالی، سیستم پشتیبانی خبره، سیستم پشتیبانی گروه کاری و نحوه استفاده از آن‌ها ارائه خواهد شد.

سرفصل‌ها: (۱۷ ساعت نظری - ۲۴ ساعت عملی)

- تعریف نظام اطلاعات مدیریت و مولفه‌های آن
- مفاهیم کلیدی داده و سیستم‌های اطلاعات مدیریت
- انواع نظام‌های اطلاعات مدیریت
- اهمیت و ارزش افزوده نظام اطلاعات مدیریت
- انواع سیستم‌های اطلاعاتی در بیمارستان
- یکپارچگی سیستم‌های اطلاعاتی در بیمارستان
- دوره زندگی نظام اطلاعات بهداشتی درمانی
- استانداردها در نظام اطلاعات بهداشتی درمانی
- ابعاد امنیتی در نظام اطلاعات مدیریت
- نقش نظام‌های اطلاعات بهداشتی درمانی در مدیریت نظام سلامت
- نقش نظام‌های اطلاعات بهداشتی درمانی در مراقبت بیمار محور
- تصمیم‌گیری در خصوص بکارگیری نظام‌های اطلاعات مدیریت و عوامل موثر بر آن
- سنجش آمادگی برای استقرار نظام‌های اطلاعات مدیریت
- نظام‌های اطلاعات بهداشتی درمانی و کاربران
- نظام اطلاعات پشتیبان تصمیم
- نظام اطلاعات مدیریت منابع انسانی
- نظام اطلاعات تصمیم‌گیری

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، کاردر گروه بزرگ، پرسش و پاسخ، کار در گروه کوچک، کار جمعی (تکلیف)

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی جهت این درس ارائه دهند، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روشهای تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح دروس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- علی پناهی، ع. سیستمهای اطلاعات مدیریت، تهران.
- ۲- مستاجران ع. سیستمهای اطلاعات مدیریت، تهران.

سایر منابع:

مومنی، ه. مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات، تهران

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ، انجام تکالیف (سناریو)، آزمون کتبی در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی و آزمون جور کردنی

نام درس: آمار حیاتی

کد درس: ۲۰

پیش نیاز یا همزمان: کاربرد ریاضی در مدیریت کد ۱۸ - نظام اطلاعات مدیریت کد ۱۹

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی:

در این درس دانشجویان با جمع آوری، تحلیل و توصیف داده‌ها آشنا می‌شوند.

شرح درس:

در این درس دانشجو با نحوه جمع آوری داده‌ها، خلاصه سازی، نمایش، توصیف و تحلیل داده‌ها آشنا خواهد شد و با توجه به فرضیات و اهداف اصلی و فرعی یک طرح پژوهشی، آنالیز آماری مربوط به آن را انجام خواهد داد.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری - ۲۴ ساعت عملی)

- کلیات آمار حیاتی
- متغیر، پراکندگی، شاخص‌های پراکندگی و توزیع، صحت و دقت
- روش‌های گردآوری داده‌ها
- خلاصه نمودن و نمایش داده‌های کمی و کیفی
- توزیع‌های مهم برای متغیرهای گسسته و متغیر پیوسته
- توزیع‌های مهم نمونه برداری
- مقدمه ای بر آمار استنباطی شامل برآورد عددی و فاصله ای (فاصله اطمینان) و مفاهیم آزمون فرض
- آمارهای توصیفی
- آزمون‌هایی برای مقایسه میانگین‌ها (شامل t یک نمونه ای، t مستقل، t زوجی و تحلیل واریانس)
- جداول توافقی و آزمون‌های مرتبط
- همبستگی و رگرسیون ساده و آزمون‌های مربوطه
- آشنایی با نرم افزار SPSS

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، کار در گروه کوچک، سناریوی دانشجویی، یادگیری مبتنی بر مورد، حل مسئله

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح دروس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. کاظم، م. ملک افضلی، ح. وارثکس، ن. روش‌های آماری و شاخص‌های بهداشتی. تهران.
۲. قوجازاده، م. تحلیل داده‌های پزشکی با SPSS. تبریز، انتشارات معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

۳. حاجی زاده، ا. اصغری جعفر آبادی، م. روش‌ها و تحلیل‌های آماری با نگاه به روش تحقیق در علوم زیستی و بهداشتی. تهران، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.

سایر منابع:

۱- چهره ای، ع. حقدوست، ع. ا. قرشته نژاد، م. بیات، آ. آنالیز آماری در پژوهش‌های علوم پزشکی با استفاده از نرم افزار SPSS. اصفهان.

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

انجام تحلیل آماری داده‌های فرضی، ارزیابی پروژه بر اساس چک لیست، آزمون کتبی، آزمون کتبی چند گزینه ای / تشریحی

نام درس: روش تحقیق در نظام سلامت کد درس: ۲۱

پیش نیاز یا همزمان: آمار حیاتی کد ۲۰
تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری- ۱ واحد عملی)
نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی:

دانشجو با مفاهیم، روش شناسی پژوهش و مراحل تهیه یک پیشنهاد طرح پژوهش آشنا شده و براساس آموخته‌های خود بتواند یک پیشنهاد طرح پژوهشی تهیه نماید.

شرح درس:

در این درس مفاهیم، روش شناسی پژوهش و مراحل تهیه پیشنهاد یک طرح پژوهشی ارایه خواهد شد. این درس از این نظر حایز اهمیت است که دانش آموختگان دوره کارشناسی را برای انجام پروژه آماده می‌کند.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

- کلیات و فرایند روش پژوهش
- پروپوزال یا طرح پیشنهادی پژوهش
- انتخاب یک موضوع و بیان عنوان پژوهشی
- ارایه دلایل توجیهی برای انجام پژوهش یا بیان مساله
- مرور متون و آثار علمی
- اهمیت و ضرورت انجام پژوهش
- تعریف متغیرها (مفهومی و عملیاتی)
- تدوین اهداف کلی و اختصاصی پژوهش
- تدوین سؤالات/ فرضیه‌های پژوهش
- اجزای طرح پژوهش شامل: نوع مطالعه، جمعیت مطالعه، روش نمونه‌گیری، حجم نمونه، اختصاص افراد به گروه‌های مطالعه، روش‌ها و ابزار گردآوری داده‌ها، روش‌ها و ابزار تحلیل داده‌ها، روش برخورد با سوگیری و عوامل مخدوش‌کننده
- آشنایی با تفاوت مطالعات کمی و کیفی و ترکیبی
- تدوین هزینه‌های پژوهش
- تدوین برنامه اجرایی برای اجرای طرح پژوهشی
- اخلاق در پژوهش

روش‌های یادگیری:

تدوین یک پروپوزال، سخنرانی، کارگروهی، کار عملی، مباحثه در سرکلاس، سمینار دانشجویی

راهنمای کلی مدرس:

همیشه دانشجویان از روش تحقیق ترس دارند. بنابراین باید این درس به زبان ساده و به دور از گرایش آماری ارایه شود. تلاش شود دانشجویان احساس کنند که روش تحقیق به نوعی بازندگی روزمره آنان رابطه دارد تا انگیزه آنان برای مشارکت در فعالیت های یادگیری تقویت شود. پیشنهاد می‌شود کار عملی و ارایه بازخورد جدی گرفته شود.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱- لامعی، ا. روش تحقیق کاربردی (راهنمای تهیه پیشنهاد طرح تحقیقاتی در علوم پزشکی)، نشر موسسه فرهنگی انتشاراتی تیمورزاده، آخرین چاپ

۲- قوجازاده، م. پور نقی آذر، ف. روش تحقیق کاربردی در علوم پزشکی.

۳- قاسمی، ح و همکاران مرجع پژوهش.

۴- طبیبی سید جمال الدین و همکاران. تدوین پایان نامه، رساله، طرح پژوهشی و مقاله علمی، تهران:

۵- ملک افضلی، ح. مجدزاده، ر. فتوحی، ا. توکلی، س. روش شناسی پژوهش‌های کاربردی در علوم پزشکی. تهران، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تهران.

سایر منابع:

۱- عابد سعیدی ژ، امیر علی اکبری ص، روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت. تهران.

شیوه ارزیابی دانشجوی:

ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ، ارایه بازخورد، استفاده از چکلیست برای ارزیابی کارهای عملی، آزمون کتبی
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی، استفاده از چکلیست برای ارزیابی نهایی کار عملی

نام درس: اصول و مبانی مدیریت کد درس: ۲۲

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجو با مفاهیم، اصول و مبانی مدیریت آشنا شده و قادر خواهد بود از آموخته‌های خود در موقعیت‌های مختلف استفاده کند.

شرح درس:

در این درس مفاهیم، اصول و مبانی علم مدیریت، سیر تحول آن، نظریه‌های مدیریتی و وظایف مدیریت ارایه خواهد گردید.

سرفصل‌ها: (۵۱ ساعت نظری)

- کلیات و ضرورت مدیریت سازمان‌ها
- سیر تحول مدیریت/رهبری
- نظریه‌های مدیریت/رهبری و تاثیر آن‌ها بر اداره سازمان‌ها
- نظریه‌های جدید سازمان و مدیریت
- وظایف مدیران (برنامه ریزی، سازماندهی، رهبری، کنترل)
- سطوح رهبری/مدیریت در یک سازمان: رهبری سازمانی، رهبری نیروی انسانی و رهبری اجرایی
- مدیریت/رهبری سازمانی
- مدیریت/رهبری نیروی انسانی در یک سازمان
- مدیریت/رهبری اجرایی در یک سازمان
- مدیریت/رهبری یک سازمان و ارتقای کیفیت
- برنامه ریزی
- سازماندهی
- تصمیم گیری
- انگیزش
- رهبری
- ارتباطات
- کنترل یا نظارت
- هماهنگی
- مدیریت تغییر
- مدیریت نوآوری

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، کار در گروه‌های کوچک- یادگیری مبتنی بر مباحثه - سمینار دانشجویی

راهنمای کلی مدرس:

انتظار می‌رود درس به گونه‌ای ارائه شود که دانشجویان از مفاهیم سنتی مدیریت خارج شوند و مدیریت را در یک دایره وسیع‌تری ببینند. از جمله سیر تحول مدیریت/رهبری، سطوح رهبری/مدیریت در یک سازمان، مدیریت و کیفیت در یک سازمان را بدرستی درک کنند.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱. رضائیان، ع. مبانی سازمان و مدیریت، چاپ بیست و دوم تهران.
۲. رابینز، اپی. دیسنزو، دای. مبانی مدیریت. چاپ چهاردهم. تهران، انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگی. ترجمه محمد اعرابی و حمید رفیعی
۳. الوانی سید مهدی مدیریت عمومی. ویارست سوم.

سایر منابع:

۴. استونر، ج. آرتور، ف. فریمن، آرا. گیلبرت، د آر. مدیریت، تهران.
۵. ایران نژاد پاریزی، م. ساسان گهر، پ. سازمان و مدیریت از تئوری تا عمل. تهران.

شیوه ارزیابی دانشجوی:

پرسش و پاسخ، ارزیابی سمینار با چک لیست و «آزمون چند گزینه ای کوتاه» در پایان هر جلسه، آزمون چند گزینه ای در وسط ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

کد درس: ۲۳

نام درس: مدیریت منابع انسانی

پیش نیاز یا همزمان: اصول و مبانی مدیریت کد ۲۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با روش‌های تامین، بکارگیری، حفظ، آموزش و توسعه نیروی انسانی جهت تحقق اهداف سازمان آشنا خواهند شد.

شرح درس:

در این درس تعاریف، تاریخچه و فرایند مدیریت نیروی انسانی ارائه می‌شود.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- کلیات، تعریف، وظایف، تاریخچه پیدایش مدیریت منابع انسانی
- تجزیه و تحلیل شغل (حجم سنجی و کارسنجی)
- فرایند برنامه ریزی نیروی انسانی
- فرایند کارمند یابی
- فرایند گزینش
- فرایند اجتماعی کردن
- فرایند آموزش و توسعه فردی کارکنان (Personal Development Plan)
- مدیریت عملکرد کارکنان
- روش‌های ارزشیابی عملکرد کارکنان
- روش‌های پرداخت و پرداخت مبتنی بر عملکرد
- سیستم تشویق و تنبیه
- بهداشت و ایمنی در کار
- نظریه‌های روابط کار
- چالش‌های روابط کار
- فرایند اصلاح رفتار کارکنان مشکل آفرین و اقدامات انضباطی
- پایش و ارزشیابی منابع انسانی در بخش سلامت
- چشم انداز مدیریت منابع انسانی در آینده
- روش‌ها و فنون توسعه‌ی خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی
- روش‌های افزایش مسئولیت پذیری کارکنان و اخلاق حرفه‌ای کارکنان و مدیران

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، بحث در گروه‌های کوچک (سمینار دانشجویی)، سناریو و نمایش فیلم

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌شود از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

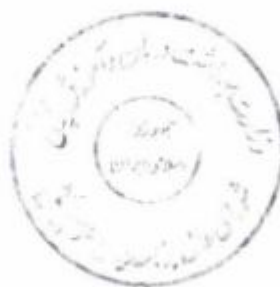
- ۱- سعادت، ا. مدیریت منابع انسانی. چاپ بیست و یکم. تهران،
- ۲- ماریو آر. دال یاز و همکاران پایش ارزشیابی منابع انسانی بخش سلامت. ترجمه محمدرضا امیر اسماعیلی و همکاران. تهران: سفیر اردهال.
- ۳- گری دسلر مبانی مدیریت منابع انسانی، انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگی. مترجمین: علی پارسایان - محمد اعرابی

سایر منابع:

- ۴- خانی، ح. اعزاز یجنوردی، ف. کیوانفر، و. بهره‌وری نیروی انسانی در بیمارستان‌ها و مراکز بهداشتی درمانی. تهران،
- ۵- جزئی، ن. مدیریت منابع انسانی. تهران

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: آزمون چندگزینه‌ای کوتاه، پرسش و پاسخ، ارزیابی سمینار
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

نام درس: رفتار سازمانی کد درس: ۲۴

پیش نیاز یا همزمان: اصول و مبانی مدیریت کد ۲۲، روانشناسی مدیریت کد ۱۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با عواملی که بر رفتار و نگرش‌های افراد، گروه‌ها و واحدهای سازمانی تاثیر می‌گذارند آشنا می‌شوند.

شرح درس:

در این درس عوامل انگیزشی، رفتار فردی، رفتار تیمی و نیز نحوه تعامل با افراد، روش‌های ارتباطی مناسب در قبال همکاران در سازمان و مشتریان سازمان ارائه خواهد شد.

سرفصل‌ها: (۲۴ ساعت نظری)

- اصول و مبانی رفتار سازمانی، چالش‌ها و فرصت‌ها
- ارتباطات سازمانی و پرورش اطلاعات (درون بخشی و برون بخشی)
- تفاوت‌های فردی و فرهنگی
- نظریه‌های انگیزش
- رهبری سازمانی
- مدیریت تعارض
- فنون مذاکره
- مدیریت تغییر
- بهبود سازمانی
- مشتری محوری
- سازمان‌های یادگیرنده
- پاسخگویی اجتماعی سازمان‌ها
- قدرت و سیاست در سازمان‌های بهداشتی درمانی
- آشنایی با فرهنگ سازمانی

روش‌های یادگیری:

نمایش فیلم در قالب یادگیری مبتنی بر مشکل، ایفای نقش، تدریس مبتنی بر مباحثه و در قالب یادگیری در گروه‌های کوچک و سخنرانی پیشنهاد می‌گردد.

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی جهت این درس تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح دروس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱) رضائیان، ع. مدیریت رفتار سازمانی. تهران،
- ۲) رابینز، ا. پ. مبانی رفتار سازمانی چاپ چهارم و هفتم. تهران، انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
- ۳) هرسی، پ. بلانچارد، ک. مدیریت رفتار سازمانی: کاربرد منابع انسانی. تهران، دانشگاه آزاد اسلامی

سایر منابع:

- ۴- سیدجوادین، ر. مدیریت رفتار سازمانی. تهران،
- ۵- ثریا، م. روش بحث و مذاکره. تهران،
6. Borkowski N. Organizational Behavior and design in health care. 2nd edition. Jones and Bartlett Publishers; 2015
- ۷- مدیریت تعارض و مذاکره: مدیریت رفتار سازمانی پیشرفته اثر علی رضائیان. انتشارات سمت. آخرین ویرایش

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

تحلیل یک سناریوی فرضی برای یک سازمان فرضی در مورد رفتار سازمانی
مشارکت دانشجوی در کلاس و انجام کار تیمی و تکالیف گروهی
آزمون میان ترم و آزمون کتبی و چند گزینه‌ای در پایان ترم

نام درس: اخلاق در مدیریت نظام سلامت

کد درس: ۲۵

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان دانش، نگرش و عملکرد لازم را در زمینه ارزش‌ها، اخلاق و رفتار حرفه‌ای به منظور ایفای نقش موثر در مدیریت واحدها یا برنامه‌های نظام سلامت را کسب خواهند کرد.

شرح درس:

این درس به منظور ترویج مدیریت اخلاق مدار و چرخه‌ای در نظام سلامت طراحی شده و انتظار می‌رود در اجرای آن از مدرسین و روش‌های آموزشی متناسب با حیطه‌ها، محتوا و هدف‌های یادگیری استفاده شود و ارزیابی یادگیری نیز در حوزه نظری و رفتاری با روش‌های جامع و به طور تکوینی و مرحله‌ای و با استفاده از کارپوشه و بازاندیشی انجام شود.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- پیشینه اخلاق در مدیریت نظام سلامت
- فلسفه، مبانی، ارزش‌ها و مکاتب اخلاقی
- اصول اخلاقی در مدیریت نظام سلامت
- تصمیم‌گیری اخلاقی
- رهبری و مسئولیت اخلاقی/ رهبران به عنوان الگوهای حرفه‌گرایی
- نقش رفتار اخلاقی در ارتقای رفتار و عملکرد سازمانی
- فرهنگ و اخلاق سازمانی
- الگوها و روش‌های اخلاقی در ارتقای مدیریت نظام سلامت
- مبانی، مراحل و روش‌های آموزش و ارتقای دانش، نگرش و رفتار اخلاقی
- روش‌های بازاندیشی و تحلیل رویدادهای اخلاقی در عرصه‌های مدیریت
- راهکارهای سنجش و بهبود رفتار اخلاقی در نظام سلامت
- اخلاق در سلامت الکترونیک

روش‌های یادگیری:

با توجه به ویژگی‌های خاص این درس، روش‌های یاددهی و یادگیری ترجیحاً بایستی شامل موارد ذیل باشد:

- تدریس نظری توأم با بحث و کار در گروه کوچک
- یادگیری مبتنی بر کارپوشه و بازاندیشی مستمر
- یادگیری و تجربه عملی با حضور در عرصه‌های واقعی مدیریت

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نمایند، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- امینی، ا. اخلاق در مدیریت نظام سلامت. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تبریز
- ۲- اصفهانی، م. م. اخلاق حرفه‌ای در خدمات بهداشتی درمانی. تهران، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی ایران.

سایر منابع:

- ۱- پالمر، م. مسائل اخلاقی (متن آموزشی فلسفه اخلاق). تهران.
- ۲- جوادی، م. ع. اخلاق پزشکی و انتظار پزشک از بیمار. تهران، موسسه فرهنگی حقوقی سینا.
- ۱- اصفهانی، م. م. همدم بیمار. تهران، انتشارات سفیر اردهال با همکاری بیمارستان بازرگانان.

شیوه ارزیابی دانشجوی:

- ارزیابی یادگیری در بخش نظری از آزمون‌های توام کوتاه پاسخ، تشریحی و چند گزینه‌ای
- ارزیابی در بخش عملی از طریق نظارت و ارزیابی مستمر در طول یادگیری عملی
- ارزیابی چندجانبه یا ۳۶۰ درجه و ارزیابی بر مبنای کارپوشه

نام درس: مدیریت امور مالی کد درس: ۲۶

پیش نیاز یا همزمان: حسابداری سلامت کد ۱۷

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

در این درس دانشجویان با مفاهیم مدیریت مالی و کاربرد آن در سازمان‌های بهداشتی درمانی آشنا می‌شوند.

شرح درس:

در این درس اصول و مفاهیم اولیه مدیریت مالی در سازمان‌های مختلف ارائه گردیده و نحوه به کار گیری این اصول در سازمان‌های بهداشتی درمانی و شیوه‌های مدیریت منابع مالی با توجه به جریان گردش نقدینگی در بخش سلامت و تعامل سازمان‌های سلامت با بیمه‌ها ارائه می‌شود.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- کلیات مدیریت مالی
- تجزیه و تحلیل نسبت‌های مالی و پیش بینی مالی
- تجزیه و تحلیل نقطه سر به سر و اندازه گیری اهرم‌های مالی و عملیاتی
- انواع درآمدها و هزینه‌ها
- بودجه بندی و برنامه ریزی مالی
- مدیریت سرمایه در گردش
- مدیریت وجه نقد و دارایی جاری
- تنزیل، ترکیب و سالانه کردن هزینه و منافع
- آشنایی با بازارهای سرمایه در ایران
- ریسک و بازده در تصمیمات سرمایه گذاری
- نقش و شرح وظایف مدیران مالی در سازمان‌های بهداشتی و درمانی
- استراتژی‌های جذب منابع، افزایش و توزیع درآمد

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، PBL و حل مسئله

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود علاوه بر آشنایی با اصول مدیریت مالی، با خصوصیات و رفتار مالی نظام سلامت نیز آشنا بوده و مطالب خود را در بستر حاضر آماده و ارائه نمایند.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱- ریموند، پی. ن. مدیریت مالی. ترجمه جهانخانی، ع. پارسائیان، ع. تهران.

- ۲- عبادی فردآذر، ف. رضاپور، ع. مدیریت مالی در مراقبت سلامت و بیمارستان. تهران، مرکز تحقیقات مدیریت بیمارستان دانشگاه علوم پزشکی تهران.
- ۳- بریگام اوجین الف. (۱۳۸۲). مدیریت مالی. ترجمه علی پارسائیان. تهران

سایر منابع:

- ۱- ابوالحلاج، م. مبانی مالی سازمان‌های بهداشتی درمانی. تهران.
- ۲- بودنهايمر، ت. گرومباخ، ک. تحلیل سیاست‌های تامین سلامت: با رویکرد بالینی. تهران.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: انجام تکالیف کلاسی، آزمون چند گزینه ای و تشریحی
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

نام درس: مدیریت بودجه
کد درس: ۲۷
پیش نیاز یا همزمان: مدیریت امور مالی کد ۲۶، حسابداری سلامت کد ۱۷
تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با مفاهیم بودجه و جنبه‌های عملی و نظری آن، درک مسائل و مشکلات اساسی مربوط به درآمدها و مخارج دولتی و رابطه آنها با هم، اصول برنامه ریزی برای عملکرد مالی دولت و بررسی آثار فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی حرکات مالی دولت آشنا خواهند شد.

شرح درس:

در این درس اصول، مفاهیم، فرآیند و تکنیک‌های بودجه ریزی، اهمیت آنها و ارتباط بین بودجه و مدیریت مالی و خط مشی‌های عمومی و اقتصادی دولت و نظام‌های مختلف بودجه بندی و اجرای آنها ارایه می شود.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- کلیات، مفاهیم و اصطلاحات بودجه
- طبقه بندی بودجه در نظام بودجه ایران
- تنظیم و پیشنهاد بودجه
- تصویب بودجه
- اجرای بودجه
- کنترل بودجه
- روش‌های بودجه ریزی (بودجه برنامه ای - عملیاتی - بر مبنای صفر و ...)
- مسائل و مشکلات بودجه ریزی در ایران
- روش‌های پیش بینی درآمد و برآورد هزینه (روش‌های هزینه یابی)
- فرایند تنظیم بودجه در دانشگاه‌های علوم پزشکی
- معاملات دولتی - منابع اعتباری بیمارستان و دانشگاه علوم پزشکی - فرایندهای بودجه (تخصیص - حواله و ...)
- در بیمارستان
- سیر تکاملی نظام‌های بودجه ریزی در دنیا و تجربه دیگر کشورها

روش‌های یادگیری:

کار در گروه‌های کوچک - کار در عرصه برای تنظیم بودجه برای یک بخش از بیمارستان یا مرکز بهداشتی درمانی

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می شود از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس : (آخرین چاپ)

- ۱- فرچوند، ا. فراگرد تنظیم تا کنترل بودجه. تبریز،
- ۲- ابراهیمی نژاد، م. بودجه از تنظیم تا کنترل. تهران،
- ۳- فرزیب، ع. بودجه ریزی دولتی در ایران. تهران، مرکز آموزش مدیریت دولتی.

سایر منابع:

- ۱- ابوالقاسم گرجی حسن. مباحثی درباره بودجه و امور مالی. تهران: معاونت آموزشی و امور دانشگاهی وزارت بهداشت.

۲. Brwn M. Health care financial management. Jones & Brtlett Learning; .

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون میان ترم، آزمون پایان ترم، گزارش تنظیم بودجه برای یک بخش بیمارستانی

نام درس: مبانی کیفیت در نظام ارایه خدمات سلامت کد درس: ۲۸

پیش نیاز یا همزمان: اصول و مبانی مدیریت کد ۲۲

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با مفاهیم، اصول و مبانی کیفیت در نظام ارایه خدمات آشنا خواهند شد و از دانش خود برای ارتقای خدمات سلامت استفاده خواهند کرد.

شرح درس:

به طور خلاصه، دانشجویان با مفهوم کیفیت و ارتباط آن با موضوعات مختلفی که در صورت عدم توجه به این موضوعات هر تلاشی برای دستیابی به کیفیت ناکام خواهد ماند، آشنا خواهند شد. در یک جمله، کیفیت یا همه موضوعات مهم و مرتبط سازمانی، از جمله بامشتری، فرایندها/سیستمها، ارتقای مستمر، رهبری، مشارکت همگانی، توسعه نیروی انسانی، سنجش و ارزیابی عملکرد، کار تیمی، یادگیری مستمر و راهبرد ارتقا ارتباط ناگسستنی دارد. در این دوره درباره ارتباط کیفیت با موضوعات مورد اشاره بحث خواهد شد.

سرفصل‌ها: (۵۱ ساعت نظری)

- فلسفه ارتقای مستمر کیفیت
- کیفیت و مشتری
- رهبری کیفیت
- کیفیت و فرایندها/سیستمها
- کیفیت و مشارکت همگانی
- کیفیت و توسعه نیروی انسانی
- کیفیت و کار تیمی
- کیفیت و یادگیری مستمر
- کیفیت و راهبردی برای ارتقا
- اصول مدیریت کیفیت فراگیر در خدمات بهداشتی درمانی
- روش‌ها و ابزارهای ارزیابی کیفیت در خدمات بهداشتی درمانی

روش‌های یادگیری:

کار در گروه‌های کوچک-مباحثه در سرکلاس-جستجو، سازماندهی، نقد و ارایه مطالب-سمینار دانشجویی و سخنرانی

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و میسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌شود از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- لامعی، ا. الفبای کیفیت در نظام ارایه خدمات سلامت، تبریز.
- ۲- تبریزی ج ص، فرحبخش م و عبدلی اسکویی ش. ممیزی بالینی، تبریز.
- ۳- گروه مترجمین، هندبوک کیفیت جوران، ویرایش ششم تهران: بنیاد توان مند سازی منابع انسانی ایران؛ ۲۰۱۰

سایر منابع:

- ۴- لامعی، ا. مدیریت جامع کیفیت: اصول، کاربرد و درسهایی از یک تجربه، ارومیه، مؤسسه فرهنگی انتشاراتی شاهد و ایثارگران دانشگاه علوم پزشکی ارومیه.
- ۵- نیکپور ب و مجلسی ف، ارزشیابی کیفیت ارائه خدمات بهداشتی درمانی تهران.
- ۶- بیچ، آ. مدیریت جامع کیفیت برای آموزش، ارومیه، مؤسسه فرهنگی انتشاراتی شاهد و ایثارگران دانشگاه علوم پزشکی ارومیه.
- ۷- تبریزی ج ص، مستندسازی فرایند (روشی برای استاندارد سازی و ارتقای کیفیت فرآیند)، تبریز: انتشارات الوین، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، چاپ دوم.
- ۸- لامعی، ا. حاکمیت بالینی ۱: افزایش آگاهی و تغییر نگرش مدیران، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ارومیه.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ، اراه بازخورد و «آزمون چندگزینه ای کوتاه» در پایان هر جلسه، آزمون چندگزینه‌ای در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

کد درس: ۲۹

نام درس: کلیات خدمات بهداشتی

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی کلی با تعاریف دامنه و اصول خدمات بهداشتی، جایگاه و انواع خدمات بهداشتی در نظام های عرضه خدمات بهداشتی درمانی

شرح درس:

آشنایی با اصول خدمات بهداشتی از ارکان آموزشی دانشجویان می باشد که با مطالعه این درس دانشجو شاخص های اندازه گیری سلامتی، مفهوم و عوامل موثر در مبارزه با بیماری ها، سطوح خدمات بهداشتی و درمانی، خدمات پیشگیری، آموزش بهداشت و PHC در ایران و اولویت های بهداشتی و ارتباط آن با سایر سازمان ها را فرا خواهد گرفت. انتظار می روند دانشجویان در این درس با گروه های مختلف خدمات در سیستم شبکه آشنا شوند.

سرفصل‌ها: (۵۱ ساعت نظری)

- تاریخچه و تعاریف بهداشت و سلامتی
- اقدامات و مداخلات بهداشتی
- آشنایی با خدمات بهداشتی و سطوح آن
- تاریخچه خدمات بهداشتی اولیه PHC
- خدمات بهداشتی اولیه PHC در ایران
- آشنایی با نظام عرضه خدمات بهداشتی در ایران
- آشنایی با گروه های مختلف خدمات بهداشتی در سیستم شبکه
- برنامه پزشک خانواده در ایران
- آشنایی با شاخص های عمده ی بهداشتی
- نظام های عرضه خدمات بهداشتی درمانی در جهان
- سازمانهای بین المللی بهداشتی

روش‌های یادگیری:

کار در گروه‌های کوچک، مباحثه در سرکلاس، جستجو، سازماندهی، نقد و آرایه مطالب، سمینار دانشجویی و سخنرانی

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می شود از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح دروس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس : (آخرین چاپ)

- ۱- شادپور ، کامل شبکه مراقبتهای اولیه بهداشتی در ایران ، چاپ اول تهران ۱۳۷۲ وزارت بهداشت
- ۲- جان‌اورت پارک، ک. پارک ، ترجمه شجاعی تهرانی حسین ، درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی ، جلد ۲ ، نشر دانشگاه علوم پزشکی گیلان ، چاپ دوم ۱۳۷۳
- ۳- باقیانی مقدم - محمدحسین - احرام پوش محمد حسن - اصول و کلیات خدمات بهداشتی - انتشارات چراغ دانش تهران - آخرین ویرایش
- ۴- آذر گشپ ، اذن اصول خدمات بهداشتی - چاپ اول انتشارات لادن - تهران بهار ۱۳۷۵

شیوه ارزیابی دانشجوی:

ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ، رایه بازخورد و «آزمون چند گزینه ای کوتاه» در پایان هر جلسه، آزمون چند گزینه ای در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

کد درس: ۳۰

نام درس: مبانی آموزش و مشاوره در مدیریت

پیش نیاز یا همزمان: مدیریت منابع انسانی کد ۲۳

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با مبانی و روش‌های یادگیری، یاددهی و مشاوره به منظور ارتقای دانش، نگرش و مهارت همکاران و مراجعین در واحد یا سازمان تحت مدیریت خود آشنا می‌گردند.

شرح درس:

این درس به منظور تقویت نقش آموزشی و مشاوره‌ای کارشناسان مدیریت نظام سلامت طراحی شده و به دنبال ارتقای توانمندی خود آموزی، آموزش و مشاوره به دیگران و ارتقای فردی و حرفه‌ای در سازمان‌ها و واحدهای ارائه خدمات بهداشتی و درمانی است.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- مبانی و فرضیات یادگیری (نظریه‌های یادگیری)
- نقش‌ها، وظایف و الگوهای یاددهی
- رویکردهای یادگیری یاددهی در مکاتب مختلف آموزشی
- یادگیری بزرگسالان
- سبک‌های یادگیری
- الگوهای یادگیری مشارکتی
- تسهیل یادگیری
- هوش هیجانی و کاربرد آن در یادگیری
- آموزش مهارت‌های اساسی تفکر
- ماهیت تدریس و رابطه آن با یادگیری
- تدوین دروس و دوره‌های آموزشی
- روش‌ها و فنون آموزشی (الگوهای نوین تدریس)
- آموزش فعال-تمرین روش‌ها
- ارزیابی یادگیری
- طراحی آزمون به تناسب اهداف و حیطه‌ها
- اصول و مبانی مشاوره مدیریت
- نقش مشاوره در مدیریت
- تکنیک‌ها و سبک‌های مشاوره در مدیریت
- انواع مشاوره و اصول اجرا
- مبانی مدیریت تغییر در سازمان

- سنجش آمادگی سازمان برای تغییر
- اصول و روش‌های مذاکره در مدیریت

روش‌های یادگیری:

- آموزش این درس با استفاده از روش‌های سخنرانی و بحث گروه در بخش نظری انجام شود.
- دوره عملی و کارگاهی آموزش از طریق ایفای نقش و همچنین حضور در مراکز مشاوره انجام گیرد.

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح دروس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- چارلز مارگریسون، مهارت‌های مشاوره مدیریت، ناشر: مرنديز ترجمه: علیرضا حدادیان-سعید مرتضوی.
- ۲- یارمحمدیان، ح. بهرامی، س. فروغی، ا.ع. مدیریت و برنامه ریزی آموزشی. دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.
- ۳- یارمحمدیان، ح. بهرامی، س. نیازسنجی آموزشی در سازمانهای بهداشتی درمانی. دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.

سایر منابع:

- کتن، ر. نیویل، د. راهنمای بهبود تدریس در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی. اصفهان.
- حسینی، م. اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره. تهران.
- احمدی، ا. مبانی و اصول راهنمایی و مشاوره. تهران، منابع اصلی درس: (آخرین چاپ).

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- ارزیابی یادگیری در بخش نظری با آزمون‌های چند گزینه ای و کوتاه پاسخ
- در بخش خودآموزی از طریق کارپوشه، تکالیف و کار عملی انجام گیرد.

نام درس: آشنایی با خدمات پرستاری
کد درس: ۳۱
پیش نیاز یا همزمان: ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با کلیات خدمات پرستاری، فرایند پرستاری و اهمیت پرستاران در تیم مراقبتی و نقش پرستاران در کیفیت خدمات بالینی آشنا خواهند شد.

شرح درس:

در این درس کلیاتی درباره حرفه پرستاری، خدمات پرستاری، نقش پرستاران در نظام ارایه خدمات، فرایند پرستاری، مشارکت فعال پرستاران در تیم مراقبتی و نقش آنان در ارتقای کیفیت خدمات در کنار سایر افراد بالینی و غیر بالینی ارایه خواهد شد.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- حرفه پرستاری و مشخصات آن
- نقش‌های حرفه‌ای هفتگانه پرستاری
- پرستار و ارتباطات بین حرفه‌ای
- عرصه‌های مختلف فعالیت‌های پرستاری (مراکز بهداشتی، خدمات کلینیکی، خدمات بستری، مراکز مشاوره، واحدهای جراحی، مراکز مراقبت طولانی مدت و ...)
- سلسله مراتب در پرستاری و حدود وظایف و مسئولیتهای رده‌های مختلف پرستاری
- نقش پرستاران در نظام ارایه خدمات بالینی
- حدود و حیطه‌های فعالیتی دانش‌آموختگان تحصیلات تکمیلی پرستاری
- خدمات پرستاری در ارتقای سلامت و پیشگیری
- مرزها و زمینه‌های تشابه و تفاوت خدمات پرستاری و خدمات پزشکی در فرآیندهای بالینی
- فرایند پرستاری و استانداردهای خدمات پرستاری
- پرستاران، ممیزی و ارتقای کیفیت خدمات: پرستاران به عنوان عضو تیم‌های ارتقا در یک بیمارستان
- شرایط خدمت ثبوت کاری برای پوشش مراقبتی تمام وقت پرسنل پرستاری
- برنامه توسعه فردی در پرستاری

روش‌های یادگیری:

سخنرانی تعاملی، کار در گروه‌های کوچک، پرسش و پاسخ، سمینار دانشجویی، مباحثه

راهنمای کلی مدرس:

بحث‌های مربوط به این درس چالش برانگیز هستند لذا مدرسین محترم باید به جای تمرکز بر تک تک خدمات پرستاری بر موضوعات مدیریتی پرستاری از جمله حرفه پرستاری، نقش پرستاران در نظام ارایه خدمات، آموزش پرستاری و آینده خدمات پرستاری، فرایند پرستاری و کیفیت خدمات متمرکز شوند.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱) مسعودی، ا. ابراز، ع. اصول مدیریت خدمات پرستاری،
- ۲) سالمی، ص.، سنجری، م.، شیرازی، ف.، شوقی، م. و همکاران. کتاب مرجع استانداردهای خدمات پرستاری. تهران، انتشارات سازمان نظام پرستاری.
- ۳) اکبری، م. ا. و ثوق، ع. راهنمای ملی سلامت (۲۰۱). تهران. دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
- ۳- صلصالی، م. آرزومانیان، س. زاغری، م. تفرشی، ن. محمدعلی چراغی، م. راهنمای بالینی پرستاری. تهران.

سایر منابع:

- ۱- زهرا موسوی، سیداحمد موسوی، سعید فروغی، رویا ذکاوتی. اصول و مبانی مدیریت در پرستاری. تهران،
- ۲- بروئر، ل. ش. درمان درد، بررسی سلامتی-تفکر بحرانی، اتخاذ تصمیم اخلاقی و فرایند پرستاری. ترجمه سامی، پ. تهران،
- ۳- هیرنل، ک. روت، ک. تکنیک‌های اصول پایه پرستاری و بررسی وضعیت سلامت. ترجمه رخی، ف. نوروزی، م. نشر دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی مشهد

شیوه ارزیابی دانشجوی:

ارزیابی تکوینی: ارزیابی هر جلسه با استفاده از آزمون کتبی کوتاه، ارزیابی سمینارهای دانشجویی با استفاده از چک لیست در پایان هر جلسه، آزمون کتبی چند گزینه ای در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

کد درس: ۳۲

نام درس: مبانی اپیدمیولوژی و شاخص‌های سلامت

پیش‌نیاز یا همزمان: آمار حیاتی کد ۲۰

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

در این درس دانشجویان با تعریف اپیدمیولوژی، عوامل اصلی مؤثر بر سلامت و ایمنی در جامعه و کاربرد اپیدمیولوژی در مدیریت و پیشگیری از بیماری‌ها و مشکلات سلامت و همچنین با شاخص‌های بهداشتی مهم و کاربرد آن‌ها در ارزیابی و ارتقای سلامت آشنا خواهند گردید.

شرح درس:

این درس تعریف و شناخت علم اپیدمیولوژی، اندازه‌گیری فراوانی رویداد بیماری‌ها، علت شناختی بیماری‌ها و مشکلات سلامت، اپیدمیولوژی بیماری‌های واگیر، غیر واگیر و سوانح و مصدومیت‌ها، شاخص‌های بهداشتی و کاربرد آن‌ها، انواع مطالعات اپیدمیولوژیک، تحلیل اپیدمی‌ها و مدیریت پیشگیری از آن‌ها، مراقبت و ارزیابی خدمات بهداشتی، مفهوم و کاربرد بار بیماری‌ها و آشنایی با مبانی روش‌های ارزیابی تست‌های تشخیصی و ابزارهای اندازه‌گیری را فراهم خواهد کرد.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- تعریف اپیدمیولوژی و آشنایی با شاخه‌ها و کاربردهای علم اپیدمیولوژی
- تعریف سلامت و بیماری و اندازه‌گیری فراوانی رویداد بیماری‌ها
- علت شناختی بیماری‌ها
- اپیدمیولوژی بیماری‌های واگیر و غیر واگیر
- مبانی بیماری‌زایی
- ثبت اطلاعات، سورویلانس
- شاخص‌های بهداشتی
- مبانی روش‌های ارزیابی ابزارهای سنجش
- اصول طراحی مطالعات
- مطالعات مقطعی، مورد شاهدهی، مداخله‌ای و هم‌گروهی
- مفاهیم حساسیت، ویژگی و ارزش اخباری و غربالگری
- بررسی اپیدمی‌ها
- مدل‌های اکولوژیک در ارتباط با علیت بیماری‌ها
- با اندازه‌گیری‌ها و اندازه‌ها
- منابع اطلاعاتی در اپیدمیولوژی

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، کار در گروه‌های کوچک، آموزش مبتنی بر مشکل PBL، بحث گروهی و سناریو

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- گوردیس، ل. اپیدمیولوژی. ترجمه صباغیان، ح. هلاکوئی، ک. انتشارات گپ.
- ۲- باقیانی مقدم، م. ح. احرامپوش، م. ح. مظلومی، س. مبانی و روش‌های اپیدمیولوژی. تهران.

سایر منابع:

- ۱- خراسانی، پ. اسکندری، ن. اپیدمیولوژی جامع در علوم بهداشتی. تهران.
- ۲- ملک افضلی، ح. ناصری، ک. همه گیر شناسی کاربردی. تهران.

شیوه ارزیابی دانشجوی:

ارزیابی تکوینی: انجام تمرینات کلاسی و تکالیف هفتگی خارج از کلاس، آزمون کتبی چند گزینه ای / کوتاه پاسخ / تشریحی درمیان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی و ارزیابی پروژه کلاسی بر اساس چک لیست

کد درس: ۳۳

نام درس: زبان تخصصی (۱)

پیش‌نیاز یا همزمان: زبان انگلیسی عمومی کد ۰۷

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجو با واژه‌های مدیریت نظام بهداشت و درمان آشنا شده و توانایی خواندن و درک متون علمی مربوط به رشته به زبان انگلیسی بدست خواهد آورد.

شرح درس:

در این درس اصطلاحات رایج مدیریتی و پزشکی از نظر نوشتاری و تلفظی به صورت ریشه‌ای و اصطلاحات در زبان انگلیسی، مطالعه و ترجمه متون بهداشتی و مدیریتی ارائه خواهد شد.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- واژه‌های پزشکی و انواع آن
- اصطلاحات رایج مدیریت نظام سلامت، مدیریت منابع انسانی و مدیریت رفتار سازمانی
- مطالعه متون انگلیسی و مجلات بهداشتی و بیمارستانی در زمینه‌های:
- مدیریت خدمات بهداشتی درمانی
- اقتصاد سلامت
- بودجه و حسابداری
- برنامه‌ریزی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی
- مسائل بیمارستانی و بهداشتی
- روش پژوهش در علوم بهداشتی

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، تقویت مهارت Listening با گوش فرا دادن به فایل‌های صوتی General، کار تیمی بصورت مطالعه سناریوهای مربوط به رشته به زبان انگلیسی (Reading) و تحلیل آن، ارائه دانشجویان به زبان انگلیسی جهت تقویت مهارت Speaking پرسش و پاسخ و بحث گروهی

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح دروس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱- امین لاری، ف. کشتکاران، ع. سجادی، ص. توتونچی، م. انگلیسی برای دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی (۱)، تهران،

۲- سجادی، ص. زبان تخصصی رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی. تهران.

سایر منابع:

- ۱- احرامپوش، م. ح. باقیانی مقدم، م. ح. عسگری، ر. گزیده‌ای از واژه‌های مدیریت بهداشت و درمان. تهران.
- ۲- دیداری، ر. ضیا حسینی، م. انگلیسی برای دانشجویان رشته پزشکی (۱). تهران.

شیوه ارزیابی دانشجوی:

ارزیابی تکوینی: ارزیابی ارائه دانشجویان به صورت تیمی و فردی به زبان انگلیسی با استفاده از چک لیست در پایان هر جلسه، پرسش و پاسخ و ارزیابی کتبی چند گزینه ای در میان ترم
ارزیابی نهایی: ارزیابی کتبی

نام درس: زبان تخصصی (۲) کد درس: ۳۴
پیش نیاز یا همزمان: زبان تخصصی (۱) کد ۳۳
تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان نحوه مطالعه و ترجمه متون تخصصی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی را فرا خواهند گرفت.

شرح درس:

دانشجویان پس از فراگیری این درس قادر به مطالعه و ترجمه متون بهداشتی و مدیریتی و کاربرد واژه‌های تخصصی در ارتباط با وظایف حرفه‌ای خود در آینده خواهند بود.

سرفصل‌ها: (۲۴ ساعت نظری)

مطالعه متون انگلیسی و مجلات بهداشتی و بیمارستانی در زمینه‌های:

- نظام سلامت، ساختار، عملکرد و اهداف
- سازمان مدیریت بیمارستان
- استانداردهای اعتباربخشی بیمارستان
- مدیریت کیفیت خدمات بهداشتی درمانی
- مدیریت دارو
- خدمات پرستاری

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، تقویت مهارت Reading با خواندن متون انگلیسی مرتبط با رشته مدیریت سلامت، کار در گروه‌های کوچک جهت استفاده Reading و Writing گروهی، ارائه دانشجویان به زبان انگلیسی بر اساس مشاهدات مربوط به مشکلات فیلدهای کاری، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح دروس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- امین لاری، ف. کشتکاران، ع. سجادی، ص. توتونچی، م. انگلیسی برای دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی (۲). تهران.
- ۱- ژان دلیل. ترجمه دکتر اسماعیل فقیه. تحلیل کلام روش برای ترجمه: نظریه و کاربرد. تهران:

سایر منابع:

1. ACADEMIC MEDICINE Monthly ISSN: 1040-2446, LIPPINCOTT WILLIAMS & WILKINS ۵۳۰ ، WALNUT ST • PHILADELPHIA • USA • PA ۱۹۱۰۴-۳۶۲۱ ،
2. BMJ QUALITY & SAFETY . Monthly ISSN: 2044-5415, B M J PUBLISHING GROUP • BRITISH MED ASSOC HOUSE • TAVISTOCK SQUARE • LONDON • ENGLAND • WC1H 9JR
3. BULLETIN OF THE HISTORY OF MEDICINE, Quarterly ISSN: 0007-5140, JOHNS HOPKINS UNIV PRESS • JOURNALS PUBLISHING DIVISION ۲۲۱۵ • NORTH CHARLES ST • BALTIMORE • USA • MD • ۲۱۲۱۸-۴۳۶۳
۴. HEALTH AFFAIRS, Monthly ISSN: 0278-2715 Arya Reseach Cneter , PROJECT HOPE ۷۵۰۰ • OLD GEORGETOWN RD • STE 600 • BETHESDA • USA • MD ۲۰۸۱۴-۶۱۳۳ • SPRINGER ۲۳۳ • SPRING ST • NEW YORK • USA • NY ۱۰۰۱۳ ،

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: ارزیابی ارائه دانشجویان به صورت تیمی و فردی به زبان انگلیسی / ارزیابی متن انگلیسی نوشته شده توسط دانشجویان با موضوعات علمی مرتبط با مدیریت، قرائت متن با استفاده از چک لیست در پایان هر جلسه، پرسش و پاسخ - ارزیابی کتبی چند گزینه ای در میان ترم
ارزیابی نهایی: انواع آزمون کتبی

کد درس: ۳۵

نام درس: کلیات پزشکی

پیش‌نیاز یا همزمان: زبان تخصصی ۱ کد ۳۳

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با دستگاه‌های مختلف بدن، اصطلاحات و بیماریهای شایع هر یک آشنا خواهند گردید.

شرح درس:

در این درس کلیات و مطالبی درباره دستگاه‌های مختلف بدن، برخی از بیماری‌های مهم و شایع کشور، اصطلاحات پزشکی رایج در این بیماری‌ها، بویژه به زبان فنی رایج در بیمارستان‌ها ارائه خواهد گردید.

سرفصل‌ها: (۵۱ ساعت نظری)

- دستگاه قلبی عروقی، بیماری‌های شایع و اصطلاحات آن
- دستگاه تنفسی، بیماری‌های شایع و اصطلاحات آن
- دستگاه گوارش، بیماری‌های شایع و اصطلاحات آن
- دستگاه اسکلتی عضلانی، بیماری‌های شایع و اصطلاحات آن
- دستگاه ادراری، بیماری‌های شایع و اصطلاحات آن
- دستگاه تناسلی مردان و زنان، بیماری‌های شایع و اصطلاحات آن
- دستگاه مغز و اعصاب محیطی، بیماری‌های شایع و اصطلاحات آن
- بیماری‌های روانی شایع و اصطلاحات آن
- پوست، بیماری‌های شایع و اصطلاحات آن
- کمک‌های اولیه برای فرد مصدوم و حادثه دیده

روش‌های یادگیری:

تقسیم بندی جلسات و مطالب آموزشی بر اساس دستگاه‌های بدن انجام گرفته و برای هریک از آنها، در ابتدا آناتومی و فیزیولوژی دستگاه، سپس بیماری‌های شایع مرتبط و روش‌های مهم تشخیصی همراه با اصطلاحات شایع مربوط به آنها مورد بحث قرار خواهد گرفت.

جلسات نظری با روش‌های سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث جمعی برگزار خواهد گردید و نیز بررسی وب سایت‌های مرتبط خواهد بود.

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح دروس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- فردوسی، م. کلیات پزشکی برای دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی. دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.
- ۲- وفایی، ع. کلیات پزشکی ۱ و ۲. تهران.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: ارزیابی ارایه کلاسی دانشجو با استفاده از چک لیست در پایان هر جلسه، پرسش و پاسخ، آزمون کتبی
چند گزینه ای در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی و آزمون عملی

نام درس: فناوری و تجهیزات پزشکی کد درس: ۳۶

پیش نیاز یا همزمان ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی:

دانشجویان با دستگاه‌ها و تجهیزات عمده یک بیمارستان عمومی و فرایندهای مدیریت تجهیزات پزشکی آشنا خواهند گردید.

شرح درس:

در این درس ابتدا دستگاه‌ها و تجهیزات عمده یک بیمارستان عمومی و عملکرد کلی آن‌ها معرفی خواهند شد و سپس فرایندهای برنامه ریزی، سازماندهی، هماهنگی، کنترل و نظارت، خرید تجهیزات پزشکی توضیح داده خواهند شد.

سرفصل‌ها: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

- تجهیزات و دستگاه‌های اورژانس
- دستگاه‌های مهم آزمایشگاهی
- دستگاه‌های مهم اتاق عمل و ریکاوری
- مضارف جریان‌های پرفرکانس
- دستگاه‌های مهم تصویربرداری
- دستگاه‌های نمایش
- دستگاه‌های نوری
- دستگاه‌های مهم فیزیوتراپی
- برنامه ریزی تجهیزات پزشکی
- سازماندهی تجهیزات پزشکی
- هدایت و هماهنگی تجهیزات پزشکی
- کنترل و نظارت تجهیزات پزشکی
- خرید تجهیزات پزشکی
- شناسنامه تجهیزات پزشکی
- نگهداری پیشگیرانه و کالیبراسیون
- پرونده تجهیزات پزشکی
- بازار تجهیزات پزشکی و نحوه ورود تجهیزات به کشور
- ارزیابی فناوری سلامت

روش‌های یادگیری:

سخنرانی با استفاده از منابع مصور و اسلاید تجهیزات و دستگاه‌های مهم و نشان دادن عملی تجهیزات و وسایل پزشکی رایج در بیمارستان‌ها، پرسش و پاسخ، بازدید و ارزیابی مدیریت تجهیزات پزشکی یک بیمارستان

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح دروس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- رئیس، ا. تجهیزات پزشکی و کاربرد آن (رویکرد بخشی)، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.
- ۲- وبستر ج. ت تجهیزات پزشکی: طراحی و کاربرد، تهران: انتشارات دانشگاهی واحد صنعتی امیرکبیر.
- ۳- عابدی، ع. کرمانیان، پ. آشنایی با تجهیزات اورژانس پیش بیمارستانی. اصفهان:
- ۴- لیل‌النهارى ك، ملكزاده م م، شفيق م. دایرةالمعارف جامع تجهیزات پزشکی. تهران:

سایر منابع:

- ۴- عابدی، ع. کرمانیان، پ. آشنایی با تجهیزات اورژانس پیش بیمارستانی. اصفهان،
- ۵- گروه مولفان. استانداردهای اعتبار بخشی ملی بیمارستان در ایران. ویرایش سوم: تهران: وزارت بهداشت:

۱۳۹۵

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: ارزیابی گزارش بازدید از فیلد با استفاده از چک لیست، آزمون کتبی چند گزینه‌ای در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی، آزمون جور کردن در پایان ترم

نام درس: ایمنی و بهداشت محیط در بیمارستان کد درس: ۳۷

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با مخاطرات ایمنی و عوامل زیان آور شغلی در بیمارستان و عفونت‌های بیمارستانی آشنا خواهند گردید.

شرح درس:

این درس شامل دو بخش ایمنی و حفاظت فنی محیط کار و بهداشت محیط در بیمارستان‌ها است. در بخش ایمنی و حفاظت فنی محیط کار، هدف اصلی شناسایی، ارزیابی و کنترل مخاطراتی می باشد که می تواند باعث بروز حوادث و آسیب رسانی به نیروی انسانی، بیماران و اموال و داراییهای بیمارستان گردد و در بخش بهداشت محیط هدف اصلی شناسایی، ارزیابی و کنترل عفونت‌های بیمارستانی، مدیریت فاضلاب و پسماندهای بیمارستانی می باشد.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- مبانی، مفاهیم و تعاریف ایمنی و بهداشت کار
- ارگونومی در محیط بیمارستان و بخش‌های درمانی
- عوامل زیان آور شغلی در محیط بیمارستانی و اثرات آن‌ها بر سلامت کارکنان
- مخاطرات ایمنی در محیط بیمارستان و بخش‌های درمانی
- مدیریت عوامل زیان آور شغلی و مخاطرات ایمنی در بیمارستان
- ایمنی فردی در محیط بیمارستان و وسایل حفاظت فردی (Personal Protection Equipments - PPE)
- ایمنی فضای فیزیکی در بیمارستان
- فرایندهای بیمارستانی و ایمنی بیمار
- راه‌حل‌های نه گانه ایمنی بیمار
- خطاهای پزشکی و کنترل آن‌ها در نظام سلامت
- فرایندهای منجر به عفونت‌های بیمارستانی
- اصول پیشگیری و کنترل عفونت در واحدهای بهداشتی و درمانی (Infection, protection and Control-IPC)
- مدیریت پسماندهای بیمارستانی
- استانداردهای اعتباربخشی حفظ و ارتقای ایمنی بیمارستان
- بهداشت و ایمنی کارکنان
- بهداشت آب، بهسازی و ضدعفونی (Water, Sanitation and Hygiene - WASH)
- آماده سازی در مقابل آتش سوزی
- کمیته ایمنی و وظایف و ساختار آن
- روش‌های آموزش کارکنان در زمینه ایمنی
- صلاحیت بهداشتی کارکنان

- ارزیابی مواد غذایی و روش حمل و نقل آنها
- نگه داری مواد اولیه غذایی با رعایت اصول بهداشتی و ایمنی
- بهداشت آشپزخانه و فضاهای پشتیبانی
- پایش و ارزیابی مستمر بهداشت محیط بیمارستان
- آمادگی در برابر بیماری‌های نوپدید و واگیر دار (مانند COVID-19)

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، بحث گروهی و حضور در عرصه خدمت

راهنمای کلی مدرس:

با توجه به این‌که محیط بیمارستان یک محیط پیچیده و بالقوه مملو از مخاطرات است، مدرسین محترم باید تلاش کنند با ارایه مثال‌های مختلف مرتبط با محیط بیمارستان به درک و فهم مطالب کمک کنند. ضمناً ارایه مطالب در قالب دیدگاه فرایندی به ملموس‌تر و قابل درک‌تر شدن مطالب کمک خواهد کرد.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- درویش زاده، ن. اصول ایمنی و بهداشت شغلی در بیمارستان. تهران.
- ۲- اصل سلیمانی، ح. افهمی، ش. پیشگیری و کنترل عفونت بیمارستانی. تهران.
3. WHO. Framework and toolkit for infection prevention and control outbreak preparedness, readiness and response at the national level. Geneva: World Health Organization; 2021. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.
4. Patient safety assessment manual. Third edition. Cairo: WHO Regional Office for the Eastern Mediterranean; 2020. Licence: CCBY-NC-SA3.0IGO.

سایر منابع:

- ۱- چوبینه، ع. امیرزاده، ف. ارقامی، ش. کلیات بهداشت حرفه‌ای.
- ۲- یوسفی، ح. ع. سیستم مدیریت یکپارچه در بهداشت، ایمنی و محیط زیست. تهران.
- ۳- رضوی امامی، ح. رواقی، ح. محقق، م. ر. بیمارستان‌های دوستدار ایمنی بیمار. تهران.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: ارزیابی گزارش بازدید از فیلد با استفاده از چک لیست، آزمون کتبی چند گزینه‌ای در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی، آزمون کوتاه پاسخ

کد درس: ۳۸

نام درس: فناوری اطلاعات سلامت

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی: دانشجویان با مدیریت اطلاعات سلامت و اهمیت آن در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌های سلامت آشنا خواهند شد.

شرح درس: در این درس موضوعات مرتبط با مدیریت اطلاعات سلامت از جمله فرایند تولید، جمع‌آوری، ذخیره‌سازی، بازیافت و استفاده از اطلاعات سلامت در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها ارائه خواهد شد.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- مفاهیم داده، اطلاعات و دانش در حیطه مدیریت بهداشت و درمان
- چرخه پردازش اطلاعات
- تعریف مدیریت اطلاعات بهداشتی درمانی و ابعاد آن
- تعریف سیستم‌های اطلاعات بهداشتی درمانی و ویژگی‌های آن
- جایگاه مدارک پزشکی در مدیریت اطلاعات بهداشتی درمانی
- فرایند مراقبت، تولید و گردش داده‌ها در سازمان مراقبت سلامت
- کدگذاری بیماری‌ها، اقدامات درمانی و علل مرگ و میر
- آشنایی با بخش مدیریت اطلاعات بهداشتی درمانی، وظایف و فعالیت‌های هر یک از واحدهای آن
- نقش واحدهای بخش مدیریت اطلاعات بهداشتی درمانی در مدیریت نظام سلامت و ساز و کارهای مکانیسم‌های مربوط به ایفای این نقش‌ها
- کمیته مدیریت اطلاعات بهداشتی درمانی و مسولیت مدیریت در قبال این کمیته
- اصول امنیت و محرمانگی در مدیریت اطلاعات بهداشتی درمانی (رضایت‌نامه‌ها و افشای اطلاعات)
- سیستم‌های ثبت (رجیستری‌ها) بیماری‌ها در نظام سلامت
- مالکیت اطلاعات بهداشتی درمانی HIS و ویژگی‌های آن
- نگهداری و امحای اطلاعات بهداشتی درمانی
- ابعاد قانونی مدیریت اطلاعات بهداشتی درمانی
- نقش فناوری اطلاعات بهداشتی درمانی در ایمنی بیمار
- پرونده سلامت الکترونیکی
- سلامت الکترونیک
- سلامت از راه دور
- سلامت همراه
- روش‌های یادگیری:
- سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی.

راهنمای کلی مدرس:

با توجه به اهمیت مدیریت اطلاعات سلامتی انتظار می‌رود مدرسین محترم موضوعات مرتبط با مدیریت اطلاعات سلامتی و کاربردهای اطلاعات را با ارائه مصداق‌های متعدد آرایه دهند. ضمناً درخواست می‌شود که همکاران از ورود به برخی جزئیات یا تکیه بر بعضی موضوعات کم اهمیت جداً خودداری کنند. باید در نظر داشت که دانشجوی ما نیاز دارد که با مفاهیم، منابع تولید داده‌ها، روشهای رایج جمع‌آوری و ذخیره‌سازی اطلاعات و بازیافت و کاربردهای مختلف اطلاعات آشنا گردد.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- مقدسی، ح. کیفیت اطلاعاتی در مراقبت بهداشتی. تهران.
- ۲- ویگر، ک. ا. ویکهام، ف. مدیریت سیستم‌های اطلاعات مراقبت بهداشتی (راهنمای عملی برای مدیران مراقبت بهداشتی). تهران.

سایر منابع:

- ۱) طبیبی، ج. عبادی فردآذر، ف. حاجوی، ا. میدانی، ز. استانداردهای مدیریت اطلاعات بهداشتی درمانی. تهران.
- ۲) حاجوی، ا. سرباز، م. مرادی، ن. مدارک پزشکی ۳ و ۴. تهران، نشر الکترونیکی جهان رایانه.
- ۳) کشتکاران، ع. دانیالی، ا. مدیریت بخش مدارک پزشکی: از طراحی تا اقدام.

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ در هر جلسه، آزمون کتبی چندگزینه‌ای در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

کد درس: ۳۹

نام درس: برنامه‌ریزی در نظام سلامت

پیش‌نیاز یا همزمان: اصول و مبانی مدیریت کد ۲۲

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با مقدمات، فرایند برنامه‌ریزی و انواع برنامه در سیستم بهداشت و درمان آشنا خواهند گردید.

شرح درس:

در این درس مفاهیم برنامه‌ریزی و فرایند برنامه‌ریزی، تجزیه و تحلیل مسایل سازمانی ارائه خواهد شد تا دانشجویان با مفاهیم نظری و تدوین یک برنامه عملیاتی در حوزه سلامت آشنا شوند.

سرفصل‌ها: (۵۱ ساعت نظری)

- تعاریف و کلیات برنامه‌ریزی
- نظریه‌ها و روش‌های اصلی برنامه‌ریزی
- فرایند برنامه‌ریزی
- انواع برنامه‌ریزی
- نیازسنجی در نظام سلامت
- برنامه‌ریزی پروژه به روش چارچوب منطقی (Logical framework) در نظام سلامت
- برنامه‌ریزی راهبردی در نظام سلامت
- تحلیل و شناخت محیط داخلی و خارجی سازمان‌های سلامت
- برنامه‌ریزی عملیاتی در نظام سلامت
- برنامه‌ریزی نیروی انسانی
- جمع‌آوری اطلاعات و روش‌های آن در برنامه‌ریزی
- تخصیص منابع
- پایش و ارزشیابی برنامه‌های سلامت

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌شود از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، کار عملی، کار در گروه‌های کوچک

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱) طبیبی، ج. ملکی، م. ر. دلگشایی، ب. برنامه ریزی استراتژیک، تهران.
- ۲) آصف زاده، س. برنامه ریزی بهداشت و درمان.
- ۳) گرین، ا. اصول برنامه ریزی بهداشتی. ترجمه عبادی فرد آذر فرید، بارونی محسن، صابر ماهانی اسما؛ ویراست ۲. نشر: عبادی‌فر. تهران

سایر منابع:

- ۱- آیت اللهی، ع. اصول برنامه ریزی، تهران، مرکز آموزش مدیریت دولتی.
- ۲- شیخ‌السلامی، ب. برنامه ریزی و طراحی بیمارستان، تهران.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ و ارزیابی تکالیف کلاسی در هر جلسه، ارزیابی کار تیمی، آزمون کتبی چند گزینه ای در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

نام درس: ساختار و مدیریت بیمارستان

کد درس: ۴۰

پیش نیاز یا همزمان: اصول و مبانی مدیریت کد ۲۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با اصول علمی سازماندهی و اداره صحیح بیمارستان، مدیریت سازمان‌های بهداشتی و درمانی آشنا خواهند گردید و محیط داخلی و بیرونی سازمان، فرایند تغییر، ساختار سازمانی، طراحی آن و نقش مدیر در ارتباط با آن را درک خواهند کرد.

شرح درس:

در این درس ضرورت وجودی سازمان‌های بهداشتی و درمانی و ویژگی‌های آن‌ها توضیح داده خواهد شد و تاثیر افراد و گروه‌های ذینفع بر سازمان‌های سلامت، ضمن مطالعه سازماندهی و تشکیلات بیمارستانی، سازماندهی کمی و کیفی خدمات بهداشتی درمانی مورد تجزیه و تحلیل قرار خواهد گرفت.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- فلسفه و مأموریت سازمان‌های بهداشتی درمانی
- ضرورت وجود سازمان‌های مدرن مراقبت‌های بهداشتی درمانی
- ویژگی‌های سازمان و مدیریت سیستم‌های بهداشتی درمانی
- تحولات تاریخی و اجتماعی سازمان بیمارستان در ایران و جهان
- سیر تکاملی مدیریت بیمارستان و مراکز بهداشتی درمانی
- ساختار سازمانی بیمارستان
- سازماندهی و تشکیلات بیمارستان
- روش‌های نوین سازماندهی بیمارستان
- نقش ساختار و سازماندهی بر عملکرد مدیریت واحدهای بهداشتی درمانی
- ساختار و تاثیر آن بر کیفیت خدمات بهداشتی درمانی
- سازماندهی کمی و کیفی سرویس‌های درمانی
- آشنایی با مدیریت بخش‌های مختلف بیمارستان
- برنامه ریزی برای ساخت بیمارستان
- مطالعه و طراحی ساختمان بیمارستان
- احداث بیمارستان
- رهبری و مدیریت در بیمارستان
- چشم انداز و اهداف بیمارستان
- بهداشت محیط و بهداشت کارکنان
- آموزش ضمن خدمت کارکنان

- دسترسی به مراقبت و تداوم
- مراقبت در بیمارستان
- مدیریت اجرایی
- مدیریت پزشکی
- هیئت مدیره

روش‌های یادگیری:

کار تیمی، سخنرانی، کار عملی، ارائه دانشجو و بحث گروهی، تجزیه و تحلیل سناریوهای مختلف در حوزه سلامت

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح دروس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- رضائیان، ع. مبانی سازمان و مدیریت. تهران،
- ۲- عرب م و همکاران. بیمارستان چیست و چگونه کار می‌کند. تهران؛

سایر منابع:

- ۱- درگاهی ح. سازمان و مدیریت جامع بیمارستان. قم؛
- ۲- احمدی، م. مبانی سازمان و مدیریت (مدیریت عمومی). تهران،
- ۳- مصدق راد، علی. م. درسنامه سازمان و مدیریت تخصصی بیمارستان جلد ۱ و ۲. تهران،

شیوه ارزشیابی دانشجو:

کار عملی، آزمون میان ترم به صورت تشریحی و تحلیلی و آزمون پایان ترم به صورت کتبی از مهارت‌های موردانتظار از دانشجو در قالب ترسیم نمودار سازمانی و تحلیل ساختار نیز ارزیابی بعمل آید.

نام درس: مستندسازی و ارتقای فرایند در نظام سلامت
پیش نیاز یا همزمان: مبانی کیفیت در نظام ارایه خدمات سلامت کد ۲۸
تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی:

دانشجویان با راهبرد یا روش و ارتقای فرایند آشنا شده و از آن برای ارتقای عملکرد در نظام ارایه خدمات استفاده خواهند کرد.

شرح درس:

در این درس یک راهبرد علمی، منطقی، ساده و کاملاً کاربردی برای ارتقای فرایندها ارایه خواهد شد. مطالعه، سنجش و ارزیابی عملکرد جاری یک فرایند، کشف علل مؤثر بر عملکرد آن، تعیین نوع مداخله، برنامه ریزی برای مداخله، اجرا، ارزیابی نتایج و اقدام براساس نتایج، گام های مهم این راهبرد را تشکیل می دهند.

سرفصل ها: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

- آشنایی با مفاهیم کلیدی کیفیت
- راهبرد ارتقای فرایند (FOCUS-PDCA)
- انتخاب فرایندی برای ارتقا
- سازماندهی تیم ارتقا
- شفاف سازی عملکرد جاری فرایند
- درک علل عملکرد فرایند
- انتخاب موارد ارتقا
- برنامه ریزی برای ارتقا
- اجرای برنامه ارتقا
- ارزیابی نتایج
- انتشار نتایج

روش های یادگیری:

این درس با ارایه یک مثال و با استفاده از روش های متنوع یادگیری از جمله کار تیمی، انجام پروژه، سخنرانی و بحث در گروه های کوچک ارایه خواهد شد.

راهنمای کلی مدرس:

بهترین روش برای ارایه این درس ارایه یک مثال می باشد. با ارایه یک مثال از فرایندهای پشتیبانی دانشجویان می توانند مراحل این راهبرد را در یک زمینه طبیعی یاد بگیرند.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- لامعی، ا. مستندسازی و ارتقای فرایند، تبریز،
- ۲- تبریزی، ج. ص. مستندسازی فرآیند (روشی برای استاندارد سازی و ارتقای کیفیت فرآیند)، تبریز، انتشارات الوین با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز

سایر منابع:

- لامعی، ا. مدیریت جامع کیفیت، اصول، کاربرد و درس‌هایی از یک تجربه، تهران،

شیوه ارزشیابی دانشجو:

برای ارزیابی تکوینی از ابزار ارزیابی عینی مثل «آزمون چندگزینه ای کوتاه» در فواصل منظم و ارزیابی گزارش پیشرفت پروژه با استفاده از چک لیست استفاده خواهد شد. برای ارزیابی نهایی از آزمون چندگزینه ای معتبر و قابل اعتماد و ارزشیابی نهایی پروژه استفاده خواهد شد.

کد درس: ۴۲

نام درس: بیمه در نظام سلامت

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با اصول، مبانی و جایگاه بیمه و تعهدات متقابل بیمه گر و بیمه گذار و تعرفه خدمات درمانی و هم چنین با مفاهیم و مضامین نظام تامین و رفاه در نظام سلامت آشنا خواهند گردید.

شرح درس:

دانشجو در این درس ضمن آشنایی با تاریخچه و مفهوم بیمه و نقش آن در تامین و ارائه خدمات بهداشتی درمانی، با روش‌ها و مدل‌های مختلف اجرای بیمه سلامت آشنا شده و توانایی تحلیل وضعیت بیمه در کشور و انواع روش‌های پرداخت را خواهد داشت. همچنین دانشجو با نحوه تاثیر گذاری متقابل بیمه و کیفیت خدمات آشنا شده و توانایی تحلیل ارتباط بین سازمان‌های بیمه گر و مراکز بهداشتی درمانی را نیز در این درس یاد گرفته و باراهای تقویت این ارتباط آشنا می شود.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- تاریخچه و مبانی بیمه
- بیمه، اهداف و عملکردهای نظام سلامت
- انواع نظام‌های بیمه سلامت در دنیا
- بیمه سلامت پایه و تکمیلی
- قوانین بیمه در ایران
- اصول و روش‌های تعیین تعرفه خدمات درمانی و حق بیمه
- مکانیسم‌های اولویت گذاری خدمات، دارو و تجهیزات پزشکی
- انواع روش های تامین مالی در نظام سلامت
- استراتژی‌های مدیریت هزینه در بیمه
- ارتباطات بین سازمان‌های بیمه گر و مراکز بهداشتی درمانی
- کسورات در بیمه و روش کاهش
- نقش بیمه در دستیابی به پوشش همگانی سلامت

روش‌های یادگیری:

کار در گروه کوچک، سخنرانی، استفاده از روش DBL، ارائه سناریو و حضور در فیلم

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی جهت این درس ارائه دهند. ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌شود از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- عرب، م. کاوسی، ز. روانگرد، ر. استوار، ر. نظام‌های بیمه سلامت، انتشارات جهاد دانشگاهی واحد تهران.
- ۲- کریمی، آ. کلیات بیمه، تهران، پژوهشکده بیمه.
- ۳- زارع، ح. مسعودی اصل، ا. اخوان بهبهان، ع. طریقت، م. ح. حسن زاده، ع. بیمه‌های اجتماعی سلامت در جهان و ایران، الگوی پیشنهادی، تهران، انتشارات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
- ۴- شورای برنامه ریزی راهبردی وزارت رفاه و تامین اجتماعی، برنامه راهبردی وزارت رفاه و تامین اجتماعی، تهران: وزارت رفاه و تامین اجتماعی: ۱۳۸۷
- ۸- دین یثیانتو ب ام، بیمه‌ها و حمایت‌های اجتماعی ترجمه علی آبادی، تهران: موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی: ۱۳۸۰
- ۹- وفایی نجاری ع. بیمه درمان مکمل، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد، ۱۳۸۸

سایر منابع:

- ۱- زارع، ح. برزگر، م. کشاورز، خ. راسل، م. شیوه‌های تعیین تعرفه در بخش سلامت جلد ۱ و ۲، تهران، انتشارات مرکز تحقیقات مدیریت بیمارستانی.
- ۲- زارع، ح. برزگر، م. قربانپور، ک. کشاورز، خ. صامت، ع. شیوه‌های تعیین بسته خدمات سلامت در دنیا، تهران، انتشارات مرکز تحقیقات مدیریت بیمارستانی.
- ۳- زارع، ح. راهبردهای خصوصی‌سازی بیمه درمان: اصول و مبانی، بیمه سلامت در ایران، تهران، سازمان بیمه خدمات درمانی و شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
- ۴- تاجور، م. همکاران (۱۳۹۸). تامین مالی نظام سلامت (راهنمای سازمان جهانی بهداشت). ترجمه، مرکز ملی تحقیقات بیمه سلامت.

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

ارزیابی تکوینی: ارزیابی کیفیت و نحوه مباحثات گروهی دانشجویان در DBL، ارزیابی کار تیمی دانشجویان، آزمون کتبی در میان ترم ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

کد درس: ۴۳

نام درس: مدیریت دارو و داروخانه

پیش نیاز یا همزمان: کلیات پزشکی کد ۳۵

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با دارو و انواع داروها، چگونگی تهیه و تولید داروها، سیستم توزیع دارو، نقش داروساز، جایگاه داروخانه و صنعت داروسازی در نظام سلامت آشنا خواهند گردید.

شرح درس:

در این درس تعریف دارو، آشنایی با اشکال دارویی، انواع گروه‌های مختلف دارویی، فرآیند تولید دارو، نگهداری و توزیع دارو، قوانین و مقررات دارویی، چگونگی اداره و گردش اقتصادی و مالی یک داروخانه ارایه خواهد شد.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- تعریف دارو و آشنایی با اشکال مختلف دارویی
- فرایند جهانی تولید ماده موثره دارویی
- آشنایی با گروه‌های مختلف دارویی
- آشنایی با داروهای پر مصرف در گروه‌های مختلف دارویی
- آشنایی با فرایند تولید دارو در کارخانجات دارویی
- آشنایی با فرایند توزیع دارو در ایران
- قوانین و مقررات نظام دارویی ایران
- ارگان‌ها و سازمان‌های مسئول در سیستم تهیه، نگهداری و توزیع دارو
- آشنایی با واحد خدمات دارویی در بیمارستان
- آشنایی با خدمات دارویی در شبکه‌های بهداشتی کشور
- داروساز، داروخانه و نقش آن‌ها در سیستم تهیه، توزیع دارو
- اصول مدیریت و اقتصاد دارو
- مقررات سازمان‌های بیمه گر در رابطه با داروها
- راهکارهای بهینه سازی تجویز و مصرف منطقی دارو در ایران
- جایگاه صنعت داروسازی در نظام سلامت ایران
- سازمان دهی و مدیریت داروخانه
- فهرست دارویی
- روش‌های تجویز دارو و دستورات دارویی
- آشنایی با خطاهای دارویی
- آشنایی با اصول انبارداری محصولات دارویی

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، بازدید از نظام دارویی یک بیمارستان و بازدید از یک شرکت داروسازی

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌شود از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- معاونت درمان، اداره کل پشتیبانی سازمان تامین اجتماعی. ضوابط و قوانین موجود در امرتدارکات و انبارهای دارو و تجهیزات پزشکی. تهران،
- ۲- احمدی زر، ف. خوشنویس، ن. اطلاعات کاربردی در داروخانه. تهران،

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: آزمون کتبی چندگزینه‌ای و ارزیابی گزارش بازدید، آزمون کتبی در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی در پایان ترم

کد درس: ۴۲

نام درس: آشنایی با اصول طراحی، تجهیز و توسعه بیمارستان

پیش نیاز یا همزمان: ساختار و مدیریت بیمارستان کد ۴۰

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجو با تسهیلات و فضاهای بیمارستانی و ویژگی‌های آن‌ها آشنا می‌شود.

شرح درس:

در این درس اصول طراحی، اجرا و نظارت بر فضاهای بیمارستانی ارائه خواهد شد.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- سیر تاریخی طراحی بیمارستان در ایران و جهان
- نیازسنجی برای احداث بیمارستان
- توجیه فنی، اقتصادی و اجتماعی احداث بیمارستان
- شناخت انواع فضاهای درمانی
- مراحل طراحی، تدوین برنامه فیزیکی و سازماندهی و مدیریت، تجهیز و راه اندازی و بهره برداری بیمارستان‌ها
- اهمیت و نقش مدیران در طراحی و تجهیز و راه اندازی و بهره برداری از بیمارستان‌ها
- شکل و سبک ساختمان بیمارستان
- اسکلت ساختمانی و خدمات مهندسی و تهویه در بیمارستان
- استانداردهای برنامه ریزی و طراحی بیمارستان ایمن
- استانداردهای فضاهای درمانی بیمارستان
- استانداردهای فضاهای عمومی بیمارستان
- استانداردهای تجهیزات بیمارستان
- استاندارد فضای بخش اورژانس
- استانداردها و ویژگی‌های فضاهای بخش تصویربرداری بیمارستان
- استانداردها و ویژگی‌های فضاهای بخش مراقبت ویژه در بیمارستان

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، تهیه اسلاید نقشه‌های تپپاز کل پروژه‌های مراکز بهداشتی و بیمارستان‌ها، بازدید از واحدها و بیمارستان، سناریو

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی جهت این درس ارائه داده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح دروس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- رئیسی، ا. شمس، ل. طراحی فضاهای درمانی (یک رویکرد بخشی). دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.
- ۲- مجموع کتب استانداردهای برنامه ریزی و طراحی بیمارستان ایمن، انتشارات دفتر منابع فیزیکی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- ۳- آصف زاده، س. مدیریت و تحقیقات بیمارستانی، قزوین. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی قزوین

سایر منابع:

- ۱- شیخ‌السلامی، ب. برنامه ریزی و طراحی بیمارستان، تهران.
- ۲- شامقلی، غ. یکی‌تا، ح. مفاهیم پایه در طراحی بیمارستان، تهران، سروش دانش.
- ۳- قنبری، ر. راهنمای طراحی استاندارد فضاهای بیمارستانی، تهران.
- ۴- خانی‌زاد، ش. طراحی بیمارستان: اصول و مبانی معماری و طراحی داخلی بیمارستان‌ها، تهران، هنر معماری قرن.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ در هر جلسه، آزمون چند گزینه‌ای درمیان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی و سناریوهای فرضی برای طراحی بیمارستان

نام درس: اقتصاد سلامت کد درس: ۴۵

پیش نیاز یا همزمان: اقتصاد خرد کد ۱۴ - اقتصاد کلان کد ۱۵

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با اصول، مفاهیم اقتصاد سلامت، بازار سلامت، منابع مالی سلامت و عدالت و برابری در نظام سلامت.

شرح درس:

در این درس مفاهیم پایه ای اقتصاد سلامت، بازار سلامت، عدالت و شاخص‌های سنجش آن، چگونگی محاسبه هزینه‌ها، ارزیابی نیازهای مالی و چگونگی سرمایه گذاری در بخش سلامت به دانشجویان تدریس خواهد شد.

سرفصل‌ها: (۲۴ ساعت نظری)

- کلیات اقتصاد سلامت
- بازار سلامت و تفاوت آن با سایر بازارها
- تقاضا و عرضه در بخش سلامت
- تحلیل هزینه‌ها و اصول هزینه یابی در بخش سلامت
- اصول و مفاهیم ارزیابی اقتصادی در نظام سلامت
- روش‌های تامین مالی در بخش سلامت
- مفاهیم کارایی، عدالت و برابری در نظام سلامت
- نظام‌های مختلف پرداخت در بازار سلامت
- جریان منابع مالی در نظام مراقبت سلامت
- تحلیل هزینه سود و هزینه اثر بخشی
- مراقبت‌های مدیریت شده
- قراردادهای بیمه
- مدیریت و تنظیم هزینه‌های بیمارستانی
- آشنایی با مفهوم انواع هزینه ها
- کاربرد اقتصاد سنجی و برنامه ریزی در نظام سلامت

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، بحث در گروه کوچک، یادگیری بر اساس حل مساله (PBL) و سناریو

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی جهت این درس ارائه دهند. ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌شود از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- ویتز، س. اقتصاد بهداشت برای کشورهای در حال توسعه، ترجمه پوررضا، ا. تهران، انتشارات موسسه عالی پژوهش و برنامه‌ریزی.
- ۲- عبادی فردآذر، ف. رضاپور، ع. اقتصاد مراقبت سلامت، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تهران.
- ۳- غضنفری، ص و همکاران. اقتصاد سلامت و مراقبت‌های سلامت.
- ۴- گتزن، توماس. ای. اقتصاد سلامت، اصول و جریان منابع، ترجمه نکویی مقدم، م. امیراسماعیلی، م. امین بهرامی، م.
- ۵- تاجور، م. همکاران. تامین مالی نظام سلامت (راهنمای سازمان جهانی بهداشت). ترجمه. مرکز ملی تحقیقات بیمه سلامت.

سایر منابع:

- ۵- توفیقی، ش. دلیری، ع. حق پرست، ح. درسنامه اقتصاد سلامت. تهران.
- ۶- کریمی، ا. اقتصاد سلامت: جلد اول. تهران.
- ۷- مهرآرا، م. اقتصاد سلامت، انتشارات دانشگاه تهران.

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

ارزیابی تکوینی: ارزیابی مشارکت در بحث‌های کلاس و پاسخ به مسائل مطرح شده در قالب روش PBL در پایان هر جلسه، آزمون کتبی در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی در پایان ترم

نام درس: نظام‌های ارائه خدمات سلامت کد درس: ۴۶

پیش نیاز یا همزمان: کلیات خدمات بهداشتی کد ۲۹، ساختار و مدیریت بیمارستان کد ۴۰

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با مدیریت اجرایی مراقبتهای بهداشتی درمانی، چارچوب‌های مختلف نظام سلامت و نظام‌های مختلف ارائه خدمات سلامت در ایران و سایر کشورها آشنا خواهند گردید.

شرح درس:

در این درس نظام‌های مختلف ارائه خدمات بهداشتی و سازمان‌های ارائه دهنده ی اینگونه خدمات در ایران و جهان و همچنین مفاهیم، تعاریف و کارکردهای اصلی مدیریت و نظام خدمات بهداشتی و روش کار با مردم و چگونگی مدیریت و سازماندهی یک تیم بهداشتی و نظام شبکه بهداشت، منابع و امکانات، فعالیت‌های مراکز بهداشتی و درمانی ارائه خواهند شد.

سرفصل‌ها: (۵۱ ساعت نظری)

- ساختار و تشکیلات نظام سلامت
- اهداف و کارکردهای نظام سلامت
- روش‌های نوین ارائه خدمات سلامت (Home Care، telemedicine، hospice و ...)
- اصلاحات در نظام سلامت
- نظامهای بهداشت و درمان کشورهای مختلف و مقایسه آنها با یکدیگر
- سازمانهای بین المللی مرتبط با سلامت
- ساختار نظام سلامت ایران
- چالشهای کنونی نظام سلامت ایران
- شاخص‌های نظام سلامت
- آشنایی با پوشش همگانی سلامت
- سازمان‌های دخیل در امر سلامت در ایران
- جایگاه بخش غیردولتی در نظام سلامت ایران
- نقش بخش خصوصی در ارائه خدمات بهداشتی (مشارکت بخش دولتی و خصوصی - PPP)
- مفهوم سلامت و ارائه خدمات سلامت
- مراقبت اولیه سلامت در جهان و ایران
- بازار یابی اجتماعی در خدمات سلامت
- سلامت و توسعه پایدار
- چارچوب های ارزیابی نظام‌های سلامت

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و میسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌شود از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر مباحثه (DBL) و آرایه کنفرانس

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱) روبرتس، ام جی. اصلاحات نظام سلامت: راهنمای عدالت و کارایی، ترجمه جمعی از نویسندگان، انتشارات موسسه فرهنگی ابن سینای بزرگ.
- ۲) دشمنگیر، ل. فخری ع. پوشش همگانی سلامت و تصمیم‌های سیاستی برای گسترش آن در ایران، انتشارات آینده پژوه، آخرین ویرایش
- ۳) کینگ، م. تجربه ایران در مراقبت‌های اولیه بهداشتی، پروژه آذربایجان غربی، ترجمه گل محمدلو، س. پاشاپور، ن. سالاری، ش. ارومیه، مرکز فرهنگی و انتشاراتی تکوین.
- ۴) سازمان جهانی بهداشت. مراقبت اولیه سلامت: اکنون بیش از هر زمان دیگر (گزارش سال ۲۰۰۸ سازمان جهانی بهداشت). ترجمه شادپور ک. گرگان، نشر پیک ریحان.
- ۵) سازمان جهانی بهداشت. تامین منابع در نظام سلامت: به سوی پوشش همگانی (گزارش سال ۲۰۱۰ سازمان جهانی بهداشت). ترجمه ادیانی م. اسحاقی ا. ابراهیم زاده پ. کیهانی پ. محسنی بندپی ا. نیکو خوی ج. تهران، جهاد دانشگاهی صنعتی امیر کبیر.

سایر منابع:

- ۱- امیری، ف. سازمان و مدیریت نظام‌های بهداشتی درمانی در ایران و جهان. تهران.
- ۲- لنکرانی، ک. به داشت بهداشت، دانش و تجربه مدیران ارشد و خبرگان در روند توسعه شبکه‌های بهداشتی ایران.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ، آرایه بازخورد و «آزمون چند گزینه ای» در پایان هر جلسه، آزمون چند گزینه ای در وسط ترم
- ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

نام درس: پروژه تحقیقاتی کد درس: ۴۷

پیش نیاز یا همزمان: آمار حیاتی کد ۲۰، روش تحقیق در نظام سلامت کد ۲۱

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: عملی

هدف کلی:

دانشجویان با دانش و مهارت انجام پژوهش در عرصه‌های بهداشت و درمان به منظور بررسی ابعاد مختلف مشکلات بهداشتی و درمانی، روشن ساختن علل و عوامل بوجود آورنده مشکلات و پیدا کردن راه حل مشکلات در راستای ارتقای کیفیت خدمات بهداشتی درمانی آشنا خواهند شد.

شرح درس:

در این درس دانشجویان با کمک استاد راهنما موضوعات متنوع مربوط به حوزه بهداشت و درمان را در قالب طرح‌های پژوهشی پیشنهاد، مطالعه و انجام خواهد داد.

سرفصل‌ها: (۱۰۲ ساعت عملی)

- تدوین پروپوزال (پرسشنامه طرح تحقیقاتی)
- روش‌های پژوهش در سیستم‌های بهداشتی درمانی
- سازماندهی و مدیریت طرح‌های بهداشتی
- روش‌های جمع‌آوری داده‌ها
- شیوه وارد کردن داده‌ها
- ارزشیابی و تحلیل تغییرات و توسعه در سیستم خدمات بهداشتی
- روش‌های تجزیه و تحلیل مطالعات در حوزه سلامت
- نحوه گزارش نویسی
- ساختار یک مقاله علمی و نحوه تدوین آن

روش‌های یادگیری:

درس پروژه پس از انتخاب استاد راهنما توسط دانشجو و توافق استاد و دانشجو در موضوع مطالعه، بصورت کار تیمی با مشارکت دانشجو، صاحبان فرایند و استاد راهنما به صورت مستمر انجام خواهد شد. پیشنهاد می‌گردد موضوع پروژه در ترم چهارم و در طول درس روش پژوهش در نظام سلامت به کمک استاد راهنما انتخاب شود و دانشجو عنوان، بیان مساله و اهداف (پروپوزال) مربوط به آن را بنویسد و در طول ترم پنجم بررسی متون و طراحی ابزار جمع‌آوری داده، در ترم ششم انجام کار پژوهشی، جمع‌آوری داده، ورود و تحلیل داده در یک نرم افزار و در ترم هفتم نوشتن گزارش نهایی و دفاع از پروژه انجام گردد.

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- آصف زاده، س. ملک افصلی، ح. ده گام پژوهش در سیستم‌های بهداشتی و درمانی، تهران، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، معاونت تحقیقات و فناوری.
- ۲- طبیبی، ج. ملکی، م. دلگشایی، ب. تدوین پایان نامه، رساله، طرح پژوهشی و مقاله علمی، تهران، نشر فردوس، چاپ هفتم.
- ۳- ملک افصلی، ح. مجدزاده، ر. فتوحی، ا. توکلی، س. روش شناسی پژوهش‌های کاربردی در علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران.

سایر منابع:

۱. آصف زاده، س. مدیریت و تحقیقات بیمارستانی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین.
۲. دانایی فرد، ح. روش شناسی پژوهش کمی در مدیریت: رویکردی جامع، تهران.

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

ارائه گزارش پروژه به استاد راهنما
دفاع از پروژه در شورای گروه

کد درس: ۴۸

نام درس: آشنایی با نظام های تامین و رفاه اجتماعی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با مفاهیم و ضوابط نظام تامین اجتماعی، ساختار و نحوه سازماندهی آن و نیز با نظامهای تامین اجتماعی دنیا آشنا خواهند شد.

شرح درس:

در این درس کلیات و چارچوب اصلی نظامهای تامین اجتماعی به ویژه اصول و ارزش های اساسی آن، ساختار و سازماندهی و کارکردهای نظام تامین اجتماعی ارایه شده و همچنین فلسفه مربوط به تامین اجتماعی و زیرساخت های لازم برای اجرای آن را مورد مطالعه و بررسی قرار می گیرد.

سرفصل ها: (۳۴ ساعت نظری)

- فلسفه و سیر تاریخی رفاه و تامین اجتماعی در ایران و جهان
- سیاست تامین اقتصادی فرد و نظام تامین اجتماعی
- ماهیت و اهمیت رفاه و تامین اجتماعی و اهداف آن
- اصول و مفاهیم تامین اجتماعی
- انواع نظام های رفاه و تامین اجتماعی
- قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی
- ساختار و کارکرد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- رابطه سازمانهای تامین اجتماعی با نظامهای ارائه خدمات بهداشتی درمانی
- نقش و وظایف سازمانهای تامین اجتماعی
- مبانی حقوقی در تامین اجتماعی
- نقش و جایگاه دولت در تامین اجتماعی
- اجزای نظامهای تامین اجتماعی شامل بیمه های اجتماعی: بیمه های بازنشستگی، بیمه های درمانی
- تفاوتها و اشتراکات سازمان تامین اجتماعی کشور با امر رفاه و تامین اجتماعی
- نقش تامین اجتماعی در دستیابی به پوشش همگانی سلامت

روش های یادگیری:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، سناریو، یادگیری مبتنی بر مباحثه (DBL)، آموزش مبتنی بر مورد، و انجام کار در گروههای کوچک

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس

مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد.

منابع اصلی درس : (آخرین چاپ)

۱. دینتینیاتو، پ. ام. بیمه‌ها و حمایت‌های اجتماعی. ترجمه علی آبادی، ا. تهران، موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی.
۲. دنی، پ. تامین اجتماعی : مقدمه ای بر اصول اساسی. ترجمه فیروزه مندی، ف.، احمدی، س. انتشارات موسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش.

سایر منابع:

۳. زاهدی اصل، م. مبانی مددکاری اجتماعی، تهران، انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.
۴. حیدری، م. اصول و فنون مددکاری، اصفهان.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: ارزیابی کار عملی دانشجو در سناریوی داده شده، پرسش و پاسخ، آزمون کتبی در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی در پایان ترم (چهارگزینه ای یا کوتاه پاسخ)

نام درس: اصول کلی تغذیه کد درس: ۴۹

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با اصول و مبانی کلی علوم تغذیه، وضعیت تغذیه در جهان و ایران، بیماری‌های شایع مرتبط با تغذیه و خدمات تغذیه‌ای در سطوح مختلف ارائه خدمات سلامت آشنا شوند.

شرح درس:

در این درس نقش واحد تغذیه و چالش‌های مهم آن و ارتباط این واحد با سایر واحدهای سازمان، فرایند تهیه و توزیع غذا و اصول رژیم درمانی در بیمارستان ارایه خواهد گردید.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- مفاهیم پایه (علم تغذیه، تغذیه و رژیم‌های غذایی، امنیت غذایی)
- ارتباط متقابل تغذیه با سلامتی/بیماری
- اهمیت توجه به نقش تغذیه در برنامه‌های مختلف ادغام یافته ارائه خدمات سلامت در سطوح مختلف
- اهمیت توجه به نقش تغذیه در واحدهای ارایه دهنده خدمات سلامت از جمله بیمارستان‌ها
- اهمیت تغذیه در مراقبت‌های اولیه سلامت به ویژه در گروه‌های آسیب پذیر نظیر کودکان، مادران، سالمندان
- رفتارهای تغذیه‌ای خانوارهای ایرانی و غیر ایرانی
- برنامه‌ها و مداخلات تغذیه‌ای جامعه محور و روش‌های ارزشیابی
- نقش تغذیه در برنامه‌های مختلف ادغام یافته ارائه خدمات سلامت در سطوح مختلف
- فرایند تهیه و توزیع غذا در مراکز ارایه دهنده خدمات سلامت
- تغذیه در بحران‌ها و بلایا
- آشنایی با سوء تغذیه و علل به وجود آورنده آن
- چگونگی ارزیابی وضعیت تغذیه‌ای

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، بحث گروهی، سناریو و آموزش مبتنی بر مورد

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- ماهان ال. ک. اصول تغذیه کراوس. ترجمه شیدقر ف. خلدی ن. تهران: نشر جامعه نگار:

۲- مورگان س. اصول تغذیه بالینی. ترجمه کیمیاگر م و فلاحی م. ا. تهران: پورسینا؛

سایر منابع:

- ۱- مورگان س. اصول تغذیه بالینی. ترجمه کیمیاگر م. فلاحی م. ا. پورسینا، تهران.
- ۲- پارک، ج. ا. درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی، ترجمه شجاعی تهرانی، ح. تهران، نشر سماط.
- ۳- پروژه اسفیر، منشور بشردوستانه و حداقل استانداردها در پاسخگویی های بشردوستانه ترجمه: کنسرسیوم بین المللی پناهندگان در ایران، با همکاری سازمان پناهندگی نیروی و جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و عزیز سمیعی.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: ارزیابی کار عملی دانشجو در سناریوی داده شده، پرسش و پاسخ، آزمون کتبی در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی در پایان ترم

نام درس: ارتباطات در نظام سلامت
کد درس: ۵۰
پیش‌نیاز یا همزمان: رفتار سازمانی کد ۲۴
تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری

هدف کلی: دانشجویان با مفاهیم، اصول، فرایند و نظریه‌های مختلف ارتباطات در سازمان‌های ارائه دهنده خدمات بهداشتی و درمانی، عوامل موثر در برقراری ارتباطات در سازمان، راهبردهای لازم برای اصلاح ارتباطات، چگونگی برقراری ارتباطات در شرایط بحرانی و تضاد سازمانی، قواید ارتباطات گروهی و استفاده از مهارت‌های ارتباطی به هنگام ارائه خدمات بهداشتی و درمانی آشنا خواهند گردید.

شرح درس: این درس بر فرآیند، نظریه‌ها و روش‌های ارتباطات در سازمان‌های ارائه دهنده خدمات بهداشتی و درمانی تاکید دارد و به منظور ارتقای ارتباطات در بین دریافت کنندگان خدمات و خانواده‌ی آن‌ها از یک سو و ارائه دهنندگان خدمات و همکاران آن‌ها، نظریه‌های موجود در زمینه ارتباط، روش‌های مصاحبه، برقراری ارتباط به صورت گروهی، چگونگی حل تضادها و برخوردهای سازمانی، چگونگی مقابله با شرایط بحرانی، چگونگی برخورد با اصرارهای افراد سازمان، نحوه دفاع از حقوق ارائه دهنندگان خدمات و دریافت کنندگان خدمات با توجه به فرهنگ‌های مختلف آن‌ها، زمینه را برای تقویت مهارت‌های انسانی فرد، گروه و سازمان فراهم می‌سازد.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- تعاریف، مفاهیم، اهمیت، نقش و جایگاه ارتباطات
- ماهیت ارتباطات در سازمان
- فرایند ارتباطات و مدل‌های نظری ارتباطات
- انواع روش‌ها و نظریه‌های ارتباطات در سازمان (ارتباطات کلامی، رسمی و غیررسمی، ارتباط میان افراد)
- موانع ارتباطات میان افراد و چگونگی غلبه بر آن‌ها،
- تاثیر عوامل محیطی بر ارتباطات
- ویژگی‌های ارتباطات موثر و چگونگی تقویت آن‌ها
- روش‌های بهبود ارتباطات (تنش زدایی در مدیریت)
- شنود موثر، زیربنای مهارت ارتباطی (تعریف، سبک‌های شنود، مهارت‌های شنود اثربخش و...)
- ارتباط بین فرهنگ‌های مختلف (با تاکید بر صفات رفتارها و نقش‌های رهبری در سازمان)
- نحوه ارائه سخنرانی برای گروه‌های مختلف
- چگونگی برقراری ارتباط در شرایط بحرانی و تضاد سازمانی
- فنون و مهارت‌های لازم برای مذاکره
- برنامه ریزی ارتباطات درمانگر
- ارتباطات در روابط مراقبت‌های بهداشتی
- متغیرهای موثر بر ارتباطات
- ارتباطات نوشتاری (مکاتبات اداری)
- گزارش نویسی

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، نقش بازی، نمایش فیلم، کار در گروه‌های کوچک، یادگیری مبتنی بر مباحثه (DBL)

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی جهت این درس ارائه دهند. ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌شود از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- فرهنگی، ع. ا. ارتباطات انسانی: مبانی (جلد اول).
- ۲- فرهنگی، ع. ا. ارتباطات انسانی: مبانی (جلد دوم).
- ۳- برکو، ر. لوین، ا. لوین، د. مدیریت ارتباطات: فردی و عمومی. ترجمه اعرابی، م. ایزدی، د. نشر دفتر پژوهشهای فرهنگی.

سایر منابع:

- ۴- رایت، ا. ارتباط موفقیت آمیز با دیگران. ترجمه پیاده، ب. تهران، نشر شباهنگ.
- امینی، ک. آیین نگارش مکاتبات اداری. تهران، موسسه عالی آموزش، پژوهش مدیریت و برنامه ریزی.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ، آزمون چندگزینه‌ای در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

نام درس: مبانی و کاربرد حقوق در نظام سلامت کد درس: ۵۱

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با مقررات و قوانین حاکم بر روابط بیمار و بیمارستان و سایر جوامع قانونی، ضوابط حاکم بر بیمارستان، کارکنان و قانون کار و قوانین و مقررات نظام پزشکی و حقوق بیمار در بیمارستان آشنا خواهند شد.

شرح درس:

در این درس تعریف حقوق و انواع مقررات و قوانین ناظر بر پذیرش بیمار و روابط کار بین پزشکان، پرستاران، کارکنان با بیماران و سایر واحدهای تشخیصی و مقررات ناظر بر صدور انواع گواهی‌ها و مسایل و مشکلات ایمنی در قبال ابتلا به بیماری‌های مختلف و سایر صدمات جانی از دیدگاه قانونی ارائه خواهد گردید.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- تعریف حقوق و انواع آن
- حقوق بشر
- حق شهروندی
- حقوق کار و مقررات حفاظتی کارگاه
- مسئولیت مدنی دولت در قبال ارباب رجوع و نقص فنی و سازمانی در بیمارستان‌ها
- مقررات و قوانین ناظر بر حقوق بیمار و بیمارستان
- مصادیق حقوق بیمار
- حقوق بیمار در سلامت الکترونیک
- آشنا کردن بیماران با حقوق خود و نحوه پیگیری قضایی آن
- نحوه اخذ پروانه و ضوابط آن‌ها و قوانین و مقررات ناظر بر اعمال وظایف حرفه ای در بیمارستان
- قوانین و مقررات ناظر بر حقوق پزشک، پرستار و کارکنان سایر واحدهای تشخیصی و درمانی
- اخذ رضایت و مقررات حاکم بر ورود خسارت به بیمار
- مقررات ناظر بر صدور انواع گواهی‌ها در واحدهای درمانی
- ضوابط ناظر بر ایمنی در بیمارستان
- ایمنی بیمار در قبال ابتلا به بیماری‌های قانونی
- سقوط و صدمات جانی ناشی از نقص فنی و سازمانی و سایر موارد در بیمارستان

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، ارائه یک مقاله در مورد حقوق بیمار و موازین حقوقی در بیمارستان توسط دانشجو، بحث گروهی، طراحی سناریو و حل مسئله

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روشهای تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- مارشال، د. راهنمای حقوق پزشکی. ترجمه عباسی، م. تهران، انتشارات حقوق پزشکی.
- ۲- آتسخانه، م. حقوق بیمار. شیراز، سازمان تامین اجتماعی.

سایر منابع:

جوادی، م. ع. اخلاق پزشکی و انتظار پزشک از بیمار. موسسه فرهنگی حقوقی سینا.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ، ارزیابی رایه مقاله، ارزیابی تکلیف مربوط به سناریو و آزمون کتبی چندگزینه ای در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی در پایان ترم

نام درس: اصول و مفاهیم تصمیم‌گیری و سیاستگذاری در نظام سلامت کد درس: ۵۲

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با اصول و مفاهیم مرتبط با سیاست‌گذاری، تحلیل سیاست و سیاست‌های مهم نظام سلامت ایران در طول دهه‌های گذشته آشنا خواهند شد.

شرح درس:

در این درس موضوعات مرتبط با مبانی تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری در نظام سلامت، اصول، چارچوب‌ها، الگوها و نظریه‌های عمده سیاست‌گذاری و همچنین سیاست‌های عمده اتخاذ شده و اجرا شده در کشور، چگونگی فرایند سیاست‌گذاری، زینفعان عمده این سیاست‌ها و دلایل موفقیت یا شکست آنها ارایه خواهد گردید.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- اصول و مفاهیم سیاست‌گذاری
- سیاستگذاری در حوزه سلامت (ابعاد و اصول)
- سیاست‌گذاری آگاه از شواهد در نظام سلامت
- فرایند سیاست‌گذاری (دستورگذاری، تدوین، اجرا و ارزشیابی)
- الگوهای سیاست‌گذاری
- نقش قدرت و دست‌اندرکاران در فرایند سیاست‌گذاری
- سیاست‌گذاری و کارکردهای اصلی نظام سلامت
- اصول و مفاهیم تحلیل سیاست در نظام سلامت
- رویکردها، الگوها و اسلوب تحلیل سیاست در بخش سلامت
- روش‌های پژوهش در سیاست‌گذاری سلامت
- بررسی و تحلیل سیاست‌های نظام سلامت ایران

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، ارایه توسط دانشجو، بحث گروهی، طراحی سناریو و حل مسئله

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی جهت این درس ارایه نمایند، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح دروس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- دشمنگیر، ل. لامعی، سیاست گذاری در سلامت، گلبان نشر؛ تبریز؛ قاضی جهانی
- ۲- لاریجانی، ب. سیاست گذاری سلامت در جمهوری اسلامی ایران. شورای سیاستگذاری وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی.
- ۳- دشمنگیر، ل. مصطفوی، ح. مجدزاده، ر. استفاده از شواهد در تصمیم گیری های نظام سلامت. انتشارات پژوهاک البرز
- ۴- گوستافسون، د. تحلیل تصمیم برای مدیران نظام سلامت. ترجمه رضاپور و همکاران
- ۵- کتاب مرجع سیاست گذاری سلامت در ایران، دکتر امیرحسین تکیان و همکاران. نشر آینده.

سایر منابع:

- ۱- توفیقی، ش. مفاهیم کلیدی در سیاستگذاری بهداشت و درمان، تهران،
- ۲- دشمنگیر، ل. فخری، ع. (آخرین ویرایش). پوشش همگانی خدمات سلامت و تصمیم‌های سیاستی برای گسترش آن در ایران،
- ۳- هسایو، و. هلر، پ. سیاستگذاری در مراقبت‌های بهداشتی درمانی. ترجمه پوررضا، ا. خسروی، م. علیپور، و. جعفری، ص. انتشارات سازمان بیمه خدمات درمانی.

شیوه ارزیابی دانشجوی:

- ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ، رایه بازخورد و «آزمون چند گزینه ای کوتاه» در پایان هر جلسه، انجام تکالیف بر اساس سناریوی داده شده، آزمون کتبی چند گزینه ای در میان ترم
- ارزیابی نهایی: آزمون کتبی چند گزینه ای / تشریحی

نام درس: مدیریت خطر حوادث و بلایا کد درس: ۵۲

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

در این درس دانشجویان با اصول و مبانی مدیریت خطر بلایا، شیوه های پیشگیری از وقوع، کاهش اثرات و آمادگی نظام سلامت برای مدیریت آنها آشنا شده و مهارت پیدا می کنند.

شرح درس:

در این درس مفاهیم و مبانی مدیریت خطر بلایا، مراحل و چرخه مدیریت بلایا، رویکردهای مدیریت بلایا، برنامه ها و اسناد ملی و بین المللی کاهش خطر بلایا، مخاطرات شایع طبیعی و انسان ساخت، علل و وضعیت وقوع و اثرات آنها، فرایند ارزیابی خطر بلایا، نحوه ارزیابی نیازهای مردم بلازده و به ویژه نیازهای سلامتی، چالشها و مشکلات بیمارستانها و مراکز بهداشتی درمانی در کاهش خطر بلایا مورد بحث قرار گرفته و دانشجویان مهارت لازم برای کاهش خطر بلایا در جامعه و تسهیلات بهداشتی و درمانی را به دست می آورند.

سرفصلها: (۲۴ ساعت نظری)

- مفاهیم، واژه ها و اصطلاحات رایج در مدیریت بلایا و حوادث
- چرخه مدیریت بلایا و رویکردهای مدیریت بلایا
- وضعیت وقوع مخاطرات و بلایا در دنیا، منطقه و ایران و اثرات سلامتی آنها و منابع اطلاعاتی مرتبط با بلایا
- تاریخچه، قوانین و ساختار مدیریت بحران در کشور
- سازمانهای بین المللی مرتبط با مدیریت و کاهش خطر بلایا
- اهمیت، اصول و روشهای ارزیابی خطر و تحلیل آسیب پذیری بلایا و حوادث
- وظائف و کارکردهای سطوح مختلف نظام سلامت در مراحل چهارگانه مدیریت بلایا
- شیوه های پیشگیری از وقوع بلایا و ارتقای آمادگی عملکردی نظام سلامت برای مقابله موثر با بلایا و حوادث
- شیوه های مدیریت و پاسخ موثر به اثرات سلامتی حوادث و بلایا
- بازیابی پس از بلایا و برگشت به حالت بهتر از قبل
- مخاطرات طبیعی و انسان ساخت شایع در کشور و اثرات سلامتی ناشی از آنها
- سامانه فرماندهی سانحه (بیمارستانی HICS: Hospital Incident Command System) و کاربردهای آن
- اثرات روانشناختی بلایا و حمایتهای اجتماعی و روانی از آسیب دیدگان
- مدیریت داوطلبین، هدایا و کمکهای انسان دوستانه داخلی و بین المللی
- نحوه انتخاب، راه اندازی و مدیریت اردوگاه های اسکان اضطراری افراد آسیب دیده از بلایا
- افزایش ظرفیت بیمارستانی، انواع بیمارستانهای صحرایی و سیار، مکان یابی، احداث و اصول مدیریت آن
- تغییر اقلیم و اثرات سلامتی ناشی از آن
- اثرات بهداشت محیطی بلایا و نحوه مدیریت آنها

- بیماریهای شایع در شرایط اضطراری و نحوه پیشگیری و کنترل آنها
- بیماریهای نوپدید و بازپدید، و نحوه مدیریت آنها

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، نقش بازی، کار در گروه کوچک و PBL. تهیه مطالب مرتبط با موضوع نظیر گزارش تجارب موردی و... توسط دانشجویان و ارایه در کلاس استفاده از تجارب دست اندر کاران بصورت سخنرانی با حضور در کلاس درس حسب مورد و شرایط موجود بازدید از مراکز مدیریت بحران و سایر مراکز مرتبط

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی تهیه نموده، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- جهانگیری، ک. فلاحتی، ع. اصول و مبانی مدیریت بحران، موسسه عالی علمی- کاربردی هلال.
- ۲- اردلان، ع و همکاران. (آخرین چاپ). درسنامه سلامت در حوادث و بلایا، انتشارات مهر راوش، تهران

سایر منابع:

- ۱- خانکه، ح. آمادگی بیمارستانی در حوادث و بلایا: برنامه کشوری. تهران، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.
- ۲- اردلان، ع. مرادیان، م. گویا، م. ندافی، ک. برنامه ملی عملیات پاسخ بهداشت عمومی در بلایا و فوریت‌ها. انتشارات راز نهان.
- ۳- اردلان، ع. سبزقبايي، آ. نجفی، آ. ذنوبی، و. ارزیابی خطر بلایا در بیمارستان. انتشارات موفق.
- ۴- اردلان، ع. شریعتی، م. کندی، م. صادقی قطب آبادی، ف. ارزیابی خطر بلایا در نظام شبکه بهداشتی درمانی. انتشارات راز نهان.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ، ارایه بازخورد و «آزمون چند گزینه ای کوتاه» در پایان هر جلسه، ارزیابی گزارش‌ها، آزمون کتبی در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

نام درس: اصول انبارداری و تدارکات کد درس: ۵۴

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با فرایند و روش‌های مختلف انبارداری و کارپردازی و تهیه و توزیع و نگهداری کالا در سازمان‌های سلامت آشنا خواهند گردید.

شرح درس:

در این درس تعاریف و اصطلاحات مربوط به انبارداری، انواع خرید، قوانین و مقررات مربوط به تدارکات، زمان سفارش اجناس و کالا، میزان سفارش اقتصادی و مراحل اجرایی خرید در داخل و خارج از کشور شرح داده می‌شود.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- تعاریف و اصطلاحات انبارداری و کارپردازی
- انواع تضمینات و انواع تضمین‌های معتبر
- انواع پیش پرداخت و علی الحساب
- نحوه انجام امور معاملاتی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی
- آموزش عالی و تحقیقاتی
- انواع خرید
- انواع مناقصه
- مراحل اجرایی خرید
- قوانین مربوط به تدارکات
- وظایف واحد تدارکات و فعالیت‌های جنبی
- اصول انبارداری
- آشنایی با نرم افزارهای انبارداری
- منابع ورود کالا به انبار
- انواع فرم‌های مربوط به انبار
- کد گذاری اقلام انبار
- کنترل موجودی انبار
- اصول تدارکات و انبارداری در بیمارستان

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی جهت این درس ارائه دهند. ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌گردد از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح دروس نمونه پیوست گردیده است.

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، کار با نرم افزار انبارگردانی، سناریو

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- جعفرنژاد، هاشمی‌پطروبی س.ح، طلایی ح. رویکردهای نوین در مدیریت زنجیره تامین: زنجیره تامین تاب‌آور، بشردوستانه، خدمات و زنجیره تامین پایدار (همراه با مثال‌های کمی). نشر نگاه دانش. ۱۳۹۶. تهران، ایران. ۲-
- لارنس فردن‌دل. مبانی مدیریت زنجیره تامین. مترجمان: علیرضا پویا، عطیه فلفلاتی. انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۹۴. مشهد ایران.
- ۳- امیرشاهی، م. اصول کارپردازی و انبارداری. تهران، انتشارات مرکز آموزش مدیریت دولتی. ۴- قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی، دبیرخانه مجامع، شوراها و هیات‌های امنا، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۹۲

سایر منابع:

- ۱- علیمی، ح. مدیریت انبار و عملیات مرتبط با سیستم‌های انبارداری. تهران، سازمان مدیریت صنعتی.
- ۲- انواری رستمی، ع. سیستم‌های خرید و انبارداری. تهران، طراحان نشر.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: ارزیابی کار عملی دانشجو در سناریوی داده شده و کار با نرم افزار، آزمون کتبی در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی در پایان ترم

نام درس: بازاریابی سلامت

کد درس: ۵۵

پیش نیاز یا همزمان: اقتصاد سلامت کد ۴۵ - نظامهای ارایه خدمات سلامت کد ۴۶ - ارتباطات در نظام سلامت کد ۵۰

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با اصول، قواعد، مفاهیم و مدیریت بازاریابی در محیط رقابتی صنعت سلامت، کاربرد بازاریابی در نظام سلامت و نقش آن در عرضه و تقاضا

شرح درس:

در این درس دانشجویان با مفاهیم، ماهیت و نقش بازاریابی در نظام سلامت شامل تکنیکهای بازاریابی، برنامه ریزی و راهبردهای مرتبط با بازار، عوامل موثر بر فرایند بازاریابی و کشش بازاریابی آشنا خواهند شد.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- مقدمه ای بر مفهوم و تاریخچه تکامل بازاریابی سلامت
- استراتژی بازاریابی (تدوین طرح بازاریابی)
- ۳. عوامل محیطی موثر بر بازاریابی
- تحقیقات بازاریابی، تشخیص مشکل و سیستمهای اطلاعات بازاریابی
- نقش محصول، بررسی ویژگیهای کالا و خدمات بهداشتی درمانی در فرایند بازاریابی سلامت
- شناسایی خواسته‌ها، نیازها و تقاضاهای متنوع مشتریان (رفتار مشتری در بازار) و تاثیر آن بر بازاریابی
- رفتار مشتری / خریدار و عوامل موثر بر تصمیم گیری آن
- ارزیابی رویکردهای مرتبط با توزیع، ترویج و تبلیغات در بازاریابی سلامت
- تعیین، تشریح و ارزیابی معیارهای موثر بر بخشهای مختلف بازار سلامت
- چگونگی پایش و ارزشیابی بازار سلامت
- بررسی جنبه‌های مالی بازار یابی سلامت و بودجه برنامه ای آن
- اجزا و عناصر یک طرح بازاریابی
- تجزیه و تحلیل نقاط ضعف و قوت و فرصت‌ها و تهدیدهای بازار

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، ارایه مقاله به صورت کنفرانس توسط دانشجو

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی جهت این درس تهیه نمایند، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می شود از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد، شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس : (آخرین چاپ)

- ۱- عرب، م. اصول بازاریابی در بخش سلامت. تهران،
- ۲- حیدرثیا، م. دمارى، ب. اصول و فنون بازاریابی اجتماعی در نظام سلامت. تهران،
- ۳- آرمسترانگ، گ. کانلر، ف. () اصول بازاریابی (۱۴۰۰) - ترجمه اسفیدانی و همکاران -

سایر منابع:

- ۱- برکوویتس، آر. ان. اصول بازاریابی مراقبت‌های سلامت. ترجمه ابراهیمی پور، ح. مشهد، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد.
- ۲- درگی، پ. مباحث و موضوعات بازاریابی خدمات با نگرش بازار ایران.
- ۳- روستا، ونوس د. مدیریت بازاریابی.
- ۴- فتحی، ع و همکاران. راهنمای گردشگری سلامت.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ، ارزیابی کیفیت مقاله (مقاله جدید چاپ شده و دقیقاً مرتبط با موضوع باشد) و ارزیابی کیفیت کنفرانس ارائه شده بر اساس چک لیست، آزمون کتبی در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی

نام درس: مبانی ارزیابی فناوری سلامت کد درس: ۵۶

پیش نیاز یا همزمان: اقتصاد خرد کد ۱۴ - اقتصاد کلان کد ۱۵ - اقتصاد سلامت کد ۴۵

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

دانشجویان با اصول، مبانی و تکنیک‌های ارزیابی فناوری‌های سلامت و اهمیت تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد آشنا خواهند گردید.

شرح درس:

در این درس ضمن معرفی ابزارهای لازم برای اخذ تصمیمات مبتنی بر شواهد در نظام سلامت توسط سیاستگذاران و ارائه دهندگان خدمت، دانشجویان با جایگاه مطالعات H. T. A آشنا خواهند شد.

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

- کلیات تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد
- بررسی انواع شواهد مورد نیاز برای تصمیم‌گیری سیاستگذاران و ارائه دهندگان خدمت بر اساس رویکرد حل مساله (Problem Solving)
- زیر ساخت‌های لازم برای استفاده از شواهد در تصمیم‌گیری
- مقدمات و کلیات HTA (مفهوم، تاریخچه و اهمیت ارزیابی فناوری‌های سلامت)
- انواع فناوری سلامت
- ارزیابی اثربخشی فناوری‌ها
- ارزیابی اقتصادی (هزینه-اثربخشی) فناوری‌ها
- ارزیابی تست‌های تشخیصی / داروها / شیوه‌های درمانی جدید
- ارزیابی نقادانه مطالعات HTA
- اثرات اجتماعی فناوری‌ها در مطالعات HTA
- ملاحظات قانونی در مطالعات HTA
- ملاحظات اخلاقی در مطالعات HTA
- کاربرد مطالعات HTA در تصمیم‌گیری‌ها در کشورهای مختلف و ایران

روش‌های یادگیری:

سخنرانی، کار در گروه کوچک، PBL و سناریو سازی و کار در عرصه برای جمع‌آوری داده‌های محیط واقعی بر اساس سناریوی نوشته شده در PBL

راهنمای کلی مدرس:

از مدرسین این درس انتظار می‌رود اولاً طرح درس جامع و مبسوطی جهت این درس ارائه دهند، ثانیاً جهت انجام آزمون از درس مزبور پیشنهاد می‌شود از روش‌های تکوینی و پایانی به تناسب اهداف درس استفاده گردد. شایان ذکر است که طرح درس نمونه پیوست گردیده است.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- شیروانی، آ. حاتمی، م. طباطبایی، و. ارزیابی فن آوری سلامت. تهران، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.
- ۲- گاریدو، ام. بوسر، آر. معرفی سیاست‌گذاری در زمینه ارزیابی فناوری سلامت. ترجمه اولیایی منش، ج. تهران، نشر مضرب

سایر منابع:

- ۱- طباطبائیان، ح.، فاتح راد، م. شجاعی، م. سلطان زاد، ج. ارزیابی سیاست‌های علم، فناوری و نوآوری. تهران، انتشارات مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور.
- ۲- سن، ک. بورلوم، ف. روش شناسی ارزیابی فناوری سلامت. تهران،

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی: پرسش و پاسخ، ارزیابی گزارش PBL، آزمون کتبی در میان ترم
ارزیابی نهایی: آزمون کتبی و آزمون چور کردنی

نام درس: کارآفرینی در نظام سلامت کد درس: ۵۷

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: هدف اصلی این درس شناخت و یادگیری دانشجویان در زمینه‌های کارآفرینی و بازاریابی و خلق ثروت در نظام سلامت است.

شرح درس:

در این درس انتظار می‌رود دانشجو با مفاهیم و روش‌های خلاقیت و نوآوری و کارآفرینی در نظام سلامت، مفهوم آینده پژوهی به عنوان پارادایمی نوین در نظام سلامت و مفهوم بازاریابی و بازاریابی اجتماعی در نظام سلامت، آشنا شود. همچنین با بررسی نیازهای فعلی و آتی، تجزیه و تحلیل تقاضا در حوزه سلامت، سعی در تولید دانش مبتنی بر شواهد و ارتقا فرایندها و تجاری سازی کالا و خدمات در نظام سلامت نماید.

رئوس مطالب (۳۲ ساعت نظری):

- مفاهیم و روش‌های خلاقیت و نوآوری
- فرآیندهای کارآفرینی
- مبانی خلاقیت و فنون و روشهای خلاق
- عناصر و فرایندهای کارآفرینی
- انگیزه‌ها و موانع کارآفرینی
- الگوهای ذهنی کارآفرینان و مدیران نظام سلامت،
- کسب مهارت‌های کارآفرینی
- جایگاه کارآفرینی در دانشگاه نسل سوم
- مفهوم آینده پژوهی به عنوان پارادایمی نوین در نظام سلامت،
- روش‌های آینده پژوهی
- تدوین و تحلیل سناریو
- رویکردهای مختلف سناریو نویسی
- مفهوم بازاریابی در نظام سلامت
- نقش بخش دولتی و خصوصی در بازار سلامت
- اصول و فنون بازاریابی
- تجارت الکترونیک
- مدیریت کسب و کار
- بازاریابی اجتماعی
- فرآیندهای برنامه ریزی بازاریابی محور و غیر بازاریابی محور
- استراتژی بازاریابی
- شناخت مشتری، رفتار خریدار و تحقیقات بازار
- تقسیم بندی قیمت و توزیع بازار

منابع اصلی درس : (آخرین چاپ)

- برکویتز اریک. اصول بازاریابی در بخش سلامت. مترجم: دکتر محمد عرب، دکتر احسان زارعی، دکتر رقیه خبیری، دکتر بهروز پورآقا. انتشارات جهاد دانشگاهی واحد تهران
- کاتلر فیلیپ، آرمسترانگ گری. اصول بازاریابی. مترجم: بهمن فروزنده.
- کتاب کارآفرینی و ایجاد کسب و کار موفق، نوشته از: جون ساتکین، ترجمه سیامک صادقی خیابانیان، نشر پلک
- آینده پژوهی و تجزیه و تحلیل سناریو (مرور کلی، ارزیابی و معیارهای انتخاب)، نوشته حنا کاسو و روپرت گاسنر، ترجمه محسن رستمی، آزاده کتبی و غلامرضا خجسته، انتشارات پشتیبان
- پنج عینک آینده نگری (چگونه با کمک مدل ELTVILLE آینده را بهتر پیش بینی و درک نماییم) نوشته پیئرو میتچیتچ، ترجمه بهاره ادمیت، انتشارات سازمان مدیریت صنعتی.
- Barbara Wooldridge, Kerr Camp. Healthcare Marketing - Strategies for Creating Value in the Patient Experience (First Edition). Cognella Academic Publishing.
- Steven G. Hillestad, Eric N. Berkowitz. Health Care Market Strategy. Jones & Bartlett learning.
- Glenn E. Pearson. Thriving in the Healthcare Market: Strategies from an Industry-Insider for Selling Your Product. Taylor & Francis.
- Richard K. Thomas. Marketing Health Services. Health Administration Press.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- حضور و شرکت فعال در کلاس ۱۰٪
- آزمون در طول نیمسال تحصیلی ۲۰٪
- انجام تکلیف کلاسی ۲۰٪
- آزمون کتبی پایان نیمسال ۵۰٪

نام درس: کارآموزی در عرصه ۱- مراقبت های بهداشتی درمانی اولیه کد درس: ۵۸

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی:

دانشجویان با نظام شبکه بهداشت و درمان شهرستان، برنامه پزشکی خانواده (روستایی و شهری) و مراقبت های بهداشتی درمانی اولیه آشنا خواهند گردید.

شرح درس:

در این دوره دانشجویان با نظام مراقبتهای اولیه بهداشتی (PHC) و شبکه بهداشت و درمان شهرستان، فرایندهای خانه بهداشت و مراکز بهداشتی درمانی، نظام پشتیبانی کننده ارائه خدمات، ارتباط فرایندهای خدمت با سطوح مختلف نظام ارائه خدمات، وضعیت و شرایط جغرافیایی، اقتصادی و بهداشتی روستاهای تحت پوشش مراکز بهداشتی درمانی، پروندههای خانوار، نحوه جمع آوری اطلاعات، شاخصهای بهداشتی، نقش و وظایف پزشک خانواده، ارزشیابی و بهبود کیفیت خدمات ارائه شده در سطوح مختلف آشنا می شوند.

سرفصلها: (۲۰۴ ساعت کارآموزی در عرصه)

الف. آشنایی با ارائه خدمات و مراقبت های بهداشتی درمانی در حوزه های:

- شناسایی جمعیتی و زیست محیطی
- آموزش بهداشت
- مراقبت ادغام یافته مادران باردار
- بهداشت باروری
- بیماریهای واگیر
- ایمن سازی
- مراقبت اطفال
- بهداشت محیط
- درمان ساده علامتی
- کمک های اولیه
- بیماریهای غیر واگیر
- بهداشت مدارس
- بهداشت حرفه ای
- بهداشت دهان و دندان
- بهداشت سالمندان
- ب. فرایندهای گروه توسعه شبکه و ارتقای سلامت
- مدیریت خانه بهداشت

روش‌های یادگیری:

شیوه آموزش بر محوریت فرایندها، دانشجویان و جامعه استوار بوده و آموزش بر اساس طرح درس تدوین شده در چارچوب سرفصل‌ها به صورت مشارکتی در قالب کارگاه‌های بدو دوره (فرایندهای خدمت و مستند سازی فرایندها)، کار در گروه‌های کوچک، بحث جمعی، کار در خانه‌های بهداشت، کار در مراکز بهداشتی درمانی و تکمیل کارپوشه توسط دانشجویان در عرصه‌های ارائه خدمت خواهد بود.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی. مجموعه کتب آموزش بهورزی. مرکز توسعه شبکه و ارتقای سلامت.
- ۲- تبریزی، ج. ص. مستند سازی فرآیند (روشی برای استاندارد سازی و ارتقای کیفیت فرآیند). تبریز، انتشارات الوین با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز.
- ۳- امیری ف. سازمان و مدیریت نظام‌های بهداشتی درمانی در ایران و جهان. تهران: نشر همای سلامت :

سایر منابع:

- ۱- جنتی، ع. جبّاری بیرامی، ح. سطح بندی خدمات در نظام سلامت. تبریز، دانشگاه علوم پزشکی تبریز با همکاری انتشارات الوین.
- ۲- وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی. شرح خدمات تیم سلامت و پزشک خانواده. دفتر سلامت خانواده و جمعیت
- ۳- لامعی، ا. مدیریت جامع کیفیت، اصول، کاربرد و درس‌هایی از یک تجربه. تهران،

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون کتبی پس از برگزاری کارگاه بدو دوره، ارزیابی نحوه حضور فعال دانشجویان در عرصه‌ها، تکمیل کردن کارپوشه، ارزیابی پایان ترم با استفاده از روش OSFE

نام درس: کارآموزی در عرصه ۲- بخش‌های پشتیبانی، تشخیصی و درمانی بیمارستان کد درس: ۵۹

پیش‌نیاز یا همزمان: کارآموزی در عرصه ۱- مراقبت‌ها بهداشتی و درمانی اولیه کد ۵۸

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی:

دانشجویان با بخش‌های پشتیبانی، تشخیصی و درمانی بیمارستان، فرایندهای جاری در بخش‌ها و ارتباط فرایندها با یکدیگر، و روش‌های ممیزی بالینی و بهبود کیفیت خدمات ارائه شده در بیمارستان آشنا می‌گردند.

شرح درس:

در این دوره دانشجویان ابتدا به صورت گروهی با حضور مربی مربوطه به بخش‌های پشتیبانی، تشخیصی و درمانی تعیین شده (انتخاب بخش به عهده مربی می‌باشد) می‌روند و با فرایندهای اصلی و نحوه ارائه خدمت در آن‌ها آشنا می‌شوند و استانداردهای مربوط به آن بخش‌ها را از منابع مختلف شناسایی می‌نمایند و با وضعیت موجود مقایسه می‌کنند (ممیزی). بعد از آشنایی با بخش‌ها دانشجویان طبق نظر مربی به تیم‌های دو نفره تقسیم می‌شوند و به بخش‌های منتخب می‌روند و تا پایان کارآموزی در آنجا مستقر شده و تکالیف پیش‌بینی شده در کارپوشه را با راهنمایی مربی و کارکنان بخش‌ها انجام می‌دهند.

سرفصل‌ها: (۲۰۴ ساعت کارآموزی در عرصه)

۱. آشنایی با واحدهای تشخیصی

✓ کارآموزی در بخش آزمایشگاه

✓ کارآموزی در بخش رادیولوژی

✓ کارآموزی در یک بخش تشخیصی به انتخاب مربی

✓ تحلیل فرآیند

۲. آشنایی با واحدهای پشتیبانی

✓ کارآموزی در واحد تغذیه

✓ کارآموزی در واحد رختشویخانه

✓ کارآموزی در واحد استرلیزاسیون (CSR)

۳. آشنایی با بخش‌های درمانی

✓ کارآموزی در بخش (۱)

✓ کارآموزی در بخش (۲)

✓ کارآموزی در بخش اورژانس

✓ تحلیل فرآیند

۴. ارتقای فرایند به روش FOCUS PDCA

۵. بررسی سیستم ایمنی (Safety) در بخش‌ها

۶. مدیریت خطر (Risk management)

۷. رضایت‌سنجی (Satisfaction Assessment)

۸. تعیین شاخص‌های اصلی (key Indicators)

۹. فرآیند آموزش به بیمار (Patient Education)

روش‌های یادگیری:

فرایند محور بودن تدریس، حضور مربی، برگزاری کارگاه‌های مقدماتی قبل از شروع دوره، مستند سازی فرایند (انتخاب فرایند، ترسیم نمودار قالبی و فلوچارت، تحلیل فرایند، ترسیم بهترین نمودار جریان فرایند)، تکمیل کارپوشه و رضایت سنجی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- لامعی، ا. خودآموز کارگاه مقدماتی ارتقای کیفیت. ارومیه، انتشارات شاهد و ایثارگر دانشگاه علوم پزشکی ارومیه
- ۲- تبریزی، ج. ص. مستند سازی فرآیند (روشی برای استاندارد سازی و ارتقای کیفیت فرآیند). تبریز، انتشارات الوین با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز
- ۳- عرب م و همکاران: گریفن. بیمارستان چیست چه نوع سازمانی است و چگونه کار می کند. ترجمه محمد عرب، روانگرد، لیلا والی، زهرا کاوسی و رحیم استوار. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی ارتش جمهوری اسلامی ایران، جهاد دانشگاهی (واحد تهران). تهران: آخرین چاپ.

سایر منابع:

- ۱- لامعی، ا. مدیریت جامع کیفیت، اصول، کاربرد و درس‌هایی از یک تجربه. تهران، انتشارات طب نوین
- ۲- تبریزی، ج. فرح بخش، م. اسکویی، ع. ممیزی بالینی. تبریز، انتشارات الوین با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی مستمر در طول دوره توسط مربیان
ارزیابی نهایی: تکمیل کارپوشه طبق اهداف در نظر گرفته شده.

نام درس: کارآموزی در عرصه ۳- امور اداری، امور مالی و کارگزینی کد درس: ۶۰

پیش نیاز یا همزمان: کارآموزی در عرصه ۲- بخش های پشتیبانی، تشخیصی و درمانی بیمارستان کد ۵۹

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی:

دانشجویان با واحدها و فرایندهای اداری و مالی و کارگزینی آشنا خواهند گردید، آنها دانش و مهارت‌های لازم مدیریتی در این حیطه، به منظور آماده سازی آنان جهت انجام بهینه مهارت‌های امور اداری، مالی و کارگزینی در نظام سلامت را کسب خواهند کرد. در این دوره، تربیت حرفه ای کارآموزان در جهت کسب دانش و مهارت‌های لازم توسط آنها در برخورد با موقعیت‌های خاص و تشویق دانشجویان جهت افزایش قدرت اعتماد به نفس، ابداع و نوآوری در حل خلاقانه مسائل در حوزه اداری و مالی ارایه خواهد گردید.

شرح درس:

دانشجویان در پایان نیمسال تحصیلی با فرایندهای اداری، مالی و کارگزینی در نظام سلامت آشنا شده و مهارت لازم را برای انجام صحیح آنها مطابق با استانداردهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کسب می نمایند.

سرفصل‌ها: (۲۰۴ ساعت کارآموزی در عرصه)

۱) کارآموزی در امور اداری :

- آشنائی با فرایند مکاتبات اداری (درون سازمانی، برون سازمانی، نامه های عطفی و نامه های پیگیری)
- آشنائی با نحوه عقد قرارداد (پیمانکاری و واگذاری)
- آشنائی با فعالیتهای دبیرخانه (ثبت نامه های محرمانه ، عادی ، چگونگی ارجاع و ...)
- آشنایی با فرایند بایگانی (نرم افزار، نحوه استخراج سابقه، نامه های تحت اقدام و نحوه بایگانی کردن)
- آشنائی با فرایند درخواست خرید و فرایند درخواست و تحویل کالا از انبار (کالای مصرفی، اموال)
- آشنائی با فرایند انبارداری (نرم افزار، قبض و حواله انبار، انبارگردانی، کدگذاری کالاها، کاردکس انبار، چیدن جنس در انبار، صدور کالا از انبار و ...)

-آشنایی با فرایند تشکیل جلسه و نحوه نگارش صورتجلسه (کمیت های بیمارستانی)

۲) کارآموزی در امور مالی :

- آشنایی با فرایندهای تشخیص، تعهد، تامین اعتبار، تسجیل و هزینه
- آشنایی با فرایند ثبت دفاتر حسابداری
- آشنایی با فرایند ثبت و گزارش گیری از اموال موجودی (فرم سیاهه اموال، چگونگی تغییر و تحول آن و ...)
- آشنائی با نرم افزار حقوق و دستمزد
- آشنایی با فرایند تنظیم اسناد و رسیدگی و صدور چک
- آشنایی با فرایند تنخواه گردان حسابداری، کارپردازی
- آشنایی با فرایند پیش پرداخت و پرداخت علی الحساب
- آشنایی با فرایند حسابداری درآمد (وصول درآمد، برآورد میزان کسورات، تعیین علل کسورات، ارتباط با بیمه ها و ...)

۳) کارآموزی در کارگزینی :

- آشنایی با فرایند صدور حکم (استخدام جدید، ارتقای سالیانه، تغییر عنوان)
- آشنایی با فرایند ارزشیابی سالیانه
- آشنایی با نرم افزار کارگزینی
- آشنایی با فرایند صدور انواع مرخصی (استحقاقی، استعلاجی، مرخصی بدون حقوق، مرخصی ساعتی)
- آشنایی با صدور انواع ماموریت (روزانه، ساعتی)
- آشنایی با فرایند نیازسنجی و برآورد و درخواست نیروی انسانی

روش‌های یادگیری:

آموزش در کارآموزی در عرصه (۳) بصورت دانشجو محور، مبتنی بر فرایند و تمرین مهارت‌های اداری و مالی می باشد. برای این منظور در شروع ترم یک کارگاه توجیهی برای دانشجویان کارآموز برگزار شده و دانشجویان در مسیر تمرین مهارت‌های اداری و مالی هدایت میشوند. پس از کارگاه اولیه دانشجویان در عرصه مربوطه مستقر شده و بر اساس برنامه زمانبندی و فعالیت‌های در نظر گرفته شده در کارپوشه به وسیله مربی در گروه‌های ۳ نفری اقدام به کارآموزی در واحدهای منتخب مینمایند. بطوریکه هر تیم به صورت چرخشی در واحدهای اداری و مالی از پیش تعیین شده فعالیت می نمایند. تمام فعالیت‌های مورد انتظار توسط دانشجویان در کارپوشه ثبت شده و در هر روز کاری به تایید مربی خواهد رسید. ضمناً در طی دوره دانشجویان همزمان با آشنایی با فرایندها اقدام به مستندسازی فرایندهای پشتیبانی (انتخاب فرایند، ترسیم نمودار قالبی و فلوچارت، تحلیل فرایند، ترسیم بهترین نمودار جریان فرایند) می نمایند.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- دیبایی، ن. مدیریت خرید و اصول انبارداری. تهران، انتشارات ترمه.
 - ۲- امینی، ک. آئین نگارش مکاتبات اداری. تهران، موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی.
 - ۳- امیر شاهی منوچهر اصول کاربرداری و انبار داری. تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی.
 - ۴- کریمی شرقی رضا. فنون گزارش نویسی. تهران: مرکز آموزش دولتی.
- سایر منابع:
- ۵- لامعی، ا. خودآموز کارگاه مقدماتی ارتقای کیفیت. ارومیه، انتشارات شاهد و ایثارگر دانشگاه علوم پزشکی ارومیه
 - ۶- تبریزی، ج. ص. مستند سازی فرآیند (روشی برای استاندارد سازی و ارتقای کیفیت فرآیند). تبریز، انتشارات الوین با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز
 - ۷- کریمی، س. هادیان زرکش مقدم، ش. صدرممتاز، ن. آشنایی با بیمارستان: نگاهی علمی و کاربردی به اداره امور بیمارستان. تهران.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون کتبی پس از اتمام کارگاه بدو دوره، ارزیابی مستمر در طول دوره توسط مربیان ارزیابی نهایی: تکمیل کارپوشه طبق اهداف در نظر گرفته شده و ارزیابی پایان دوره به روش OSFE

نام درس: کارآموزی در عرصه ۴- ارتقای فرآیند و اعتباربخشی موسسات بهداشتی و درمانی کد درس: ۶۱

پیش نیاز یا همزمان: کارآموزی در عرصه ۳- امور اداری، امور مالی و کارگزینی کد ۶۰

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی:

دانشجویان مهارت‌های لازم را برای اجرای اعتباربخشی موسسات بهداشتی و درمانی و ارتقای فرآیند آنها کسب خواهند کرد.

شرح درس:

در این دوره دانشجویان با فعالیت‌های مدیران در زمینه‌های برنامه ریزی، ارزشیابی، اعتباربخشی، بهبود کیفیت فرایندها، بودجه ریزی، مدیریت زمان و مدیریت تجهیزات پزشکی در محیط بیمارستان و فعالیت‌های مربوط به نظام پشتیبانی، بودجه ریزی، مدیریت امور عمومی، مدیریت امور مالی، رسیدگی به شکایات آشنا می شوند.

سرفصل‌ها: (۲۰۴ ساعت کارآموزی در عرصه)

- ممیزی بالینی به روش FOCUS PDCA
- بودجه ریزی عملیاتی در سیستم سلامت
- برآورد نیروی انسانی
- ارزشیابی بیمارستان بر اساس استانداردهای اعتباربخشی
- ارتقای کیفیت فرایندهای خدمت، پشتیبانی و مدیریت

روش‌های یادگیری:

آموزش بصورت دانشجو محور، مبتنی بر فرایند و تمرین مهارت‌های مدیریتی می باشد. برای این منظور در شروع ترم یک کارگاه توجیهی برای دانشجویان کارآموز برگزار شده و دانشجویان برای انجام مهارت‌های مدیریتی پیش بینی شده آماده می شوند. پس از کارگاه اولیه دانشجویان در عرصه تعیین شده به همراه مربی حضور پیدا کرده و بر اساس برنامه زمانبندی و فعالیت‌های در نظر گرفته شده در کارپوشه فعالیت می نمایند.

دانشجویان ارزشیابی یک بخش تعیین شده توسط مربی را با استفاده از استانداردهای اعتباربخشی انجام داده و برای ارتقای کیفیت فرایندها از روش FOCUS PDCA استفاده می نمایند تا مهارت لازم برای ارتقای فرایند را در عمل کسب نمایند. برای این منظور دانشجویان یکی از فرایندهایی را که در کارآموزی های ۱ یا ۲ یا ۳ مستند کرده اند انتخاب کرده و مراحل ارتقای فرایند را انجام می دهند. برای کسب مهارت مدیریت زمان دانشجویان به مدت ۲ روز در کنار یکی از مدیران و یا مسئولین بیمارستان حضور یافته و فعالیت‌های انجام گرفته در هر روز را ثبت و تحلیل خواهند کرد. دانشجویان پس از دریافت اطلاعات هزینه و عملکرد مراکز فعالیت اقدام به محاسبه هزینه تمام شده خدمات ارائه شده در بیمارستان و برآورد بودجه عملیاتی خواهند نمود.

لازم به ذکر است که به دلیل بالا بودن حجم کار و وقت گیر بودن محاسبات، اطلاعات فرضی در اختیار دانشجویان قرار داده می شود زیرا هدف از انجام بودجه ریزی عملیاتی یادگیری کاربرد روش در محیط واقعی می باشد. دانشجویان بر اساس موضوع تعیین شده توسط مربی اقدام به تدوین برنامه عملیاتی در یک بخش بیمارستان می نمایند. علاوه بر این دانشجویان بر اساس چک لیست‌های از پیش طراحی شده اقدام به ارزیابی تجهیزات پزشکی و نحوه نگهداری آن‌ها می

نمایند. تمام فعالیت‌های مورد انتظار توسط دانشجویان در کارپوشه ثبت شده و در هر روز کاری به تایید مربی می‌رسد.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- تبریزی، ج. فرح بخش، م. اسکویی، ع. ممیزی بالینی. تبریز، انتشارات الوین با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز.
- ۲- وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی. استانداردهای اعتبار بخشی بیمارستان. معاونت سلامت، مرکز نظارت و اعتبار بخشی امور درمان
- ۳- چارلز شاو. جعبه ابزار برای برنامه‌های اعتبار بخشی. ترجمه تبریزی ج ص، غریبی ف. تبریز، انتشارات الوین.

سایر منابع:

- ۱- لامعی، ا. مدیریت جامع کیفیت، اصول، کاربرد و درس‌هایی از یک تجربه. تهران.
- ۲- تبریزی، ج. مستند سازی فرآیند (روشی برای استاندارد سازی و ارتقای کیفیت فرآیند). تبریز، انتشارات الوین با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز.
- ۳- رجبی، ا. مبانی طراحی و کاربرد سیستم هزینه یابی بر مبنای فعالیت (ABC). شیراز.
- ۴- لامعی، ا. خودآموز کارگاه مقدماتی ارتقای کیفیت. ارومیه، انتشارات شاهدوایثارگر دانشگاه علوم پزشکی ارومیه
- ۵- شپارد، د. تجزیه و تحلیل هزینه‌های بیمارستانی: کتابچه ای برای مدیران. ترجمه پوررضا، ا. تهران.
- ۶- وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی. برنامه ارزشیابی بیمارستان‌های عمومی کشور. معاونت سلامت، مرکز نظارت و اعتبار بخشی امور درمان.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون کتبی پس از اتمام کارگاه بدو دوره
- ارزیابی مستمر در طول دوره توسط مربیان
- تکمیل کارپوشه طبق اهداف در نظر گرفته شده

فصل چهارم
استانداردهای برنامه آموزشی
رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

استانداردهای برنامه آموزشی

موارد زیر حداقل موضوعاتی هستند که بایستی در فرایند ارزیابی برنامه‌های آموزشی توسط ارزیابان مورد بررسی قرار گیرند:

➤ موارد زیر، حداقل موضوعاتی هستند که بایستی در فرایند ارزیابی برنامه‌های آموزشی توسط ارزیابان مورد بررسی قرار گیرند:

➤ ضروری است، دوره، فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز از قبیل: کلاس درس اختصاصی، سالن کنفرانس، قفسه اختصاصی کتاب در کتابخانه دانشکده، مرکز کامپیوتر مجهز به اینترنت با سرعت کافی و نرم افزارهای اختصاصی، وب سایت اختصاصی گروه و سیستم بایگانی آموزشی را در اختیار داشته باشد.

➤ ضروری است، گروه آموزشی، فضاهای اختصاصی مورد نیاز، شامل: عرصه‌های بیمارستانی و اجتماعی را براساس مفاد مندرج در برنامه آموزشی در اختیار فراگیران قرار دهد.

➤ ضروری است، دپارتمان آموزشی، فضاهای رفاهی و فرهنگی مورد نیاز، شامل: اتاق استادان، اتاق دانشجویان، سلف سرویس، نمازخانه و امکانات فرهنگی ورزشی را در اختیار برنامه قرار دهد.

➤ ضروری است، تجهیزات سرمایه ای و مصرفی مورد نیاز مندرج در برنامه در اختیار مجریان برنامه قرار گرفته باشد و کیفیت آن‌ها نیز، مورد تایید گروه ارزیاب باشد.

➤ ضروری است، امکانات لازم برای تمرینات آموزشی و انجام پژوهش‌های مرتبط، متناسب با رشته مورد ارزیابی در دسترس هیئت علمی و فراگیران قرار داشته باشد و این امر، مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.

➤ ضروری است، دپارتمان آموزشی مورد ارزیابی، هیئت علمی مورد نیاز را بر اساس موارد مندرج در برنامه آموزشی و مصوبات شورای گسترش در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیاب قرار گیرد.

➤ ضروری است، دپارتمان آموزشی برای تربیت فراگیران دوره، کارکنان دوره دیده مورد نیاز را طبق آنچه در برنامه آموزشی آمده است، در اختیار داشته باشد.

➤ ضرورت دارد که برنامه آموزشی (Curriculum) در دسترس تمام مخاطبین قرار گرفته باشد.

➤ ضروری است، آیین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، گایدلاین‌ها، قوانین و مقررات آموزشی در دسترس همه مخاطبین قرار داشته باشد و فراگیران در ابتدای دوره، در مورد آنها توجیه شده باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار گیرد.

➤ ضروری است که منابع درسی اعم از کتب و مجلات مورد نیاز فراگیران و اعضای هیات علمی، در قفسه کتاب گروه آموزشی در دسترس باشند.

➤ ضروری است که فراگیران در طول هفته، طبق تعداد روزهای مندرج در قوانین جاری در محل کار خود حضور فعال داشته، وظایف خود را تحت نظر استادان یا فراگیران ارشد انجام دهند و برنامه هفتگی یا ماهانه گروه در دسترس باشد.

➤ ضروری است، محتوای برنامه کلاس‌های نظری، حداقل در ۸۰٪ موضوعات با جدول دروس مندرج در برنامه آموزشی انطباق داشته باشد.

- ضروری است، فراگیران، طبق برنامه تنظیمی گروه، در کلیه برنامه های آموزشی و پژوهشی گروه، مانند کنفرانس های درون گروهی، سمینار ها، کارهای عملی، کارهای پژوهشی و آموزش رده های پایین تر حضور فعال داشته باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار داده شود.
- ضروری است، فرایند مهارت آموزی در دوره، مورد رضایت نسبی فراگیران و تایید ارزیابان قرار گیرد.
- ضروری است، مقررات پوشش (Dress code) در شروع دوره به فراگیران اطلاع رسانی شود و برای پایش آن، مکانیسم های اجرایی مناسب و مورد تایید ارزیابان در دپارتمان وجود داشته باشد.
- ضروری است، فراگیران از کدهای اخلاقی مندرج در کوریکولوم آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آنها مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.
- ضروری است، در گروه آموزشی برای کلیه فراگیران کارپوشه آموزشی (Portfolio) تشکیل شود و نتایج ارزیابی ها، گواهی های فعالیت های آموزشی، داخل و خارج از گروه آموزشی، تشویقات، تذکرات و مستندات ضروری دیگر در آن نگهداری شود.
- ضروری است، فراگیران کارنمای (Log book) قابل قبولی، منطبق با توانمندی های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند.
- ضروری است، فراگیران بر حسب نیمسال تحصیلی، مهارت های مداخله ای اختصاصی لازم را براساس موارد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در کارنمای خود ثبت نموده و به امضای استادان ناظر رسانده باشند.
- ضروری است، کارنما به طور مستمر توسط فراگیران تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و باز خورد مکتوب لازم به آنها ارائه گردد.
- ضروری است، فراگیران در طول دوره خود، در برنامه های پژوهشی گروه علمی مشارکت داشته باشند و مستندات آن در دسترس باشد.
- ضروری است، فراگیران بر حسب سال تحصیلی، واحدهای خارج از گروه آموزشی را (در صورت وجود) گذرانده و از مسئول عرصه مربوطه گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود.
- ضروری است، بین گروه آموزشی اصلی و دیگر گروه های آموزشی همکاری های علمی بین رشته ای از قبل پایش بینی شده و برنامه ریزی شده وجود داشته باشد و مستنداتی که مبین این همکاری ها باشند، در دسترس باشد.
- ضروری است، در آموزش های حداقل از ۷۰٪ روش ها و فنون آموزشی مندرج در برنامه، استفاده شود.
- ضروری است، فراگیران در طول دوره خود به روش های مندرج در برنامه، مورد ارزیابی قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود.
- ضروری است، دانشگاه یا مراکز آموزشی مورد ارزیابی، واجد ملاک های مندرج در برنامه آموزشی باشند.

فصل پنجم

ارزشیابی برنامه آموزشی

رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

در مقطع کارشناسی پیوسته

ارزشیابی برنامه (Program Evaluation)

نحوه ارزشیابی تکوینی برنامه:

با توجه به ضرورت به روز نگه داشتن برنامه‌های درسی متناسب با نیازهای جامعه، ارزشیابی برنامه حاضر بر اساس نظرخواهی از ذینفعان برنامه صورت خواهد گرفت. بدین صورت که در پایان هر ترم تحصیلی، از دانشجویان و اعضای هیئت علمی و سایر ذینفعان بر اساس الگوی علمی اقدام به نظرخواهی بعمل خواهد آمد. ارزشیابی جامع یا کلی نیز بعد از گذشت چهار سال از اجرای برنامه صورت خواهد گرفت. بدیهی است که نتایج این ارزشیابی‌ها مبنایی برای بازنگری جزئی و کلی خواهد بود.

شرایط ارزشیابی نهایی برنامه:

این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد:

۱- گذشت ۲-۵ سال از اجرای برنامه

۲- تغییرات عمده فناوری که نیاز به بازنگری برنامه را مسجل کند

۳- تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه

شاخص‌های ارزشیابی برنامه:

شاخص:

معیار:

- میزان رضایت دانش‌آموختگان از برنامه: ۷۰ درصد به بالا
- میزان رضایت اعضای هیات علمی از برنامه: ۷۵ درصد به بالا
- میزان رضایت مدیران نظام سلامت از نتایج برنامه: ۷۰ درصد به بالا
- میزان برآورد نیازها و رفع مشکلات سلامت توسط دانش‌آموختگان رشته: طبق نظر ارزیابان
- کمیت و کیفیت تولیدات فکری و پژوهشی توسط دانش‌آموختگان رشته: طبق نظر ارزیابان

شیوه ارزشیابی برنامه:

- نظرسنجی از هیات علمی های درگیر در تدوین برنامه، دستیاران و دانش‌آموختگان با پرسشنامه‌های قبل از بازنگری شدن

- استفاده از پرسشنامه‌های موجود در واحد ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه

مقولی ارزشیابی برنامه:

مقولی ارزشیابی برنامه، شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی با همکاری گروه تدوین یا بازنگری برنامه و سایر دبیرخانه‌های آموزشی و سایر اعضای هیات علمی می‌باشند.

نحوه بازنگری برنامه:

مراحل بازنگری این برنامه به ترتیب زیر است:

- گردآوری اطلاعات حاصل از نظرسنجی، تحقیقات تطبیقی و عرصه‌ای، پیشنهادات و نظرات صاحب‌نظران
- درخواست از دبیرخانه برای تشکیل کمیته بازنگری برنامه
- طرح اطلاعات گردآوری شده در کمیته بازنگری برنامه
- بازنگری در قسمت‌های مورد نیاز برنامه و ارائه پیش‌نویس برنامه آموزشی بازنگری شده به دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ضمائم

منشور حقوق بیمار در ایران

- ۱- دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار است.
- ارائه خدمات سلامت باید:

 - ۱-۱) شایسته شان و منزلت انسان و با احترام به ارزش‌ها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد؛
 - ۲-۱) بر پایه‌ی صداقت، انصاف، ادب و همراه با مهربانی باشد؛
 - ۳-۱) فارغ از هرگونه تبعیض از جمله قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد؛
 - ۴-۱) بر اساس دانش روز باشد؛
 - ۵-۱) مبتنی بر برتری منافع بیمار باشد؛
 - ۶-۱) در مورد توزیع منابع سلامت مبتنی بر عدالت و اولویت‌های درمانی بیماران باشد؛
 - ۷-۱) مبتنی بر هماهنگی ارکان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد؛
 - ۸-۱) به همراه تامین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمیل درد و رنج و محدودیت‌های غیرضروری باشد؛
 - ۹-۱) توجه ویژه‌ای به حقوق گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران روانی، زندانیان، معلولان ذهنی و جسمی و افراد بدون سرپرست داشته باشد؛
 - ۱۰-۱) در سریع‌ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار باشد؛
 - ۱۱-۱) با در نظر گرفتن متغیرهایی چون زبان، سن و جنس گیرندگان خدمت باشد؛
 - ۱۲-۱) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، خدمات بدون توجه به تأمین هزینه‌ی آن صورت گیرد. در موارد غیرفوری (الکتیو) بر اساس ضوابط تعریف شده باشد؛
 - ۱۳-۱) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائه‌ی خدمات ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار به واحد مجهز فراهم گردد؛
 - ۱۴-۱) در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار قریب الوقوع می باشد هدف حفظ آسایش وی می باشد. منظور از آسایش، کاهش درد و رنج بیمار، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده‌اش در زمان احتضار می‌باشد. بیمار در حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش با فردی که می‌خواهد همراه گردد.

- ۲- اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد.
- ۱-۲) محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد:
- ۱-۲-۲) مفاد منشور حقوق بیمار در زمان پذیرش؛
- ۲-۱-۲) ضوابط و هزینه‌های قابل پیش بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم‌های حمایتی در زمان پذیرش؛
- ۳-۱-۲) نام، مسئولیت و رتبه‌ی حرفه‌ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه‌ای آن‌ها با یکدیگر؛
- ۴-۱-۲) روش‌های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن، تشخیص بیماری، پیش آگهی و عوارض آن و نیز کلیه‌ی اطلاعات تأثیرگذار در روند تصمیم‌گیری بیمار؛

- ۱-۵-۲) نحوه‌ی دسترسی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی در طول درمان ؛
- ۱-۶-۲) کلیه‌ی اقداماتی که ماهیت پژوهشی دارند.
- ۱-۷-۲) ارائه آموزش‌های ضروری برای استمرار درمان ؛
- ۲-۲) نحوه‌ی ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد ؛
- ۱-۲-۲) اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی‌های فردی وی از جمله زبان، تحصیلات و توان درک در اختیار وی قرار گیرد، مگر این‌که ؛
- تأخیر در شروع درمان به واسطه‌ی ارائه‌ی اطلاعات فوق سبب آسیب به بیمار گردد؛ (در این صورت انتقال اطلاعات پس از اقدام ضروری، در اولین زمان مناسب باید انجام شود).
- بیمار علی‌رغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات، از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار محترم شمرده شود، مگر این‌که عدم اطلاع بیمار، وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد ؛
- ۲-۲-۲) بیمار می‌تواند به کلیه‌ی اطلاعات ثبت‌شده در پرونده‌ی بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید.
- ۳- حق انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار در دریافت خدمات سلامت باید محترم شمرده شود.
- ۱-۳) محدوده انتخاب و تصمیم‌گیری درباره موارد ذیل می‌باشد؛
- ۱-۳-۱) انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه‌کننده‌ی خدمات سلامت در چارچوب ضوابط ؛
- ۱-۳-۲) انتخاب و نظر خواهی از پزشک دوم به عنوان مشاور ؛
- ۱-۳-۳) شرکت یا عدم شرکت در هر گونه پژوهش، با اطمینان از اینکه تصمیم‌گیری وی تأثیری در تداوم نحوه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت ؛
- ۱-۳-۴) قبول یا رد درمان های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد خودکشی یا مواردی که امتناع از درمان شخص دیگری را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد؛
- ۱-۳-۵) اعلام نظر قبلی بیمار در مورد اقدامات درمانی آتی در زمانی که بیمار واجد ظرفیت تصمیم‌گیری می‌باشد ثبت و به‌عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم‌گیری وی با رعایت موازین قانونی مد نظر ارائه کنندگان خدمات سلامت و تصمیم‌گیرنده جایگزین بیمار قرار گیرد.
- ۲-۳) شرایط انتخاب و تصمیم‌گیری شامل موارد ذیل می‌باشد؛
- ۱-۲-۳) انتخاب و تصمیم‌گیری بیمار باید آزادانه و آگاهانه ، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع (مذکور در بند دوم) باشد ؛
- ۲-۲-۳) پس از ارائه اطلاعات، زمان لازم و کافی به بیمار جهت تصمیم‌گیری و انتخاب داده شود.
- ۴- ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار(حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد.
- ۱-۴) رعایت اصل رازداری راجع به کلیه‌ی اطلاعات مربوط به بیمار الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنا کرده باشد ؛
- ۲-۴) در کلیه‌ی مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام گذاشته شود. ضروری است بدین منظور کلیه‌ی امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد؛
- ۳-۴) فقط بیمار و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند میتوانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند؛

- ۴-۴) بیمار حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتمد خود را همراه داشته باشد. همراهی یکی از والدین کودک در تمام مراحل درمان حق کودک می باشد مگر اینکه این امر بر خلاف ضرورت‌های پزشکی باشد.
- ۵- دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات حق بیمار است.
- ۵-۱) هر بیمار حق دارد در صورت ادعای نقض حقوق خود که موضوع این منشور است، بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذی صلاح شکایت نماید؛
- ۵-۲) بیماران حق دارند از نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند؛
- ۵-۳) خسارت ناشی از خطای ارائه کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطابق مقررات در کوتاه‌ترین زمان ممکن جبران شود.
- در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیم‌گیری باشد، اعمال کلیه‌ی حقوق بیمار - مذکور در این منشور - بر عهده‌ی تصمیم‌گیرنده‌ی قانونی جایگزین خواهد بود. البته چنانچه تصمیم‌گیرنده‌ی جایگزین بر خلاف نظر پزشک، مانع درمان بیمار شود، پزشک می‌تواند از طریق مراجع ذیربط درخواست تجدید نظر در تصمیم‌گیری را بنماید.
- چنانچه بیماری که فاقد ظرفیت کافی برای تصمیم‌گیری است، اما می‌تواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و

اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

نحوه پوشش و رفتار تمامی خدمتگزاران در مشاغل گروه علوم پزشکی باید به گونه ای باشد که ضمن حفظ شئون حرفه ای، زمینه را برای ارتباط مناسب و موثر حرفه ای با بیماران، همراهان بیماران، همکاران و اطرافیان در محیط های آموزشی فراهم سازد.

لذا رعایت مقررات زیر برای کلیه عزیزانی که در محیط های آموزشی بالینی و آزمایشگاهی در حال تحصیل یا ارائه خدمت هستند، اخلاقاً الزامی است.

فصل اول: لباس و نحوه پوشش

لباس دانشجویان جهت ورود به محیط های آموزشی به ویژه محیط های بالینی و آزمایشگاهی باید متحد الشکل بوده و شامل مجموعه ویژگیهای زیر باشد:

- ۱- روپوش سفید بلند در حد زانو و غیر چسبان با آستین بلند
 - ۲- روپوش باید دارای آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه باشد.
 - ۳- تمامی دکمه های روپوش باید در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی بطور کامل بسته باشد.
 - ۴- استفاده از کارت شناسایی معتبر عکس دار حاوی (حرف اول نام، نام خانوادگی، عنوان، نام دانشکده و نام رشته) بر روی پوشش، در ناحیه سینه سمت چپ در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی الزامی می باشد.
 - ۵- دانشجویان خانم باید تمامی سر، گردن، نواحی زیر گردن و موها را با پوشش مناسب بپوشانند.
 - ۶- شلوار باید بلند متعارف و ساده و غیر چسبان باشد استفاده از شلوارهای جین پاره و نظایر آن در شان حرف پزشکی نیست.
 - ۷- پوشیدن جوراب ساده که تمامی پا و ساق پا را بپوشاند ضروری است.
 - ۸- پوشیدن جوراب های توری و یا دارای تزیینات ممنوع است.
 - ۹- کفش باید راحت و مناسب بوده، هنگام راه رفتن صدا نداشته باشد.
 - ۱۰- روپوش، لباس و کفش باید راحت، تمیز، مرتب و در حد متعارف باشد و نباید دارای رنگهای تند و زننده نا متعارف باشد.
 - ۱۱- استفاده از نشانه های نامربوط به حرفه پزشکی و آویختن آن به روپوش، شلوار و کفش ممنوع می باشد.
 - ۱۲- استفاده و در معرض دید قرار دادن هر گونه انگشتر، دستبند، گردن بند و گوشواره (به جز حلقه ازدواج) در محیط های آموزشی ممنوع می باشد.
- استفاده از دمپایی و صندل در محیط های آموزشی بجز اتاق عمل و اتاق زایمان ممنوع می باشد.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code)

و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

فصل دوم: بهداشت فردی و موازین آرایش در محیط های آموزشی کشور

- ۱- وابستگان به حرف پزشکی الگوهای نظافت و بهداشت فردی هستند، لذا، بدون تردید تمیزی ظاهر و بهداشت در محیط های آموزشی علوم پزشکی از ضروریات است.
- ۲- ناخن ها باید کوتاه و تمیز باشد آرایش ناخن ها با لاک و برچسب های ناخن در هر شکلی ممنوع است استفاده از ناخن های مصنوعی و ناخن بلند موجب افزایش شانس انتقال عفونت و احتمال آسیب به دیگران و تجهیزات پزشکی می باشد.
- ۳- آرایش سر و صورت به صورت غیر متعارف و دور از شئون حرفه پزشکی ممنوع می باشد.
- ۴- نمایان نمودن هرگونه آرایش بصورت تاتو و با استفاده از حلقه یا نگین در بینی یا هر قسمت از دستها و صورت ممنوع است.
- ۵- استفاده از ادوکلن و عطرها با بوی تند و حساسیت زا در محیط های آموزشی ممنوع است.

فصل سوم: موازین رفتار دانشجویان در محیط های آموزش پزشکی

- ۱- رعایت اصول اخلاق حرفه ای، تواضع و فروتنی در برخورد با بیماران، همراهان بیماران، استادان، دانشجویان و کارکنان الزامی است.
- ۲- صحبت کردن در محیط های آموزشی باید به آرامی و با ادب همراه باشد. و هرگونه ایجاد سرو و صدای بلند و یا بر زبان راندن کلمات که در شان حرفه پزشکی نیست، ممنوع است.
- ۳- استعمال دخانیات در کلیه زمان های حضور فرد در محیط های آموزشی، ممنوع می باشد.
- ۴- جویدن آدامس و نظایر آن در آزمایشگاهها، سالن کنفرانس، راند بیماران و درحضور اساتید، کارکنان و بیماران ممنوع می باشد.
- ۵- در زمان حضور در کلاس ها، آزمایشگاهها و راند بیماران، تلفن همراه باید خاموش بوده و در سایر زمان ها، استفاده از آن به حد ضرورت کاهش یابد.
- ۶- هرگونه بحث و شوخی در مکانهای عمومی مرتبط نظیر آسانسور، کافی شاپ و رستوران ممنوع می باشد.

فصل چهارم: نظارت بر اجرا و پیگیری موارد تخلف آئین نامه

- ۱- نظارت بر رعایت اصول این آئین نامه در بیمارستان های آموزشی و سایر محیط های آموزشی علوم پزشکی بالینی بر عهده معاون آموزشی بیمارستان، مدیر گروه، رئیس بخش و کارشناسان آموزشی و دانشجویی واحد مربوطه می باشد.
- ۲- افرادی که اخلاق حرفه ای و اصول این آئین نامه را رعایت ننمایند ابتدا تذکر داده می شود و در صورت اصرار بر انجام تخلف به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع داده می شوند.